

**CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE**

22 décembre 2005

PROJET DE LOI**modifiant le Code judiciaire en
ce qui concerne l'aide juridique et
l'assistance judiciaire****SOMMAIRE**

1. Résumé	3
2. Exposé des motifs	4
3. Avant-projet	13
4. Avis du Conseil d'État	19
5. Projet de loi	25
6. Annexe	33

**BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS**

22 december 2005

WETSONTWERP**tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek
met betrekking tot de juridische bijstand
en de rechtsbijstand****INHOUD**

1. Samenvatting	3
2. Memorie van toelichting	4
3. Voorontwerp	13
4. Advies van de Raad van State	19
5. Wetsontwerp	25
6. Bijlage	33

Le Gouvernement a déposé ce projet de loi le 22 décembre 2005.

Le «bon à tirer» a été reçu à la Chambre le 13 janvier 2006.

De Regering heeft dit wetsontwerp op 22 december 2005 ingediend.

De «goedkeuring tot drukken» werd op 13 januari 2006 door de Kamer ontvangen.

<i>cdH</i>	: <i>Centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V</i>	: <i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>ECOLO</i>	: <i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
<i>FN</i>	: <i>Front National</i>
<i>MR</i>	: <i>Mouvement Réformateur</i>
<i>N-VA</i>	: <i>Nieuw - Vlaamse Alliantie</i>
<i>PS</i>	: <i>Parti socialiste</i>
<i>sp.a - spirit</i>	: <i>Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.</i>
<i>Vlaams Belang</i>	: <i>Vlaams Belang</i>
<i>VLD</i>	: <i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>

Abréviations dans la numérotation des publications :

<i>DOC 51 0000/000 :</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Séance plénière</i>
<i>COM :</i>	<i>Réunion de commission</i>
<i>MOT :</i>	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

<i>DOC 51 0000/000 :</i>	<i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Plenum</i>
<i>COM :</i>	<i>Commissievergadering</i>
<i>MOT :</i>	<i>moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</i>

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

*Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be*

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

*Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be*

RÉSUMÉ

SAMENVATTING

Le projet de loi qui vous est soumis poursuit un double objectif.

Tout d'abord, il s'agit de transposer la directive 2003/8/CE du Conseil du 27 janvier 2003 visant à améliorer l'accès à la justice dans les affaires transfrontalières par l'établissement de règles minimales communes relatives à l'aide judiciaire accordée dans le cadre de telles affaires. Cet instrument vise à promouvoir l'octroi d'une aide judiciaire, à savoir l'aide juridique et l'assistance judiciaire, à toute personne qui ne dispose pas de ressources suffisantes pour affronter dans un litige une autre personne résidant dans un autre Etat membre de l'Union européenne.

Ensuite, il convient de procéder à une simplification substantielle de la procédure d'obtention de l'assistance judiciaire.

La comparution obligatoire des parties est supprimée. Dorénavant, le juge décidera de l'état des revenus du requérant, exclusivement sur base des pièces justificatives qui sont prescrites.

La saisine du juge ou du bureau compétent est également simplifiée par la suppression du caractère contradictoire de la procédure. Il n'est plus justifié d'exiger le dépôt d'une requête. Il est dès lors proposé de remplacer la requête par le dépôt au greffe d'une simple demande écrite, voire d'une demande verbale.

Het ontwerp van wet dat u wordt voorgelegd heeft een dubbel doel.

Het eerste doel is de omzetting van richtlijn 2003/08/EG van de Raad van 27 januari 2003 tot verbetering van de toegang tot de rechter bij grensoverschrijdende zaken, door middel van gemeenschappelijke minimumvoorschriften betreffende de rechtsbijstand. Dit instrument strekt ertoe de toekenning van rechtshulp, te weten juridische bijstand en rechtsbijstand, te bevorderen voor elke persoon die niet over voldoende middelen beschikt om het hoofd te bieden aan een geschil met iemand die in een andere Lidstaat van de Europese Unie verblijft.

Het tweede doel is een aanzienlijke vereenvoudiging van de rechtspleging voor de verkrijging van rechtsbijstand.

Het verplicht verschijnen van de partijen wordt afgeschaft. De rechter zal voortaan exclusief beslissen op basis van de bewijsstukken over de stand van de inkomsten van de verzoeker, zoals deze stukken thans zijn voorgeschreven.

Het vatten van de rechter of van het bevoegde bureau is eveneens vereenvoudigd, omdat het tegensprekelijk karakter van de procedure afgeschaft is. De eis om een verzoekschrift in te dienen is niet meer gerechtvaardigd. Er wordt derhalve voorgesteld om het verzoekschrift te vervangen door het indienen van een eenvoudig schriftelijk of zelfs mondeling verzoek bij de griffie.

EXPOSÉ DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

1. Introduction

Le projet de loi qui vous est soumis poursuit un double objectif.

Tout d'abord, il s'agit de transposer la directive 2003/8/CE du Conseil du 27 janvier 2003 visant à améliorer l'accès à la justice dans les affaires transfrontalières par l'établissement de règles minimales communes relatives à l'aide judiciaire accordée dans le cadre de telles affaires.

Ensuite, il convient de procéder à une simplification substantielle de la procédure d'obtention de l'assistance judiciaire.

2. Transposition de la directive 2003/8/CE

Le 27 janvier 2003, le Conseil de l'Union européenne a approuvé la directive 2003/8/CE visant à améliorer l'accès à la justice dans les affaires transfrontalières par l'établissement de règles minimales communes relatives à l'aide judiciaire accordée dans le cadre de telles affaires. Cette directive a été publiée au Journal officiel du 31 janvier 2003 (L 26/41) et un rectificatif a été publié au Journal officiel du 7 février 2003 (L 32/16).

Cette directive fait suite aux conclusions de Tampere, où le Conseil européen a invité le Conseil à introduire, sur la base des propositions de la Commission, des normes minimales garantissant un niveau d'aide judiciaire suffisant pour les affaires transfrontalières.

Cet instrument vise à promouvoir l'octroi d'une aide judiciaire, à savoir l'aide juridique et l'assistance judiciaire, à toute personne qui ne dispose pas de ressources suffisantes pour affronter dans un litige une autre personne résidant dans un autre Etat membre de l'Union européenne.

La notion d'aide juridique telle que l'entend la directive doit être comprise au sens large: elle couvre les conseils précontentieux afin de parvenir à un règlement avant d'engager une procédure judiciaire, une aide juridique pour saisir un tribunal et pour représenter le bénéficiaire pendant toute la durée de la procédure, ainsi que l'exonération ou la prise en charge des frais du procès.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. Inleiding

Het ontwerp van wet dat U wordt voorgelegd heeft een dubbel doel.

Het eerste doel is de omzetting van richtlijn 2003/08/EG van de Raad van 27 januari 2003 tot verbetering van de toegang tot de rechter bij grensoverschrijdende zaken, door middel van gemeenschappelijke minimumvoorschriften betreffende de rechtsbijstand.

Het tweede doel is een aanzienlijke vereenvoudiging van de rechtspleging voor de verkrijging van rechtsbijstand.

2. Omzetting van richtlijn 2003/8/EG

Op 27 januari 2003 heeft de Raad van de Europese Unie richtlijn 2003/8/EG goedgekeurd tot verbetering van de toegang tot de rechter bij grensoverschrijdende geschillen, door middel van gemeenschappelijke minimumvoorschriften betreffende rechtsbijstand bij die geschillen. Deze richtlijn verscheen in het Publicatieblad van 31 januari 2003 (L 26/41) en een rectificatie werd gepubliceerd in het Publicatieblad van 7 februari 2003 (L 32/16).

Deze richtlijn volgt op de conclusies van Tampere, waarin de Europese Raad de Raad uitnodigde om, op basis van de voorstellen van de Commissie, minimale normen in te voeren, die een voldoende niveau van rechtsbijstand garanderen voor grensoverschrijdende zaken.

Dit instrument strekt ertoe de toekenning van rechts-hulp, te weten juridische bijstand en rechtsbijstand, te bevorderen voor elke persoon die niet over voldoende middelen beschikt om het hoofd te bieden aan een geschil met iemand die in een andere Lidstaat van de Europese Unie verblijft.

Het begrip juridische bijstand in de zin van deze richtlijn moet breed worden opgevat: van advies in de precontentieuze fase, teneinde tot een oplossing te komen voordat er gerechtelijke procedures worden ingeleid, tot juridische bijstand om de zaak bij de rechter aanhangig te maken en om de begunstigde te vertegenwoordigen tijdens de hele duur van de rechtspleging, evenals de vrijstelling of het ten laste nemen van de proceskosten.

Cette directive tend donc à faciliter l'accès à la justice aux parties dans le cadre d'un litige transfrontalier.

Elle s'applique aux matières civiles et commerciales, indépendamment de la nature de la juridiction saisie du litige. Elle ne porte pas sur les matières fiscales, douanières ou de droit administratif.

Il est à noter que cette directive se limite à établir des normes minimales.

En ce qui concerne la Belgique, la transposition de la directive ne nécessite pas d'importantes modifications législatives. En effet, dans sa version actuelle, le Code judiciaire permet déjà à une personne résidant à l'étranger de bénéficier de l'aide juridique et de l'assistance judiciaire si ses revenus le justifient et si elle est partie à une procédure se déroulant en Belgique.

Cependant, la liste des actes couverts par l'assistance judiciaire doit être étendue afin de satisfaire aux nouvelles exigences de la directive. Il s'agit principalement de couvrir les frais de déplacement, de traduction et d'interprétation justifiés par le caractère transfrontalier d'un dossier porté devant une instance belge, dans la mesure où ces frais sont dus à la présence physique d'une personne à l'audience ou au dépôt de documents requis par la loi ou par le juge.

Pour ce qui est de la procédure, la directive érige en règle l'option suivante: les demandes d'aide judiciaire peuvent être soumises soit à l'autorité compétente de l'Etat membre dans lequel le demandeur a son domicile ou sa résidence habituelle (autorité expéditrice), soit à l'autorité compétente de l'Etat membre du for ou de celui dans lequel la décision doit être exécutée (autorité réceptrice).

Il appartient aux Etats membres de désigner la ou les autorités chargées tant de recevoir les demandes émanant d'un étranger dans le besoin que de transmettre à un autre Etat membre la demande introduite par une personne résidant sur le territoire de l'Etat membre.

Le Code judiciaire, dans sa version actuelle, permet à une personne dans le besoin résidant à l'étranger de saisir directement le bureau d'aide juridique (article 508/14, alinéa 1er) ou d'assistance judiciaire (article 677).

Deze richtlijn wil dus de toegang tot het gerecht vergemakkelijken voor partijen in een grensoverschrijdend geschil.

Zij is van toepassing op burgerlijke zaken en handelszaken, ongeacht de aard van het gerecht waarbij het geschil aanhangig is gemaakt. Zij heeft geen betrekking op fiscale zaken, douanezaken of administratief-rechtelijke zaken.

Er moet worden opgemerkt dat deze richtlijn zich beperkt tot het vastleggen van minimumnormen.

Voor wat België betreft, vereist de omzetting van de richtlijn geen aanzienlijke wetgevende wijzigingen. Het Gerechtelijk Wetboek, zoals het thans voorligt, maakt het een persoon die in het buitenland verblijft immers reeds mogelijk om te genieten van juridische bijstand en rechtsbijstand, indien zijn inkomen dit rechtvaardigt en indien hij partij is bij een rechtspleging die in België plaatsvindt.

De handelingen die gedekt worden door de rechtsbijstand moeten echter worden uitgebreid, teneinde te voldoen aan de nieuwe eisen van de richtlijn. Het gaat voornamelijk over het dekken van de reis-, vertaal- en tolkkosten, gerechtvaardigd door het grensoverschrijdende karakter van een dossier dat voor een Belgische rechtsmacht is gebracht, in de mate dat die kosten te wijten zijn aan de fysieke aanwezigheid van een persoon ter terechtzitting of voor het neerleggen van stukken vereist door de wet of door de rechter.

Voor wat de procedure betreft, verheft de richtlijn de volgende optie tot regel: de verzoeken om rechtsbijstand kunnen worden ingediend ofwel bij de bevoegde autoriteit van de lidstaat waar de verzoeker zijn woonplaats of gewone verblijfplaats heeft (verzendende autoriteit), ofwel bij de bevoegde autoriteit van de lidstaat waar de zaak wordt behandeld of waar de beslissing ten uitvoer moet worden gelegd (ontvangende autoriteit).

Het behoort aan de lidstaten om de autoriteit of autoriteiten aan te wijzen, zowel voor het ontvangen van de verzoeken afkomstig van een behoeftige vreemdeling als voor het naar een andere lidstaat doorsturen van een verzoek dat werd ingediend door een persoon die op het grondgebied van de lidstaat verblijft.

Het Gerechtelijk Wetboek, zoals het thans voorligt, staat aan een behoeftige persoon die in het buitenland verblijft toe om rechtstreeks het bureau voor juridische bijstand (art. 508/14, eerste lid) of voor rechtsbijstand (art. 677) te vatten.

Il semble raisonnable de maintenir cette possibilité. Toutefois, afin de garantir la plus grande transparence possible à l'égard des étrangers dans le besoin, toute demande pourra également être adressée au Service public fédéral Justice, lequel orientera le requérant vers le bureau territorial compétent.

A l'inverse, les demandes introduites en Belgique en vue d'obtenir une aide à l'étranger seront transmises au SPF Justice, chargé de les adresser à l'autorité compétente dans l'Etat récepteur et, le cas échéant, de fournir les traductions requises, conformément à la directive.

Afin de faciliter la transmission des demandes entre les différents Etats membres, la directive prévoit la création d'un formulaire standard dont l'utilisation devrait être généralisée pour toutes les demandes d'assistance judiciaire.

Le projet de loi qui vous est soumis insère dans le Code judiciaire les dispositions nécessaires à la transposition de la directive.

3. Simplification de la procédure d'octroi de l'assistance judiciaire

Le projet de loi qui vous est soumis vise également à simplifier de manière substantielle la procédure d'octroi de l'assistance judiciaire.

Actuellement, l'assistance judiciaire est octroyée au terme d'une procédure particulièrement lourde étant donné qu'il est en principe obligatoire de convoquer la partie adverse en vue de procéder à une tentative de conciliation. De plus, le ministère public doit rendre un avis sur la situation financière de la personne indigente.

En réalité, seuls quelques bureaux d'assistance judiciaire procèdent effectivement à la tentative de conciliation. Cette mesure oblige en effet le juge appelé à se prononcer sur la demande d'assistance judiciaire à connaître à fond un dossier alors qu'il n'est pas et ne sera pas saisi de ce dossier.

Le caractère contradictoire de la procédure d'octroi pose également le problème du droit au respect de la vie privée. La partie la plus faible doit effectivement faire connaître sa situation financière en présence de la future partie adverse sans que cela se justifie par la nécessité d'examiner le bien-fondé de la demande d'assistance judiciaire.

Het lijkt verstandig om deze mogelijkheid te behouden. Teneinde een zo groot mogelijke transparantie te garanderen ten overstaande van vreemdelingen die behoeftig zijn, zal het echter eveneens toegestaan zijn om elk verzoek te richten tot de Federale Overheidsdienst Justitie, die de verzoeker de weg zal wijzen naar het bevoegde territoriale bureau.

Omgekeerd zullen de verzoeken die in België ingediend worden om bijstand in het buitenland te bekomen doorgestuurd worden naar de FOD Justitie, die ermee belast is ze te richten aan de bevoegde autoriteit in de ontvangende Staat en om desgevallend te zorgen voor de vereiste vertalingen, zoals voorgeschreven door de richtlijn.

Om het doorsturen van de verzoeken tussen de verschillende lidstaten te vergemakkelijken, schrijft de richtlijn het gebruik voor van een modelformulier, waarvan het gebruik bij elk verzoek om rechtsbijstand zou kunnen worden veralgemeend.

Het ontwerp van wet dat u wordt voorgelegd voegt in het Gerechtelijk Wetboek de bepalingen in die nodig zijn voor het omzetten van deze richtlijn.

3. Vereenvoudiging van de toekennings- procedure voor rechtsbijstand

Het wetsontwerp dat u wordt voorgelegd beoogt eveneens een ingrijpende vereenvoudiging van de toekenningsprocedure voor rechtsbijstand.

Momenteel wordt rechtsbijstand toegekend na een bijzonder zware rechtspleging, aangezien het in principe verplicht is om de tegenpartij op te roepen om een verzoeningspoging uit te voeren. Daarenboven moet het Openbaar Ministerie advies verlenen over de financiële toestand van de behoeftige.

In werkelijkheid zijn er maar weinig bureaus voor rechtsbijstand die effectief overgaan tot deze verzoeningspoging. Deze maatregel verplicht de rechter die zich moet uitspreken over het verzoek tot rechtsbijstand er immers toe dat hij het dossier volledig kent, terwijl hij er niet mee gevat is en dat ook niet zal zijn.

Het tegensprekelijk karakter van de toekenningsprocedure stelt eveneens een probleem met betrekking tot het recht op respect voor de persoonlijke levenssfeer. De zwakste partij moet immers haar financiële toestand bekendmaken ten overstaan van de toekomstige tegenpartij, zonder dat dit gerechtvaardigd wordt door de noodzaak tot onderzoek van de gegrondheid van het verzoek voor rechtsbijstand.

En outre, le fait que le bureau d'assistance judiciaire soit tenu de recueillir l'avis du parquet est une formalité qui alourdit la procédure sans la rendre plus efficace. Au contraire, cela implique qu'un membre du parquet doit être à disposition à chaque audience du bureau, sans compter le temps nécessaire à la préparation, fût-elle sommaire, de ces audiences.

Le projet de loi qui vous est soumis prévoit une simplification importante de la procédure d'octroi de l'assistance judiciaire.

La comparution obligatoire des parties est supprimée. Dorénavant, le juge décidera de l'état des revenus du requérant, exclusivement sur base des pièces justificatives qui sont prescrites.

La saisine du juge ou du bureau compétent est également simplifiée par la suppression du caractère contradictoire de la procédure. Il n'est plus justifié d'exiger le dépôt d'une requête. Il est dès lors proposé de remplacer la requête par le dépôt au greffe d'une simple demande écrite, voire d'une demande verbale. S'il s'agit d'une demande qui s'inscrit dans le cadre de la directive précitée, il faudra naturellement utiliser le formulaire standard prévu à cet effet.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 1er

Conformément à l'article 83 de la Constitution, l'article 1er précise que le projet de loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Article 2

Cette disposition tend à transposer l'article 7, a), de la directive 2003/8/CE qui traite des frais liés au caractère transfrontalier du litige et en particulier des frais d'interprétation.

Aux termes de cet article, l'aide judiciaire accordée dans l'Etat du for inclut les frais directement liés au caractère transfrontalier du litige et en particulier les frais d'interprétation.

Het feit dat het bureau voor rechtsbijstand verplicht is om het advies van het parket in te winnen is eveneens een formaliteit die de procedure verzwaart, zonder dat die daardoor efficiënter wordt. Integendeel, aangezien dit inhoudt dat er een lid van het parket ter beschikking moet zijn bij elke zitting van het bureau, zonder dan nog rekening te houden met de nodige tijd voor de, al was het maar summiere, voorbereiding van die zittingen.

Het wetsontwerp dat u wordt voorgelegd brengt een sterke vereenvoudiging met zich mee van de toekenningsprocedure voor rechtsbijstand.

Het verplicht verschijnen van de partijen wordt afgeschaft. De rechter zal voortaan exclusief beslissen op basis van de bewijsstukken over de stand van de inkomsten van de verzoeker, zoals deze stukken thans zijn voorgeschreven.

Het vatten van de rechter of van het bevoegde bureau is eveneens vereenvoudigd, omdat het tegensprekelijk karakter van de procedure afgeschaft is. De eis om een verzoekschrift in te dienen is niet meer gerechtvaardigd. Er wordt derhalve voorgesteld om het verzoekschrift te vervangen door het indienen van een eenvoudig schriftelijk of zelfs mondeling verzoek bij de griffie. Als het gaat om een verzoek dat binnen het kader van de bovenvermelde richtlijn valt, zal er uiteraard gebruik gemaakt moeten worden van het modelformulier dat daarvoor is voorzien.

ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

In overeenstemming met artikel 83 van de Grondwet, preciseert artikel 1 dat het wetsontwerp een aan gelegenheid regelt als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Artikel 2

Deze bepaling strekt tot omzetting van artikel 7, a), van voornoemde richtlijn 2003/8/EG dat gaat over de kosten die verband houden met het grensoverschrijdende karakter van het geschil en inzonderheid de kosten die volgen uit tolken.

Dit artikel bepaalt: «Rechtsbijstand die wordt toegekend in de lidstaat waar de zaak wordt behandeld, omvat de kosten die rechtstreeks verband houden met het grensoverschrijdende karakter van het geschil en inzonderheid de kosten van tolken».

Bien qu'en droit positif cette possibilité soit prévue pour l'assistance judiciaire, la question n'est que partiellement réglée dans le cadre de l'aide juridique.

En effet, aux termes de l'article 508/10 du Code judiciaire, «lorsque le bénéficiaire ne parle pas la langue de la procédure, le bureau lui propose dans la mesure du possible un avocat parlant sa langue ou une autre langue qu'il comprend et, à défaut, un interprète, conformément aux dispositions de l'article 184*bis* du Code d'Instruction criminelle, quelle que soit la nature de la procédure».

Conformément à l'article 184*bis* précité, les frais des interprètes sont uniquement pris en charge par le Trésor à concurrence au maximum d'une durée de vacation de trois heures.

Cette restriction n'est pas conforme à la directive.

De plus, il faut éviter de provoquer une discrimination inverse, si bien que cette mesure doit être limitée aux matières visées dans la directive précitée.

Il est dès lors proposé de modifier en ce sens l'article 508/10 du Code judiciaire.

Article 3

Cette disposition vise à transposer l'article 13, alinéa 1, de la directive 2003/8/CE.

Selon cet article, les demandes peuvent être adressées soit à l'autorité compétente de l'Etat membre dans lequel le demandeur a son domicile ou sa résidence habituelle (autorité expéditrice), soit à l'autorité compétente de l'Etat membre du for ou de celui dans lequel la décision doit être exécutée (autorité réceptrice).

Comme expliqué plus haut, il a été décidé de maintenir la possibilité pour le non-résident de saisir directement le bureau d'assistance judiciaire afin qu'un avocat pro deo soit désigné. Toutefois, l'étranger aura également la possibilité d'introduire sa demande auprès de l'autorité expéditrice désignée par l'Etat de résidence. Celle-ci est chargée de l'envoyer à l'autorité réceptrice désignée par la Belgique, à savoir le Service public fédéral Justice, laquelle communiquera ensuite la demande au bureau de l'arrondissement où l'avocat doit intervenir.

Hoewel in het positieve recht in deze mogelijkheid is voorzien voor de rechtsbijstand, is zulks slechts gedeeltelijk geregeld in het kader van juridische bijstand.

In artikel 508/10 van het Gerechtelijk Wetboek is immers gesteld dat «wanneer de begunstigde de taal van de procedure niet spreekt, het bureau hem voor zover mogelijk een advocaat voorstelt die zijn taal spreekt of een andere taal die hij begrijpt en bij ontstentenis hiervan een tolk, overeenkomstig de bepalingen van artikel 184*bis* van het Wetboek van strafvordering, ongeacht de aard van de procedure».

Krachtens het voornoemde artikel 184*bis* zijn de kosten van de tolken enkel ten laste van 's Lands kas voor een prestatie van ten hoogste drie uren.

Die beperking is niet in overeenstemming met de richtlijn.

Bovendien moet worden voorkomen dat omgekeerde discriminatie wordt veroorzaakt, zodat de maatregel moet worden beperkt tot de aangelegenheden bedoeld in voornoemde Richtlijn.

Bijgevolg wordt voorgesteld om artikel 508/10 van het Gerechtelijk Wetboek in die zin te wijzigen.

Artikel 3

Deze bepaling beoogt het omzetten van artikel 13, eerste lid, van de richtlijn 2003/8/EG.

Volgens dit artikel kunnen de verzoeken worden gericht, ofwel tot de bevoegde autoriteit van de lidstaat waar de verzoeker zijn woonplaats of gewone verblijfplaats heeft (verzendende autoriteit), ofwel tot de bevoegde autoriteit van de lidstaat waar de zaak wordt behandeld of waar de beslissing ten uitvoer moet worden gelegd (ontvangende autoriteit).

Zoals hoger uitgelegd, werd besloten de mogelijkheid te behouden voor de niet-ingezetene om rechtstreeks het bevoegde bureau voor rechtsbijstand te vatten om een vrijwillige advocaat te laten aanwijzen. De vreemdeling zal echter eveneens de mogelijkheid hebben om zijn verzoek in te dienen bij de verzendende autoriteit die aangeduid is door de Staat waar hij verblijft. Die is dan belast met het doorsturen ervan naar de door België aangeduide ontvangende autoriteit, dit is de Federale Overheidsdienst Justitie, die het verzoek dan doorstuurt naar het bureau van het arrondissement waar de advocaat moet tussenkomen.

Si la demande introduite par le non-résident vise tant le bénéfice de l'aide juridique que celui de l'assistance judiciaire, l'avocat désigné par le bureau d'aide juridique l'adresse au tribunal compétent pour octroyer l'assistance judiciaire conformément à l'article 508/17 du Code judiciaire.

Article 4

L'article 14, alinéa 1er, de la directive 2003/8/CE prévoit que les Etats membres doivent désigner la ou les autorités compétentes pour l'expédition ou la réception des demandes.

Dans le cadre de ce projet, le Service public fédéral Justice est désigné comme autorité compétente pour l'expédition et la réception de la demande relative aux affaires transfrontalières au sens de la directive 2003/8/CE.

Les demandes qui émanent de personnes résidant sur le territoire belge, qu'elles visent l'octroi de l'aide juridique ou de l'assistance judiciaire dans un autre Etat membre, peuvent également être introduites auprès d'un bureau d'aide juridique en Belgique. Cette solution repose essentiellement sur la proximité des bureaux d'aide juridique, ce qui permet au demandeur de se procurer très facilement le formulaire de demande et d'obtenir, pendant les heures d'ouverture, l'aide appropriée pour la formulation de sa demande et la constitution de son dossier.

Le bureau d'aide juridique est tenu de communiquer la demande au Service public fédéral Justice qui veillera, le cas échéant, à faire procéder aux traductions requises, avant de transmettre les demandes à l'autorité réceptrice de l'Etat où un avocat doit être désigné. La loi prévoit expressément que les formulaires standard visés à l'article 16 de la directive 2003/8/CE sont utilisés à cet effet.

La traduction des documents nécessaires à l'examen d'une demande par une autorité étrangère incombe à l'Etat belge, conformément à l'article 8, b), de la directive.

Les §§ 5 et 6 du nouvel article 508/24 du Code judiciaire transposent les articles 9, alinéa 2, et 13, alinéa 3, *juncto* article 6, alinéa 3, ainsi que l'article 15, alinéa 2, de la directive 2003/8/CE.

Le nouvel article 508/25 du Code judiciaire transpose l'article 5, alinéa 4, de la directive 2003/8/CE.

Indien het verzoek dat ingediend wordt door de niet-ingezetene zowel het voordeel beoogt van de juridische bijstand als van de rechtsbijstand, stuurt de door het bureau voor juridische bijstand aangeduide advocaat het door naar de rechtbank die bevoegd is om rechtsbijstand toe te staan, zoals voorzien in artikel 508/17 van het Gerechtelijk Wetboek.

Artikel 4

Artikel 14, eerste lid, van richtlijn 2003/8/EG bepaalt dat de lidstaten de bevoegde autoriteit of autoriteiten moeten aanwijzen voor het verzenden of ontvangen van de verzoeken.

In dit ontwerp wordt de Federale Overheidsdienst Justitie aangeduid als bevoegde autoriteit belast met de verzending en de ontvangst van het verzoek met betrekking tot de grensoverschrijdende geschillen in de zin van richtlijn 2003/8/EG.

De verzoeken afkomstig van personen die op het grondgebied van België verblijven, eender of ze juridische bijstand dan wel rechtsbijstand in een andere lidstaat beogen, kunnen eveneens worden ingediend bij een bureau voor juridische bijstand in België. Deze oplossing berust essentieel op de nabijheid van de bureaus voor juridische bijstand, wat aan de verzoeker toelaat om zeer makkelijk het aanvraagformulier te bekomen en om, tijdens de openingsuren, aangepast hulp te bekomen bij het formuleren van zijn verzoek en bij het opmaken van zijn dossier.

Het bureau voor juridische bijstand moet het verzoek doorsturen naar de Federale Overheidsdienst Justitie die in voorkomend zal zorgen voor de vereiste vertalingen, alvorens de verzoeken door te sturen naar de ontvangende autoriteit van de Staat waar een advocaat moet worden aangeduid. De wet bepaalt uitdrukkelijk dat hiervoor de modelformulieren worden gebruikt, bedoeld in artikel 16 van richtlijn 2003/8/EG.

Het vertalen van stukken die noodzakelijk zijn voor het behandelen van een verzoek door een buitenlandse autoriteit komen ten laste van de Belgische Staat, conform met artikel 8, b), van de richtlijn.

De §§ 5 en 6 van het nieuwe artikel 508/24 van het Gerechtelijk Wetboek zijn omzettingen van artikel 9, tweede lid, en artikel 13, derde lid, *juncto* artikel 6, derde lid, en artikel 15, tweede lid, van richtlijn 2003/8/EG.

Het nieuwe artikel 508/25 van het Gerechtelijk Wetboek is een omzetting van artikel 5, vierde lid, van richtlijn 2003/8/EG.

Article 5

Cet article subdivise le Livre premier de la Quatrième partie du Code judiciaire en huit chapitres, dont le dernier est composé d'articles tout nouveaux.

Le nouvel article 699*bis* du Code judiciaire rend le nouvel article 508/24 applicable par analogie à l'assistance judiciaire.

Le nouvel article 699*ter* du Code judiciaire transpose l'article 5, alinéa 4, de la directive 2003/8/CE.

Article 6

Cet article veille à la transposition des articles 10 et 11 de la directive 2003/8/CE. L'article 665 du Code judiciaire est complété pour permettre également l'octroi de l'assistance judiciaire dans le cadre de procédures extrajudiciaires imposées par la loi ou par le juge et pour l'exécution d'actes authentiques dans d'autres Etats membres de l'Union européenne.

Article 7

Cet ajout a pour effet que l'article 668 du Code judiciaire est adapté à l'article 4 de la directive 2003/8/CE qui prévoit que les Etats membres doivent accorder le bénéfice de l'aide judiciaire, sans discrimination, aux citoyens de l'Union et aux ressortissants de pays tiers en situation régulière de séjour dans l'un des Etats membres.

Article 8

L'objectif est de rendre entièrement unilatérale la procédure d'octroi de l'assistance judiciaire. L'article 674 du Code judiciaire ne s'inscrit pas dans le cadre de cet objectif et est dès lors abrogé.

Article 9

Les modifications apportées par cet article à l'article 675 du Code judiciaire impliquent une simplification de la procédure.

Il n'est plus question d'une requête mais d'une simple requête écrite établie en double qui n'est soumise à aucune formalité, exception faite de la signature.

Artikel 5

Dit artikel deelt het Eerste Boek van het Vierde Deel van het Gerechtelijk Wetboek op in acht hoofdstukken, waarvan het laatste volledig nieuwe artikels bevat.

Het nieuwe artikel 699*bis* van het Gerechtelijk Wetboek maakt het nieuwe artikel 508/24 van overeenkomstige toepassing op de rechtsbijstand.

Het nieuwe artikel 699*ter* van het Gerechtelijk Wetboek zet artikel 5, vierde lid, van richtlijn 2003/8/EG om.

Artikel 6

Dit artikel zorgt voor de omzetting van de artikelen 10 en 11 van richtlijn 2003/8/EG. Artikel 665 van het Gerechtelijk Wetboek wordt aangevuld om de verlening van rechtsbijstand ook mogelijk te maken voor buitengerechtelijke procedures die opgelegd zijn bij wet of door de rechter en voor de tenuitvoerlegging van authentieke akten in andere Lidstaten van de Europese Unie.

Artikel 7

Door deze aanvulling wordt artikel 668 van het Gerechtelijk Wetboek aangepast aan artikel 4 van richtlijn 2003/8/EG, dat bepaald dat de lidstaten zonder onderscheid rechtsbijstand moeten verlenen aan de burgers van de Unie en aan de onderdanen van derde landen die legaal in een Lidstaat verblijven.

Artikel 8

Het is de bedoeling om van de procedure tot toekenning van rechtsbijstand volledig éénzijdig te maken. Het artikel 674 van het Gerechtelijk Wetboek past niet in dit opzet en wordt dan ook verwijderd.

Artikel 9

De wijzigingen die dit artikel aanbrengt in artikel 675 van het Gerechtelijk Wetboek, betekenen een vereenvoudiging van de procedure.

Er is geen sprake meer van een verzoekschrift, maar van een eenvoudig schriftelijk verzoek in tweevoud dat aan geen formaliteiten is onderworpen, behalve de ondertekening.

Les alinéas 2, 3, 4 et 5 de l'article 675 sont abrogés en raison de leur incompatibilité avec une procédure d'octroi de l'assistance judiciaire rapide, unilatérale et écrite.

L'article est complété par une disposition concernant le juge de paix, inspirée de l'article 680, alinéa 2, du Code judiciaire, lequel est bien entendu abrogé à l'article 13 du présent projet.

Article 10

L'article 10 modernise l'article 677 du Code judiciaire en renvoyant à la directive 2003/8/CE, tant pour ce qui concerne les modalités d'introduction de la demande que pour ce qui concerne le formulaire à utiliser à cet effet.

Il est également renvoyé à l'article 508/17 du Code judiciaire. L'article 508/17 assure un mode d'introduction distinct pour ce qui concerne la demande d'octroi d'assistance judiciaire, à savoir par l'intermédiaire de l'avocat qui a été attribué dans le cadre de l'aide juridique.

Article 11

Cet article supprime le caractère contradictoire de la procédure d'octroi de l'assistance judiciaire et introduit le principe d'un jugement fondé sur les pièces.

Le bureau a toutefois encore la possibilité d'instruire davantage la demande et peut, pour ce faire, demander un rapport du ministère public ou convoquer le demandeur en chambre du conseil.

Pour se prononcer, le bureau se voit à présent imposer un délai de huit jours à compter de l'introduction de la demande.

Articles 12 à 20

Les articles 679 et 681 du Code judiciaire sont abrogés, respectivement par les articles 12 et 14 du projet, étant donné qu'ils ne s'inscrivent pas dans le cadre d'une procédure rapide, simple et non contradictoire.

L'examen devant le bureau de la Cour de cassation a lieu en chambre du conseil conformément à l'article 15 du projet, tout comme prévu au nouvel article 678, dernier alinéa, du Code judiciaire. Cette disposition a été prévue pour protéger au maximum la vie privée du demandeur.

Het tweede, het derde, het vierde en het vijfde lid van artikel 675 worden opgeheven, omdat ze niet compatibel zijn met een snelle, éézijdige en schriftelijke procedure tot toekenning van de rechtsbijstand.

Voor de vrederechter is er een regeling toegevoegd, die gebaseerd is op artikel 680, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek. Dat lid wordt uiteraard geschrapt. Dit gebeurt in artikel 13 van het ontwerp.

Artikel 10

Artikel 10 moderniseert artikel 677 van het Gerechtelijk Wetboek door te verwijzen naar richtlijn 2003/8/EG, zowel voor wat betreft de wijze van indiening van het verzoek als voor het formulier dat men daarvoor moet gebruiken.

Er wordt ook herinnerd aan artikel 508/17 van het Gerechtelijk Wetboek. Artikel 508/17 zorgt voor een afzonderlijke wijze van indiening van het verzoek om rechtsbijstand, namelijk via de advocaat die is toegewezen in het kader van de juridische bijstand.

Artikel 11

Dit artikel schaft het tegensprekelijk karakter van de procedure tot toekenning van rechtsbijstand af en voert het principe in van een oordeel op basis van de stukken.

Het bureau heeft wel nog de mogelijkheid om het verzoek verder te onderzoeken en kan daarvoor een verslag van het Openbaar ministerie vragen of de verzoeker in raadkamer oproepen.

Het bureau krijgt nu een deadline opgelegd van acht dagen na de indiening van het verzoek om uitspraak te doen.

Artikelen 12 tot 20

De artikelen 679 en 681 van het Gerechtelijk Wetboek worden opgeheven, respectievelijk door de artikelen 12 en 14 van het ontwerp, omdat ze niet passen in een snelle en eenvoudige procedure zonder tegensprekelijk karakter.

De behandeling voor het bureau van het Hof van Cassatie geschiedt volgens artikel 15 van het ontwerp in raadkamer, net zoals dit werd voorzien in het nieuwe artikel 678, laatste lid, van het Gerechtelijk Wetboek. Dit werd voorzien om de privacy van de verzoeker zoveel mogelijk te beschermen.

Les articles 16, 19 et 20 du projet rendent la procédure entièrement unilatérale; celle-ci perd ainsi son caractère contradictoire.

Les articles 17 et 18 du projet règlent l'appel de la décision du bureau ou du juge. Contrairement à ce qui était prévu auparavant, il n'est plus possible pour le ministère public d'interjeter appel, ce qui contribue au caractère non contradictoire de la nouvelle procédure. L'article 18 du projet rend la procédure d'appel analogue à la réglementation prévue à l'article 678 du Code judiciaire.

Article 21

Cet article transpose l'article 7 de la directive 2003/8/CE.

Article 22

L'article 22 du projet veille à ce que les demandes d'assistance judiciaire ne doivent plus être communiquées au ministère public. Cela permet d'éviter autant que possible une perte de temps et d'alléger la charge de travail du ministère public. Si cela devait s'avérer nécessaire, un rapport peut toujours être demandé au ministère public sur base de l'article 678 du Code judiciaire.

Mesdames, Messieurs,

Le gouvernement est convaincu que vous approuverez le présent projet de loi étant donné qu'il transpose la directive précitée en droit belge conformément au droit européen, sans pour cela insérer des dispositions excessives dans le droit national, et qu'il répond à un souci commun de simplifier l'accès à la justice, en supprimant les formalités inutiles dans le cadre de l'examen des demandes d'octroi d'assistance judiciaire.

La ministre de la Justice,

Laurette ONKELINX

De artikelen 16, 19 en 20 van het ontwerp maken de procedure volledig éénzijdig, zodanig dat ze haar tegensprekelijk karakter verliest.

De artikelen 17 en 18 van het ontwerp regelen het hoger beroep tegen de beslissing van het bureau of de rechter. In tegenstelling tot vroeger wordt er niet langer voorzien in een beroepsmogelijkheid voor het Openbaar Ministerie, hetgeen bijdraagt aan het niet-tegensprekelijk karakter van de nieuwe procedure. De procedure in hoger beroep wordt door artikel 18 van het ontwerp analoog gemaakt aan de regeling in artikel 678 van het Gerechtelijk Wetboek.

Artikel 21

Dit artikel zet artikel 7 van verordening 2003/8/EG om.

Artikel 22

Artikel 22 van het ontwerp zorgt ervoor dat vorderingen inzake rechtsbijstand niet langer moeten worden meegedeeld aan het Openbaar ministerie. Op die manier wordt tijdsverlies zoveel mogelijk vermeden en wordt de werklast van het openbaar Ministerie verlicht. Als dit nuttig zou blijken, kan er nog altijd een verslag gevraagd worden aan het Openbaar ministerie op basis van artikel 678 van het Gerechtelijk Wetboek.

Dames en Heren,

De regering is er van overtuigd dat u dit wetsontwerp uw goedkeuring zal wegdragen, aangezien het de voornoemde richtlijn omzet in Belgisch recht op een manier die conform is met het Europees recht, zonder daarom buitensporige bepalingen in het nationaal recht in te voegen, en omdat het beantwoordt aan een algemeen gedeelde bezorgdheid om de toegang tot het gerecht te vereenvoudigen, door de onnodige vormvoorschriften af te schaffen bij het behandelen van de verzoeken voor rechtsbijstand.

De minister van Justitie,

Laurette ONKELINX.

AVANT-PROJET DE LOI**soumis à l'avis du Conseil d'État**

Avant-projet de loi portant modifiant le code judiciaire en ce qui concerne les procédures d'octroi de l'aide juridique et de l'assistance judiciaire

Article 1er

La présente loi vise une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

Il est inséré après le premier paragraphe de l'article 508/9 du Code judiciaire, un nouveau paragraphe libellé comme suit:

«§ 2. Le bureau d'aide juridique est également compétent pour recevoir les demandes visant le bénéfice de l'aide juridique ou de l'assistance judiciaire sur le territoire d'un autre État membre de l'Union européenne.

Dans ce cas, il transmet sans délai la demande au SPF Justice qui, après en avoir assuré la traduction dans la langue reconnue par l'État destinataire, la communique dans les quinze jours à l'autorité compétente dans ce pays. Il est fait usage du formulaire dont le modèle est établi par le Roi.»

Le paragraphe 2 devient le paragraphe 3.

Art. 3

Le texte suivant est inséré après le premier alinéa de l'article 508/14:

«Sans préjudice de la faculté de s'adresser directement au bureau compétent, la demande peut également être introduite, le cas échéant à l'intervention du SPF Justice, par l'autorité compétente de l'État de l'Union européenne dans lequel le demandeur a sa résidence habituelle ou son domicile.»

Art. 4

L'article 668, c) du même Code est remplacé par le texte suivant:

«ou qui est en situation régulière de séjour dans l'un des États membres de l'Union européenne;».

VOORONTWERP VAN WET**onderworpen aan het advies van de Raad van State**

Voorontwerp van wet houdende tot wijziging van het gerechtelijk wetboek met betrekking tot de juridische bijstand en de rechtsbijstand

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

Er wordt tussen de eerste en de tweede paragraaf van artikel 508/9 van het Gerechtelijk Wetboek een nieuwe paragraaf ingevoegd, luidende:

«§ 2. Het bureau voor juridische bijstand is cc eveneens bevoegd om de verzoeken om juridische bijstand of rechtsbijstand op het grondgebied van een andere Lidstaat van de Europese Unie, in ontvangst te nemen.

In dat geval stuurt het dit verzoek dadelijk door naar de FOD Justitie die het, na vertaling in een taal erkend door de Staat van bestemming, binnen de vijftien dagen ter kennis brengt van de bevoegde autoriteit van dat land. Er wordt gebruik gemaakt van het formulier, waarvan het model door de Koning is vastgelegd.»

Paragraaf 2 wordt paragraaf 3.

Art. 3

De volgende tekst wordt ingevoegd na het eerste lid van artikel 508/14 van hetzelfde Wetboek:

«Onverminderd de mogelijkheid om zich rechtstreeks tot het bevoegde bureau te richten, mag het verzoek eveneens ingediend worden, in voorkomend geval met tussenkomst van de FOD Justitie, door de bevoegde autoriteit van de Staat van de Europese Unie waar de verzoeker zijn gewone verblijfplaats of zijn woonplaats heeft.»

Art. 4

Artikel 668, c) van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld als volgt:

«of die op regelmatige wijze verblijft in één van de Lidstaten van de Europese Unie;».

Art. 5

Dans le même Code, un nouvel article 670bis est inséré comme suit:

«Le Roi peut déterminer la forme des demandes lorsqu'elles sont introduites par écrit.».

Art. 6

A l'article 672 du même Code, les termes «par requête, même verbale» sont remplacés par les termes «même verbalement».

Art. 7

A l'article 673 du même Code, les termes «, sur requête, même verbale,» sont supprimés.

Art. 8

Les modifications suivantes sont opérées à l'article 674bis du même Code:

a) au § 2, al. 1er, les termes «par requête» sont supprimés;

b) au § 5 et au premier alinéa du § 6, le terme «requête» est remplacé par le terme «demande».

c) dans le texte français, le troisième alinéa du sixième paragraphe est remplacé par ce qui suit:

«Seule peut être sollicitée la copie des pièces figurant dans le dossier au moment de l'introduction de la demande. Les documents mentionnés à l'article 676 sont joints à la demande.»;

d) le 7e paragraphe est remplacé par ce qui suit «L'examen de la demande d'assistance judiciaire visant à la délivrance de copies est opéré sur pièces et sans délai.

Le président ou le juge peut rejeter la demande ou y faire droit en tout ou en partie. Dans sa décision, le président ou le juge indique les pièces pour lesquelles il autorise la délivrance de copies au titre de l'assistance judiciaire.»;

e) le 8e paragraphe est remplacé par ce qui suit:

«Toute personne dont la demande a été acceptée en tout ou en partie peut introduire une nouvelle demande relative aux pièces versées ultérieurement au dossier.

La nouvelle demande est introduite, à peine de déchéance, au plus tard le cinquième jour avant l'audience de la juridiction de jugement.

Art. 5

In het zelfde Wetboek wordt een nieuw artikel 670bis ingevoegd luidend als volgt:

«De Koning kan de vorm van de verzoeken bepalen wanneer ze schriftelijk ingediend worden.».

Art. 6

In artikel 672 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «bij een, zelfs mondeling gedaan, verzoek aan» vervangen door de woorden «zelfs mondeling, bij».

Art. 7

In artikel 673 van hetzelfde Wetboek vervallen de woorden «,op een zelfs mondeling gedaan verzoek».

Art. 8

In artikel 674bis van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) bij § 2, eerste lid, vervallen de woorden «door middel van een verzoekschrift»;

b) bij § 5 en bij het eerste lid van § 6, wordt het woord «verzoekschrift» vervangen door het woord «verzoek».

c) in de franse tekst, het derde lid van paragraaf zes wordt vervangen als volgt:

«Seule peut être sollicitée la copie des pièces figurant dans le dossier au moment de l'introduction de la demande. Les documents mentionnés à l'article 676 sont joints à la demande.»;

d) paragraaf 7 wordt vervangen als volgt «De behandeling van het verzoek om rechtsbijstand dat het afleveren van afschriften beoogt, gebeurt onverwijld en op basis van de stukken.

De voorzitter of de rechter kan het verzoek verwerpen of het gedeeltelijk dan wel geheel inwilligen. In zijn beslissing wijst de voorzitter of de rechter de stukken aan waarvoor hij rechtsbijstand voor de afgifte van afschriften toestaat.»;

e) paragraaf 8 wordt vervangen als volgt:

«Elke persoon wiens verzoek geheel of gedeeltelijk is ingewilligd, kan een nieuw verzoek indienen betreffende de stukken die later bij het dossier zijn gevoegd.

Het verzoek wordt, op straffe van verval, ingediend uiterlijk de vijfde dag voor de zitting van het vonnisgerecht.

Lorsqu'à l'issue du délai visé à l'alinéa 2, de nouvelles pièces sont versées ultérieurement au dossier, le greffier en délivre gratuitement une copie aux parties qui ont déjà bénéficié antérieurement de l'assistance judiciaire pour la délivrance de copies.»;

f) le premier aliéna du 9e paragraphe est remplacé par:

«La décision relative à l'assistance judiciaire pour la délivrance de copies de pièces du dossier peut être frappée d'appel introduit par le requérant ou par le ministère public dans un délai de vingt-quatre heures à dater de la notification de la décision.».

Art. 9

L'article 675 du même Code est remplacé par ce qui suit:

«Devant le tribunal de première instance, le tribunal du travail et le tribunal de commerce, la demande est introduite par écrit ou verbalement au greffe. Si la demande est formulée oralement, le greffier rédige une note sommaire exposant son objet. Dans tous les cas, le requérant joint à sa demande les pièces prévues à l'article 676 ou, le cas échéant, à l'article 677.».

Art. 10

L'article 677 du même Code est remplacé par ce qui suit:

« Sans préjudice des articles 508/14, al. 2, et 508/17, et de la possibilité d'introduire la demande auprès de l'autorité étrangère compétente en vertu de sa législation nationale, le requérant résidant à l'étranger fait parvenir sa demande établie conformément au formulaire dont le modèle est établi par le Roi à l'autorité compétente pour en connaître. Il joint à cette demande les documents justificatifs de ses revenus, tels qu'ils sont exigés par la loi du pays où il réside.

Si dans ce pays aucune loi ne règle la matière, ou s'il n'est pas possible de se conformer à la loi qui y est en vigueur, il joint à sa demande une déclaration affirmée devant l'agent consulaire belge du lieu de sa résidence; cette déclaration contient l'indication de la résidence du requérant et l'énumération détaillée de ses moyens d'existence et de ses charges.».

Art. 11

L'article 678 du même Code est remplacé par ce qui suit:

«Le bureau statue sur pièces.».

Worden na afloop van de termijn bedoeld in het tweede lid, nieuwe stukken later bij het dossier gevoegd, dan geeft de griffier kosteloos een afschrift van deze stukken af aan de partijen aan wie voorheen reeds rechtsbijstand voor de afschriften van afschriften is verleend.»;

f) het eerste lid van paragraaf 9 wordt vervangen als volgt:

«Tegen de beslissing van de rechter inzake rechtsbijstand voor de afgifte van afschriften van stukken uit het dossier kan beroep ingesteld worden door de verzoeker of het openbaar ministerie binnen een termijn van vierentwintig uren vanaf kennisgeving van de beslissing.».

Art. 9

Artikel 675 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«Voor de rechtbank van eerste aanleg, de arbeidsrechtbank of de rechtbank van koophandel, wordt het verzoek schriftelijk of mondeling ingediend bij de griffie. Indien het verzoek mondeling gebeurt, stelt de griffier een beknopte nota op waarin het onderwerp van het verzoek wordt uiteengezet. In alle gevallen voegt de verzoeker bij zijn aanvraag de stukken voorgeschreven in artikel 676 of, in voorkomend geval, artikel 677.».

Art. 10

Artikel 677 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«Zonder afbreuk te doen aan de artikelen 508/14, tweede lid en 508/17, en aan de mogelijkheid om het verzoek in te dienen bij de bevoegde buitenlandse autoriteit krachtens haar nationale wetgeving, richt de verzoeker die in het buitenland verblijft zijn verzoek, aan de hand van het formulier, waarvan het model vastgelegd is door de Koning, tot de bevoegde autoriteit voor nuttig gevolg. Hij voegt hierbij de stukken waaruit de stand van zijn inkomsten blijkt, zoals zij vereist worden door de wet van het land waar hij verblijft.

Indien de aangelegenheid in dat land bij geen enkele wet is geregeld of indien het niet mogelijk is zich naar de daar geldende wet te gedragen, voegt hij bij zijn aanvraag een verklaring afgelegd voor de Belgische consulaire ambtenaar van zijn verblijfplaats; deze verklaring vermeldt zijn verblijfplaats en een omstandige opgave van zijn bestaansmiddelen en lasten.».

Art. 11

Artikel 678 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«Het bureau doet uitspraak op basis van de stukken.»

Art. 12

L'article 679 du même Code est abrogé.

Art. 13

Le second alinéa de l'article 680 du même Code est remplacé par ce qui suit:

«Devant le juge de paix, le bénéfice de l'assistance judiciaire peut être accordé sur simple demande, écrite ou verbale, à laquelle sont jointes les pièces visées à l'article 676 ou 677».

Art. 14

L'article 681 du même Code est remplacé par la disposition suivante:

«A chaque degré de juridiction, les décisions sont rendues sur pièces.».

Art. 15

Le premier alinéa de l'article 688 du même Code est remplacé par ce qui suit:

«Les décisions des juges de paix, des tribunaux de police et des bureaux d'assistance judiciaire peuvent être frappées d'appel par le requérant et le procureur du Roi lorsqu'il s'agit d'une décision du juge de paix ou du tribunal de police, par le demandeur et le procureur général lorsqu'il s'agit d'une décision rendue au premier degré de juridiction par un bureau d'assistance judiciaire d'un tribunal de première instance, d'un tribunal du travail ou d'un tribunal de commerce.».

Art. 16

L'article 689 du même code est remplacé par la disposition qui suit:

«L'appel est formé, à peine de déchéance, dans le mois de la notification de la décision, par requête motivée, déposée au greffe de la juridiction d'appel. La requête est notifiée, par le greffier, sous pli judiciaire, au plus tard le premier jour ouvrable qui suit le dépôt, soit au demandeur, soit au procureur général ou au procureur du Roi.».

Art. 17

L'article 691 du même Code est abrogé.

Art. 12

Artikel 679 van hetzelfde Wetboek wordt opgeheven.

Art. 13

Het tweede lid van artikel 680 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«Voor de vrederechter mag rechtsbijstand worden toegestaan op eenvoudig schriftelijk of mondeling verzoek, waarbij de stukken bedoeld in artikel 676 of 677 worden gevoegd.»

Art. 14

Artikel 681 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«In elke aanleg worden de beslissingen op basis van de stukken genomen.».

Art. 15

Het eerste lid van artikel 688 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«Tegen de beslissingen van de vrederechters, van de politierechtbanken en van de bureaus voor rechtsbijstand kan hoger beroep worden ingesteld door de verzoeker en de procureur des Konings wanneer het gaat om een beslissing van de vrederechter of van de politierechtbank, door de verzoeker en de procureur-generaal wanneer het gaat om een beslissing in eerste aanleg gewezen door een bureau voor rechtsbijstand van een rechtbank van eerste aanleg, van een arbeidsrechtbank of van een rechtbank van koophandel.».

Art. 16

Artikel 689 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«Hoger beroep wordt, op straffe van verval, binnen een maand na de uitspraak ingesteld bij een met redenen omkleed verzoekschrift, dat bij de griffie van het gerecht in hoger beroep wordt ingediend. Het verzoekschrift wordt bij gerechtsbrief ter kennis gebracht door de griffier, uiterlijk de eerste werkdag na de indiening, en naargelang het geval aan de verzoeker aan de procureur-generaal of aan de procureur des Konings.».

Art. 17

Artikel 691 van hetzelfde Wetboek wordt opgeheven.

Art. 18

Dans l'article 692, du même Code, les alinéas suivants sont insérés entre les alinéas 1er et 2:

«Lorsque la loi ou le juge saisi du litige requiert la comparution personnelle d'un bénéficiaire de l'assistance judiciaire étranger qui n'a ni son domicile, ni sa résidence habituelle en Belgique, les frais de déplacements en vue de participer à l'audience de comparution sont avancés, à sa décharge, selon la procédure prévue au règlement général sur les frais de justice en matière répressive. Il en va de même des frais d'interprétation lorsque l'étranger ne comprend pas la langue de la procédure.

Les frais de traduction des documents exigés par la loi ou par le juge saisi du litige sont, de la même manière, avancés à la décharge de l'étranger visé à l'alinéa précédant.»;

Art. 19

Dans le texte néerlandais de l'article 698 du même Code, le terme «*verzoekschrift*» est remplacé par le terme «*verzoek*».

Art. 20

A la quatrième partie, Livre premier, du même Code, comprenant les articles 664 à 699, sont apportées les modifications suivantes:

a) avant l'article 664, il est inséré un intitulé, rédigé comme suit:

«Chapitre Ier. – Définition»;

b) entre les articles 664 et 665, il est inséré un intitulé, rédigé comme suit:

«Chapitre II. - Champ d'application»;

c) entre les articles 668 et 669, il est inséré un intitulé, rédigé comme suit:

«Chapitre III. - Procédure»;

d) entre les articles 687 et 688, il est inséré un intitulé, rédigé comme suit:

«Chapitre IV. - Des recours»;

e) entre les articles 690 et 691, il est inséré un intitulé, rédigé comme suit:

«Chapitre V. - « Des frais»;

f) entre les articles 692 et 693, il est inséré un intitulé, rédigé comme suit:

«Chapitre VI. - Du recouvrement par l'État»;

Art. 18

In artikel 692 van hetzelfde Wetboek worden de volgende leden ingevoegd tussen de leden één en twee:

«Wanneer de wet of de rechter die gevat is met het geschil de verschijning in persoon vordert van een buitenlandse genietende van juridische bijstand, die noch zijn woonplaats, noch zijn gewone verblijfplaats in België heeft, zullen de reiskosten om te kunnen deelnemen aan de verschijningszitting ter zijner ontlasting voorgeschieden worden, op de wijze bepaald in het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken. Hetzelfde geldt voor de kosten voor het tolken, indien de vreemdeling de taal van de procedure niet begrijpt.

Op dezelfde wijze zullen de kosten voor het vertalen van de stukken gevraagd door de wet of door de rechter voorgeschieden worden ter ontlasting van de vreemdeling, bedoeld in vorig lid.»;

Art. 19

In artikel 698 van hetzelfde Wetboek wordt het woord «*verzoekschrift*» vervangen door het woord «*verzoek*».

Art. 20

In het vierde deel, Eerste Boek, van hetzelfde Wetboek, dat de artikelen 644 tot 699 bevat, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) voor artikel 664 wordt een opschrift ingevoegd, luidende:

«Eerste Hoofdstuk - Definitie»;

b) tussen de artikelen 664 en 665 Wordt een opschrift ingevoegd, luidende:

«Hoofdstuk II. - Toepassingsfeer»;

c) tussen de artikelen 668 en 669 wordt een opschrift ingevoegd, luidende:

«Hoofdstuk III. - Procedure»;

d) tussen de artikelen 687 en 688 wordt een opschrift ingevoegd, luidende:

«Hoofdstuk IV. - Rechtsmiddelen»;

e) tussen de artikelen 690 en 691 wordt een opschrift ingevoegd, luidende:

«Hoofdstuk V. - « Kosten»;

f) tussen de artikelen 692 en 693 wordt een opschrift ingevoegd, luidende:

«Hoofdstuk VI. - Invordering door de Staat»;

g) entre les articles 697 et 698, il est inséré un intitulé, rédigé comme suit:

«Chapitre VII.- Du retrait»;

Art. 21

La présente loi entre en vigueur à la date fixée par le Roi.

g) tussen de artikelen 697 en 698 wordt een opschrift ingevoegd, luidende:

«Hoofdstuk VII. - Intrekking».

Art. 21

Deze wet treedt in werking op de door de Koning te bepalen datum.

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT N° 38.068/2

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par la Vice-Première Ministre et Ministre de la Justice, le 21 janvier 2005, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi «modifiant le Code judiciaire en ce qui concerne les procédures d'octroi de l'aide juridique et de l'assistance judiciaire», a donné le 21 février 2005 l'avis suivant:

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 1°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, tel qu'il est remplacé par la loi du 2 avril 2003, la section de législation limite son examen au fondement juridique de l'avant-projet, à la compétence de l'auteur de l'acte ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Sur ces trois points, l'avant-projet appelle les observations ci-après.

Observations généralesI. Transposition de la directive 2003/8/CE 1

1. L'article 21, paragraphe 1, alinéa 2, de la directive 2003/8/CE, précitée, prévoit :

«Lorsque les États membres adoptent ces dispositions, celles-ci contiennent une référence à la présente directive ou sont accompagnées d'une telle référence lors de leur publication officielle.»

Il convient dès lors de prévoir une référence à la directive dans un article 2 (nouveau).

2. La demande d'avis n'était pas accompagnée d'un tableau de correspondance entre les dispositions de la directive et celles de l'avant-projet. Un tel tableau est indispensable, afin que le Conseil d'État puisse examiner l'avant-projet et que les Chambres législatives puissent se prononcer en connaissance de cause sur le choix des moyens que le Gouvernement leur propose de mettre en oeuvre et éviter que l'exercice d'amendement prévu par l'article 76 de la Constitution excède les limites du pouvoir d'appréciation que le droit européen reconnaît aux États membres.

1 Directive 2003/8/CE du Conseil du 27 janvier 2003 visant à améliorer l'accès à la justice dans les affaires transfrontalières par l'établissement de règles minimales communes relatives à l'aide judiciaire accordée dans le cadre de telles affaires (J.O.C.E., 31 janvier 2003, L 26/41 - Rectificatif de son intitulé : J.O.C.E., 7 février 2003, L 32/15). L'exposé des motifs de l'avant-projet doit être adapté en conséquence. Il convient en effet de viser la directive «2003/8/CE».

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE NR 38.068/2

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 21 januari 2005 door de Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van wet «tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de juridische bijstand en de rechtsbijstand», heeft op 21 februari 2005 het volgende advies gegeven:

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zoals het is vervangen bij de wet van 2 april 2003, beperkt de afdeling wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voornoemde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het voorontwerp, de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

Wat deze drie punten betreft, geeft het ontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Algemene opmerkingenI. Omzetting van richtlijn 2003/8/EG 1

1. Artikel 21, lid 1, tweede alinea, van de genoemde richtlijn 2003/8/EG bepaalt het volgende :

«Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in de bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking daarvan naar deze richtlijn verwezen.»

Er dient bijgevolg naar de richtlijn verwezen te worden in een (nieuw) artikel 2.

2. Bij de adviesaanvraag zat geen tabel die voor elke bepaling van het voorontwerp de overeenkomstige bepalingen van de richtlijn aangeeft. Zulk een tabel is absoluut nodig opdat de Raad van State het voorontwerp kan onderzoeken en de Wetgevende Kamers zich met kennis van zaken kunnen uitspreken over de keuze van de middelen die de Regering hun voorstelt aan te wenden, en kunnen voorkomen dat de uitoefening van het amenderingsrecht, dat besloten ligt in artikel 76 van de Grondwet, verder reikt dan de grenzen van de beoordelingsbevoegdheid die het Europees recht aan de lidstaten toekent.

1 Richtlijn 2003/8/EG van de Raad van 27 januari 2003 tot verbetering van de toegang tot de rechter bij grensoverschrijdende geschillen, door middel van gemeenschappelijke minimumvoorschriften betreffende rechtsbijstand bij die geschillen (Publikatieblad 31 januari 2003, L 26/41 - Rectificatie van het opschrift ervan: Publikatieblad 7 februari 2003, L 32/15). De memorie van toelichting van het voorontwerp moet dienovereenkomstig worden aangepast. Er dient immers verwezen te worden naar richtlijn «2003/8/EG».

Il convient dès lors de joindre un tableau de correspondance à l'avant-projet lors de son dépôt au Parlement.

3. L'article 6, paragraphe 3, de la directive 2003/8/CE, précitée, prévoit qu'en statuant sur le bien-fondé d'une demande d'aide judiciaire, les États membres «tiennent compte de l'importance de l'affaire».

Ni les articles 508/5, § 2, et 508/13, alinéa 2, du Code judiciaire qui visent la notion de «ressources» dans le chef du demandeur en matière d'aide juridique, ni les articles 664, 669 et 674 du Code judiciaire, qui se réfèrent à la notion de «revenus» dans le cadre de l'assistance judiciaire, ni l'article 9 de la loi du 23 novembre 1998 relative à l'aide juridique qui habilite le Roi à fixer des conditions de «ressources», notamment en matière d'assistance judiciaire, ne font référence à la notion de «l'importance de l'affaire».

L'avant-projet doit dès lors être complété pour assurer la transposition correcte de l'article 6, paragraphe 3, de la directive, soit en intégrant cette notion dans la loi, soit en prévoyant une habilitation au Roi, Lui permettant de préciser cette notion.

4. L'article 7, c), de la directive 2003/8/CE, précitée, dispose que

«L'aide judiciaire accordée dans l'État du for inclut les frais ci-après directement liés au caractère transfrontalier du litige:

(...)

c) les frais de déplacement que le demandeur doit exposer lorsque la loi ou le juge de cet État membre exige la présence physique à l'audience des personnes concernées par l'introduction de la demande et lorsque le juge décide que les personnes concernées ne peuvent être entendues à sa satisfaction par aucun moyen.»

L'article 18 de l'avant-projet (alinéa 2, en projet, de l'article 692 du Code judiciaire) dispose que les frais de déplacement en vue de participer à l'audience de comparution seront avancés lorsque la loi ou le juge exige «la comparution personnelle d'un bénéficiaire de l'assistance judiciaire étranger qui n'a ni son domicile ni sa résidence habituelle en Belgique».

Tel qu'il est formulé, le texte en projet ne transpose pas correctement la directive. En effet, il exclut les Belges qui n'ont ni leur domicile ni leur résidence habituelle en Belgique.

En outre, ce texte introduit une discrimination entre ceux qui bénéficient du remboursement des frais de déplacement en raison du caractère transfrontalier du litige et ceux qui, ayant

Er dient bijgevolg een concordantietabel gevoegd te worden bij het voorontwerp wanneer dit bij het Parlement wordt ingediend.

3. Artikel 6, lid 3, van de genoemde richtlijn 2003/8/EG bepaalt dat de lidstaten bij het nemen van een besluit over de gegrondheid van een verzoek om rechtsbijstand «het belang van de zaak» in overweging nemen.

Noch in de artikelen 508/5, § 2, en 508/13, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, waarin sprake is van het begrip «inkomsten» wat de aanvrager van juridische bijstand betreft, noch in de artikelen 664, 669 of 674 van het Gerechtelijk Wetboek, waarin sprake is van het begrip «inkomsten» in het kader van de rechtsbijstand, noch in artikel 9 van de wet van 23 november 1998 betreffende de juridische bijstand, waarbij de Koning gemachtigd wordt «inkomensvoorwaarden» vast te stellen, inzonderheid wat de rechtsbijstand betreft, wordt verwezen naar het begrip «belang van de zaak».

Het voorontwerp moet bijgevolg zo worden aangevuld dat artikel 6, lid 3, van de richtlijn, correct wordt omgezet, ofwel door dat begrip in de wet op te nemen, ofwel door te voorzien in een machtiging aan de Koning, waardoor Hij dat begrip nader kan omschrijven.

4. Artikel 7, c), van de genoemde richtlijn 2003/8/EG, bepaalt het volgende:

«Rechtsbijstand die wordt toegekend in de lidstaat waar de zaak wordt behandeld, omvat de volgende kosten die rechtstreeks verband houden met het grensoverschrijdende karakter van het geschil:

(...)

c) reiskosten die voor rekening van de verzoeker komen, voorzover bij het voorleggen van de zaak van de verzoeker de fysieke aanwezigheid van de betrokkenen ter terechtzitting bij de wet of door de rechter van die lidstaat geboden is en de rechter besluit dat de betrokkenen niet anderszins ten genoegen van de rechter kunnen worden gehoord.»

Artikel 18 van het voorontwerp (ontworpen tweede lid van artikel 692 van het Gerechtelijk Wetboek) bepaalt dat de reiskosten om te kunnen deelnemen aan een comparitiezitting voorgeschoten worden wanneer de wet of de rechter «de verschijning in persoon vordert van een buitenlandse genietster van juridische bijstand, die noch zijn woonplaats noch zijn gewone verblijfplaats in België heeft».

Zoals de ontworpen tekst thans is geredigeerd, wordt de richtlijn daarbij niet correct omgezet. Het sluit immers de Belgen uit die noch hun woonplaats, noch hun gewone verblijfplaats in België hebben.

Bovendien wordt bij die tekst een discriminatie ingevoerd tussen diegenen wier reiskosten terugbetaald worden omdat het gaat om een grensoverschrijdend geschil, en diegenen

obtenu l'assistance judiciaire en Belgique, doivent exposer des frais de déplacement à l'intérieur du Royaume ².

À défaut de pouvoir justifier cette différence de traitement au regard des articles 10 et 11 de la Constitution, l'avant-projet doit également être adapté sur ce point.

5. L'article 9, paragraphe 2, de la directive 2003/8/CE, précitée, dispose :

«Un bénéficiaire qui a reçu une aide judiciaire dans l'État membre du for reçoit l'aide judiciaire prévue par la législation de l'État membre dans lequel la décision doit être reconnue, déclarée exécutoire ou exécutée.»

Le Conseil d'État constate que cette disposition n'est pas transposée par l'avant-projet qui lui est soumis. Il convient de combler cette lacune dans le Code judiciaire, dans lequel sont expressément consacrées et définies les notions d'aide juridique et d'assistance judiciaire.

6. L'article 10 de la directive 2003/8/CE, précitée, dispose :

«Le bénéfice de l'aide judiciaire est également étendu aux procédures extrajudiciaires, dans les conditions définies par la présente directive, lorsque la loi fait obligation aux parties de recourir à celles-ci ou lorsque les parties en litige y sont renvoyées par le juge.»

L'article 665 du Code judiciaire doit être complété pour y faire figurer toutes les procédures extrajudiciaires imposées par la loi ou le juge ³.

Une observation analogue vaut pour l'article 671 du Code judiciaire qui ne vise expressément que «les frais dans le cadre de la procédure de médiation en matière familiale».

7. L'article 11 de la directive 2003/8/CE, précitée, dispose:

«L'aide judiciaire est accordée, dans les conditions définies par la présente directive, pour l'exécution des actes authentiques dans un autre État membre.»

Il convient d'assurer la transposition de cet article. L'article 665, 4°, du Code judiciaire ne semble pas suffisant à cet égard.

die rechtsbijstand hebben gekregen in België en reiskosten moeten maken binnen het Rijk ².

Indien dat verschil in behandeling niet gerechtvaardigd kan worden ten aanzien van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, moet het voorontwerp ook op dat punt worden aangepast.

5. Artikel 9, lid 2, van de genoemde richtlijn 2003/8/EG bepaalt het volgende :

«De begunstigde die in de lidstaat waar de zaak wordt behandeld rechtsbijstand heeft genoten, geniet de rechtsbijstand waarin wordt voorzien door de wet van de lidstaat waar om erkenning of tenuitvoerlegging wordt verzocht.»

De Raad van State stelt vast dat die bepaling niet wordt omgezet in het voorontwerp dat hem is voorgelegd. Die leemte moet worden aangevuld in het Gerechtelijk Wetboek, waarin de begrippen juridische bijstand en rechtsbijstand uitdrukkelijk zijn vastgelegd en gedefinieerd.

6. Artikel 10 van de genoemde richtlijn 2003/8/EG bepaalt het volgende:

«Onder de in deze richtlijn bepaalde voorwaarden wordt tevens rechtsbijstand toegekend in buitengerechtelijke procedures wanneer de partijen bij de wet verplicht zijn daarvan gebruik te maken, dan wel wanneer de partijen bij het geschil door de rechter naar een dergelijk middel zijn verwezen.»

Artikel 665 van het Gerechtelijk Wetboek moet zo worden aangevuld dat daarin alle buitengerechtelijke procedures worden opgenomen die opgelegd zijn bij de wet of door de rechter ³.

Een soortgelijke opmerking geldt voor artikel 671 van het Gerechtelijk Wetboek, waarin alleen uitdrukkelijk «de kosten in het kader van de procedure van de bemiddeling in familiezaken» worden vermeld.

7. Artikel 11 van de genoemde richtlijn 2003/8/EG bepaalt het volgende:

«Voor de tenuitvoerlegging van authentieke akten in een andere lidstaat wordt rechtsbijstand toegekend onder de in deze richtlijn bepaalde voorwaarden.»

Er moet voor gezorgd worden dat dat artikel wordt omgezet. Artikel 665, 4°, van het Gerechtelijk Wetboek lijkt wat dat betreft niet voldoende.

² Dans l'état actuel de la législation, ce type de frais de déplacement n'entre pas dans le champ d'application de l'assistance judiciaire.

³ Voir par exemple la législation sur les baux à loyer.

² Bij de huidige stand van de wetgeving valt dat soort reiskosten niet onder de werkingssfeer van de rechtsbijstand.

³ Zie bijvoorbeeld de huurwetgeving.

II. Division en chapitres

Le texte en projet concerne deux notions différentes contenues dans le Code judiciaire: l'aide juridique et l'assistance judiciaire. Il paraît en conséquence indiqué de diviser le texte en projet en quatre chapitres:

- un chapitre Ier, intitulé «Dispositions générales», contenant les articles 1er et 2 (nouveau);
- un chapitre II, intitulé «Modifications du Code judiciaire en ce qui concerne la procédure d'octroi de l'aide juridique», contenant les articles 2 et 3 (devenant les articles 3 et 4);
- un chapitre III, intitulé «Modifications du Code judiciaire en ce qui concerne la procédure d'octroi de l'assistance judiciaire», contenant les articles 4 à 20 (devenant les articles 5 à 21);
- un chapitre IV, intitulé «Disposition finale», contenant l'article 22.

Observations particulières

Dispositif

Article 1er

Le texte en projet concerne des modifications du Code judiciaire, en particulier du livre III*bis*, intitulé «De l'aide juridique de première et de deuxième ligne», de la deuxième partie du Code («L'organisation judiciaire») et du livre I, intitulé «l'assistance judiciaire», de la quatrième partie dudit Code («De la procédure civile»).

L'article 1er du texte en projet doit indiquer quels sont les articles du texte qui relèvent de l'article 77 de la Constitution et quels sont ceux qui relèvent de l'article 78. Sur cette question, dans son avis 24.111-24.594/AG⁴, l'assemblée générale de la section de législation du Conseil d'État a relevé ce qui suit :

«(...) la notion d'«organisation», à l'article 77, alinéa 1er, 9°, de la Constitution doit plutôt s'entendre dans le contexte global de la législation relative au contentieux juridictionnel (...) les procédures du bicaméralisme égalitaire valent tant pour l'organisation des cours et tribunaux que pour la détermination de leurs attributions (...) c'est non seulement l'«organisation», mais aussi la «compétence» des cours et tribunaux qui sont des matières intégralement bicamérales».

⁴ Avis 24.111-24.594/AG, donné le 10 octobre 1995, sur un avant-projet de loi devenu la loi du 15 juillet 1996 modifiant la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (Doc. parl., Chambre, session 1995-1996, n° 364/1).

II. Indeling in hoofdstukken

De ontworpen regeling heeft betrekking op twee afzonderlijke begrippen die in het Gerechtelijk Wetboek voorkomen: juridische bijstand en rechtsbijstand. Bijgevolg lijkt het raadzaam de ontworpen tekst in te delen in vier hoofdstukke:

- een hoofdstuk I, met als opschrift «Algemene bepalingen», dat de artikelen 1 en 2 (nieuw) bevat;
- een hoofdstuk II, met als opschrift «Wijzigingen van het Gerechtelijk Wetboek wat betreft de procedure voor het toekennen van juridische bijstand», dat de artikelen 2 en 3 bevat (welke artikelen de artikelen 3 en 4 worden);
- een hoofdstuk III, met als opschrift «Wijzigingen van het Gerechtelijk Wetboek wat betreft de procedure voor het toekennen van rechtsbijstand», dat de artikelen 4 tot 20 bevat (welke artikelen de artikelen 5 tot 21 worden);
- een hoofdstuk IV, met als opschrift «Slotbepaling», dat het artikel 22 bevat.

Bijzondere opmerkingen

Dispositief

Artikel 1

Bij de ontworpen regeling worden wijzigingen aangebracht in het Gerechtelijk Wetboek, inzonderheid in boek III*bis*, met als opschrift «Juridische eerste- en tweedelijnsbijstand», van het tweede deel van het Wetboek («Rechterlijke organisatie») en in het eerste boek, met als opschrift «Rechtsbijstand», van het vierde deel van het genoemde Wetboek («Burgerlijke rechtspleging»).

In artikel 1 van de ontworpen tekst moet worden aangegeven welke artikelen van de tekst een aangelegenheid regelen als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet en welke artikelen een aangelegenheid regelen als bedoeld in artikel 78. In verband met deze kwestie heeft de algemene vergadering van de afdeling wetgeving van de Raad van State in haar advies 24.111-24.594/AV⁴ het volgende opgemerkt:

«(...) het begrip 'organisatie' in artikel 77, eerste lid, 9°, van de Grondwet (moet) eerder in de totale samenhang van de regeling met betrekking tot het contentieux van de jurisdictie worden betrokken (...) de procedures van het volledige bicameralisme (zijn) zowel toepasselijk op de organisatie van de hoven en rechtbanken als op de vaststelling van hun bevoegdheden (...) niet alleen de 'organisatie' maar ook de 'bevoegdheid' van de hoven en rechtbanken (zijn) integraal bicamerale aangelegenheden».

⁴ Advies 24.111-24.594/AV, dat op 10 oktober 1995 is gegeven over een voorontwerp van wet dat geleid heeft tot de wet van 15 juli 1996 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (Gedr. St., Kamer, zitting 1995-1996, nr. 364/1).

Même s'il n'est pas toujours aisé de dissocier clairement les dispositions législatives qui concernent une matière visée à l'article 77, alinéa 1er, 9°, de la Constitution, de celles qui ont trait à une matière visée à l'article 78 de la Constitution, il est suggéré à l'auteur de l'avant-projet de procéder à une répartition des articles de l'avant-projet de loi en fonction du critère suivant : les dispositions qui attribuent une compétence, une prérogative ou une attribution au ministère public ou à un juge sont de nature à influencer l'«organisation judiciaire» au sens de l'article 77, alinéa 1er, 9°, de la Constitution; elles relèvent dès lors de la procédure bicamérale parfaite. Par contre, les dispositions qui ne font qu'assurer la mise en oeuvre concrète de ces compétences, prérogatives ou attributions, notamment en fixant les règles de procédure y relatives, doivent être considérées comme concernant une matière visée à l'article 78 de la Constitution; elles relèvent dès lors de la procédure bicamérale optionnelle.

Compte tenu de ce critère, doivent notamment être considérés comme relevant de l'article 77 de la Constitution, les articles suivants de l'avant-projet:

- l'article 8, d), dans la mesure où il attribue au président ou au juge la compétence de rejeter ou de faire droit à la demande d'assistance judiciaire;
- les articles 8, f), et 15, dans la mesure où ils attribuent au ministère public la compétence de former appel contre la décision relative à l'assistance judiciaire.

Articles 2 et 5

En ce qui concerne le modèle de formulaire à établir par le Roi, le Conseil d'État rappelle qu'un formulaire standard a été établi par décision 2004/844/CE de la Commission du 9 novembre 2004 établissant un formulaire standard pour les demandes d'aide judiciaire en application de la directive 2003/8/CE visant à améliorer l'accès à la justice dans les affaires transfrontalières par l'établissement de règles minimales communes relatives à l'aide judiciaire accordée dans le cadre de telles affaires ⁵.

Il appartient en conséquence au législateur de tenir compte de ce modèle.

⁵ J.O.C.E., 10 décembre 2004, L 365/27. Cette décision de la Commission a été prise en application de l'article 16, paragraphe 1, de la directive 2003/8/CE, précitée. Selon le considérant (29) de cette directive, le formulaire de demande standard de même que les formulaires de demandes nationaux «devraient être mis à la disposition du public au niveau européen par l'intermédiaire du système d'information du réseau judiciaire européen».

Ook al is het niet altijd eenvoudig de wetsbepalingen betreffende een aangelegenheid bedoeld in artikel 77, eerste lid, 9°, van de Grondwet duidelijk te onderscheiden van die welke een aangelegenheid bedoeld in artikel 78 van de Grondwet betreffen, wordt aan de steller van het voorontwerp voorgesteld de artikelen van het wetsontwerp in te delen op basis van het volgende criterium : de bepalingen die een bevoegdheid of een prerogatief verlenen aan het openbaar ministerie of aan een rechter kunnen een weerslag hebben op de «rechterlijke organisatie» in de zin van artikel 77, eerste lid, 9°, van de Grondwet; bijgevolg ressorteren ze onder de procedure van het volledige bicameralisme. Daarentegen moeten de bepalingen die zich ertoe beperken te voorzien in de concrete toepassing van die bevoegdheden of prerogatieven, inzonderheid door de desbetreffende procedureregels vast te stellen, aldus beschouwd worden dat ze een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet betreffen; die bepalingen ressorteren bijgevolg onder de procedure van de optionele bicamérale procedure.

In het licht van dat criterium moeten inzonderheid de volgende artikelen van het voorontwerp worden geacht een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet te regelen:

- artikel 8, d), voorzover daarbij aan de voorzitter of de rechter de bevoegdheid wordt opgedragen om het verzoek om rechtsbijstand te verwerpen of in te willigen;
- de artikelen 8, f), en 15, voorzover daarbij aan het openbaar ministerie de bevoegdheid wordt opgedragen om tegen de beslissing betreffende rechtsbijstand beroep in te stellen.

Artikelen 2 en 5

In verband met het model van formulier dat door de Koning moet worden vastgesteld, herinnert de Raad van State eraan dat bij beschikking 2004/844/EG van de Commissie van 9 november 2004 tot vaststelling van een modelformulier voor rechtsbijstandsverzoeken overeenkomstig Richtlijn 2003/8/EG van de Raad tot verbetering van de toegang tot de rechter bij grensoverschrijdende geschillen, door middel van gemeenschappelijke minimumvoorschriften betreffende rechtsbijstand bij die geschillen ⁵ een modelformulier is vastgesteld.

De wetgever dient dan ook met dat model rekening te houden.

⁵ Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen, 10 december 2004, L 365/27. Deze beschikking van de Commissie is genomen met toepassing van artikel 16, lid 1, van de voornoemde richtlijn 2003/8/EG. Volgens overweging (29) van die richtlijn dient het model van aanvraagformulier, alsmede de nationale aanvraagformulieren «op Europees niveau beschikbaar te worden gesteld via het informatiesysteem van het Europees justitieel netwerk».

Article 4

Les textes français et néerlandais de la phrase liminaire ne concordent pas. Le texte français énonce que l'article 668, c), du Code judiciaire est «remplacé», alors que le texte néerlandais porte le terme «aangevuld». Comme il s'agit bien de compléter le texte actuel, il convient d'adapter le texte français de la phrase liminaire en utilisant le terme «complété».

La chambre était composée de

Messieurs

Y. KREINS, président de chambre,

J. JAUMOTTE,

Madame

M. BAGUET, conseillers d'État,

Monsieur

J.-C. SCHOLSEM, assesseur de la section de législation,

Madame

A.-C. VAN GEERSDAELE, greffier.

Le rapport a été présenté par M. G. SCOHY, auditeur adjoint.

LE GREFFIER,

LE PRÉSIDENT,

A.-C. VAN GEERSDAELE

Y. KREINS

Artikel 4

De Nederlandse en de Franse tekst van de inleidende zin stemmen niet overeen. In de Nederlandse tekst staat dat artikel 668, c), van het Gerechtelijk Wetboek «aangevuld» wordt, terwijl in de Franse tekst de term «remplacé» wordt gebezigd. Aangezien het wel degelijk de bedoeling is de huidige tekst aan te vullen, dient de Franse tekst van de inleidende zin te worden aangepast door met de term «complété» te werken.

De kamer was samengesteld uit

de Heren

Y. KREINS, kamervoorzitter,

J. JAUMOTTE,

Mevrouw

M. BAGUET, staatsraden,

de Heer

J.-C. SCHOLSEM, assessor van de afdeling wetgeving,

Mevrouw

A.-C. VAN GEERSDAELE, griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. G. SCOHY, adjunct-auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en Nederlandse de tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. JAUMOTTE.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A.-C. VAN GEERSDAELE

Y. KREINS

PROJET DE LOI

ALBERT II, ROI DES BELGES,

A tous, présents et à venir,

SALUT.

Sur la proposition de Notre ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRETE ET ARRETONS:

Notre ministre de la Justice est chargé de présenter en Notre nom aux Chambres législatives et de déposer à la Chambre des représentants le projet de loi dont la teneur suit:

CHAPITRE IER**Dispositions générales****Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

CHAPITRE II**Modifications du Code judiciaire en ce qui concerne la procédure d'octroi de l'aide juridique****Art. 2**

L'article 508/10 du Code judiciaire est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 508/10. — Lorsque le bénéficiaire ne parle pas la langue de la procédure, le bureau lui propose dans la mesure du possible un avocat parlant sa langue ou une autre langue qu'il comprend et, à défaut, un interprète. Les frais d'interprète sont à charge de l'État. Ils sont réglés selon la procédure prévue au règlement général sur les frais de justice en matière répressive.».

Art. 3

Dans l'article 508/14 du même Code, l'alinéa suivant est inséré entre les alinéas 1er et 2:

WETSONTWERP

ALBERT II, KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,

ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze minister van Justitie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

Onze minister van Justitie is belast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze naam aan de Wetgevende Kamers voor te leggen en bij de Kamer van volksvertegenwoordigers in te dienen:

HOOFDSTUK I**Algemene bepalingen****Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

HOOFDSTUK II**Wijzigingen van het Gerechtelijk Wetboek wat betreft de procedure voor het toekennen van juridische bijstand****Art. 2**

Artikel 508/10 van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen als volgt:

«Art. 508/10. — Wanneer de begunstigde de taal van de rechtspleging niet spreekt, stelt het bureau hem voor zover mogelijk een advocaat voor die zijn taal spreekt of een andere taal die hij begrijpt en bij ontstentenis hiervan een tolk. De kostenvergoeding voor de tolk komt ten laste van het Rijk. Zij wordt vastgesteld op de wijze bepaald in het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken.».

Art. 3

In artikel 508/14 van hetzelfde Wetboek wordt tussen het eerste en het tweede lid het volgende lid ingevoegd:

«Sans préjudice de l'alinéa précédent, la demande peut également être introduite par le biais des autorités compétentes, au sens de la Directive 2003/8/CE du Conseil du 27 janvier 2003 visant à améliorer l'accès à la justice dans les affaires transfrontalières par l'établissement de règles minimales communes relatives à l'aide judiciaire accordée dans le cadre de telles affaires, de l'État membre de l'Union européenne dans lequel le demandeur a sa résidence habituelle ou son domicile.».

Art. 4

Il est inséré dans la Partie II, Livre III*bis*, du même Code, un Chapitre VIII, rédigé comme suit:

«Chapitre VIII – Des affaires transfrontalières visées par la Directive 2003/8/CE

Article 508/24. — § 1er. Pour ce qui concerne les affaires transfrontalières au sens de la Directive 2003/8/CE du Conseil du 27 janvier 2003 visant à améliorer l'accès à la justice dans les affaires transfrontalières par l'établissement de règles minimales communes relatives à l'aide judiciaire accordée dans le cadre de telles affaires, l'autorité compétente pour l'expédition et la réception de la demande est le Service public fédéral Justice.

§ 2. Le bureau d'aide juridique est également compétent pour recevoir les demandes visant au bénéfice de l'aide juridique ou de l'assistance judiciaire sur le territoire d'un autre État membre de l'Union européenne.

Dans ce cas, il transmet sans délai la demande au Service public fédéral Justice qui, après en avoir assuré la traduction dans la langue reconnue par l'État destinataire, la communique dans les quinze jours à l'autorité compétente dans ce pays.

§ 3. Afin de faciliter la transmission des demandes, les formulaires standards relatifs aux demandes et à la transmission de celles-ci, visés à l'article 16 de la directive visée au §1er, sont utilisés.

§ 4. Lorsque la demande est introduite par l'intermédiaire de l'autorité visée au §1er, les frais de traduction de cette demande et des documents connexes exigés sont à la charge de l'État. Ils sont réglés selon la procédure prévue au règlement général sur les frais de justice en matière répressive.

§ 5. Lorsqu'une personne a obtenu le bénéfice de l'aide juridique dans un État membre de l'Union euro-

«Onverminderd het bepaalde in het vorige lid, mag de aanvraag eveneens ingediend worden via de bevoegde autoriteiten, in de zin van richtlijn 2003/8/EG van de Raad van 27 januari 2003 tot verbetering van de toegang tot de rechter bij grensoverschrijdende geschillen, door middel van gemeenschappelijke minimumvoorschriften betreffende rechtsbijstand bij die geschillen, van de Lidstaat van de Europese Unie waar de verzoeker zijn gewone verblijfplaats of zijn woonplaats heeft.».

Art. 4

In Deel II, Boek III*bis*, van hetzelfde Wetboek wordt een Hoofdstuk VIII ingevoegd, luidende:

«Hoofdstuk VIII - Grensoverschrijdende geschillen bedoeld in richtlijn 2003/8/EG

Artikel 508/24. — § 1. De Federale Overheidsdienst Justitie is de bevoegde autoriteit belast met de verzending en de ontvangst van het verzoek met betrekking tot de grensoverschrijdende geschillen in de zin van richtlijn 2003/8/EG van de Raad van 27 januari 2003 tot verbetering van de toegang tot de rechter bij grensoverschrijdende geschillen, door middel van gemeenschappelijke minimumvoorschriften betreffende rechtsbijstand bij die geschillen.

§ 2. Het bureau voor juridische bijstand is eveneens bevoegd om de verzoeken om juridische bijstand of rechtsbijstand op het grondgebied van een andere Lidstaat van de Europese Unie, in ontvangst te nemen.

In dat geval stuurt het dit verzoek dadelijk door naar de Federale Overheidsdienst Justitie die het, na vertaling in een taal erkend door de Staat van bestemming, binnen de vijftien dagen ter kennis brengt van de bevoegde autoriteit van dat land.

§ 3. Om de verzending van de verzoeken te vergemakkelijken, wordt gebruik gemaakt van de modelformulieren voor de verzoeken en voor de verzending ervan, bedoeld in artikel 16 van de in § 1 genoemde richtlijn.

§ 4. Wanneer het verzoek via de in § 1 bedoelde autoriteit wordt ingediend, komen de kosten voor de vertaling van dat verzoek en van de vereiste begeleidende stukken ten laste van het Rijk. Zij worden vastgesteld op de wijze bepaald in het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken.

§ 5. Ingeval een persoon juridische bijstand heeft genoten in een lidstaat van de Europese Unie, waarvan

péenne, dont un juge a rendu la décision, elle bénéficie de l'aide juridique lorsque la décision doit être reconnue, déclarée exécutoire ou exécutée en Belgique.

§ 6. L'autorité visée au § 1er refuse de transmettre la demande si celle-ci est manifestement non fondée ou se situe manifestement hors du champ d'application de la directive visée au § 1er. En statuant sur le bien-fondé d'une demande, il est tenu compte de l'importance de l'affaire en cause pour le demandeur. La décision de refus est motivée et notifiée par simple lettre au demandeur.

Article 508/25. La personne qui ne bénéficie pas de ressources insuffisantes au sens de l'article 508/13, peut, néanmoins, bénéficier de l'aide juridique si elle apporte la preuve qu'elle ne peut pas faire face aux frais en raison de la différence du coût de la vie entre l'État membre dans lequel elle a son domicile ou sa résidence habituelle et la Belgique.»

CHAPITRE III

Modifications du Code judiciaire en ce qui concerne la procédure d'octroi de l'assistance judiciaire

Art. 5

A la Partie IV, Livre premier, du même Code, comprenant les articles 664 à 699, sont apportées les modifications suivantes :

a) avant l'article 664, il est inséré un intitulé, rédigé comme suit:

«Chapitre Ier. – Définition»;

b) entre les articles 664 et 665, il est inséré un intitulé, rédigé comme suit:

«Chapitre II. – Champ d'application»;

c) entre les articles 668 et 669, il est inséré un intitulé, rédigé comme suit:

«Chapitre III. – Procédure»;

d) entre les articles 687 et 688, il est inséré un intitulé, rédigé comme suit:

«Chapitre IV. – Des recours»;

e) entre les articles 690 et 691, il est inséré un intitulé, rédigé comme suit:

«Chapitre V. – Des frais»;

de rechter de beslissing heeft gewezen, geniet hij juridische bijstand wanneer de beslissing in België moet worden erkend, uitvoerbaar verklaard of ten uitvoer gelegd.

§ 6. De in §1 bedoelde overheid weigert het verzoek te verzenden indien het kennelijk ongegrond is of indien het kennelijk buiten het toepassingsgebied van de in § 1 genoemde richtlijn valt. Bij het nemen van een besluit over de gegrondheid wordt het belang van de afzonderlijke zaak voor de verzoeker in overweging genomen. De beslissing tot weigering wordt met redenen omkleed en bij gewone brief ter kennis gebracht van de verzoeker.

Artikel 508/25. De persoon die niet over onvoldoende inkomsten beschikt in de zin van artikel 508/13, kan evenwel juridische bijstand genieten indien hij het bewijs levert dat hij de kosten niet kan dragen als gevolg van de verschillen in de kosten van levensonderhoud tussen de lidstaat waar hij zijn woonplaats of gewone verblijfplaats heeft en België.»

HOOFDSTUK III

Wijzigingen van het Gerechtelijk Wetboek wat betreft de procedure voor het toekennen van rechtsbijstand

Art. 5

In Deel IV, Boek I, van hetzelfde Wetboek, dat de artikelen 664 tot 699 omvat, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) voor artikel 664 wordt een opschrift toegevoegd, luidende:

«Hoofdstuk I. - Omschrijving»;

b) tussen de artikelen 664 en 665 wordt een opschrift ingevoegd, luidende:

«Hoofdstuk II. - Toepassingsgebied»;

c) tussen de artikelen 668 en 669 wordt een opschrift ingevoegd, luidende:

«Hoofdstuk III. - Rechtspleging»;

d) tussen de artikelen 687 en 688 wordt een opschrift ingevoegd, luidende:

«Hoofdstuk IV. – Hoger Beroep»;

e) tussen de artikelen 690 en 691 wordt een opschrift ingevoegd, luidende:

«Hoofdstuk V – Kosten»;

f) entre les articles 692 et 693, il est inséré un intitulé, rédigé comme suit:

«Chapitre VI. – Du recouvrement par l'État»;

g) entre les articles 697 et 698, il est inséré un intitulé, rédigé comme suit:

«Chapitre VII. – Du retrait»;

h) il est inséré un Chapitre VIII, comprenant les articles 699*bis* à 699*ter*, rédigé comme suit:

«Chapitre VIII. – Des affaires transfrontalières visées par la Directive 2003/8/CE

Article 699*bis*. — Pour ce qui concerne les affaires transfrontalières au sens de la Directive 2003/8/CE du Conseil du 27 janvier 2003 visant à améliorer l'accès à la justice dans les affaires transfrontalières par l'établissement de règles minimales communes relatives à l'aide judiciaire accordée dans le cadre de telles affaires, l'article 508/24 est applicable par analogie.

Article 699*ter*. — La personne qui ne bénéficie pas de revenus insuffisants au sens de l'article 667, peut, néanmoins, bénéficier de l'assistance judiciaire si elle apporte la preuve qu'elle ne peut pas faire face aux frais en raison de la différence du coût de la vie entre l'État membre dans lequel elle a son domicile ou sa résidence habituelle et la Belgique.».

Art. 6

L'article 665 du même Code, complété par la loi du 19 février 2001, est complété comme suit:

«6° à toutes les procédures extrajudiciaires imposées par la loi ou le juge;

7° pour l'exécution des actes authentiques dans un autre État membre de l'Union européenne dans le cadre de l'article 11 de la Directive 2003/8/CE du Conseil du 27 janvier 2003 visant à améliorer l'accès à la justice dans les affaires transfrontalières par l'établissement de règles minimales communes relatives à l'aide judiciaire accordée dans le cadre de telles affaires, dans les conditions définies par cette directive.».

Art. 7

L'article 668, c), du même Code, remplacé par la loi du 15 décembre 1980, est complété comme suit:

f) tussen de artikelen 692 en 693 wordt een opschrift ingevoegd, luidende:

«Hoofdstuk VI – Verhaal door de Staat»;

g) tussen de artikelen 697 en 698 wordt een opschrift ingevoegd, luidende:

«Hoofdstuk VII – Intrekking»;

h) een Hoofdstuk VIII, dat de artikelen 699*bis* tot 699*ter* omvat, wordt toegevoegd, luidende:

«Hoofdstuk VIII. – Grensoverschrijdende geschillen bedoeld in richtlijn 2003/8/EG

Artikel 699*bis*. — Artikel 508/24 is van overeenkomstige toepassing op de grensoverschrijdende geschillen in de zin van richtlijn 2003/8/EG van de Raad van 27 januari 2003 tot verbetering van de toegang tot de rechter bij grensoverschrijdende geschillen, door middel van gemeenschappelijke minimumvoorschriften betreffende rechtsbijstand bij die geschillen.

Artikel 699*ter*. — De persoon die niet over ontoereikende inkomsten beschikt in de zin van artikel 667, kan evenwel rechtsbijstand genieten indien hij het bewijs levert dat hij de kosten niet kan dragen als gevolg van de verschillen in de kosten van levensonderhoud tussen de lidstaat waar hij zijn woonplaats of gewone verblijfplaats heeft en België.».

Art. 6

Artikel 665 van hetzelfde Wetboek, aangevuld bij de wet van 19 februari 2001, wordt aangevuld als volgt:

«6° voor alle buitengerechtelijke procedures die opgelegd zijn bij wet of door de rechter;

7° voor de tenuitvoerlegging van authentieke akten in andere Lidstaten van de Europese Unie in het kader van artikel 11 van richtlijn 2003/8/EG van de Raad van 27 januari 2003 tot verbetering van de toegang tot de rechter bij grensoverschrijdende geschillen, door middel van gemeenschappelijke minimumvoorschriften betreffende rechtsbijstand bij die geschillen, onder de in deze richtlijn bepaalde voorwaarden.».

Art. 7

Artikel 668, c), van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 15 december 1980, wordt aangevuld als volgt:

«ou qui est en situation régulière de séjour dans l'un des États membres de l'Union européenne».

Art. 8

L'article 674 du même Code, modifié par la loi du 9 avril 1980, est abrogé.

Art. 9

A l'article 675 du même Code sont apportées les modifications suivantes:

1° dans l'alinéa 1er, le mot «requête» est remplacé par les mots «requête écrite»;

2° dans l'alinéa 1er, les mots «; il» sont remplacés par les mots «. Cette requête n'est soumise à aucune autre formalité. Le requérant»;

3° les alinéas 2, 3, 4 et 5 sont abrogés;

4° l'article 675 est complété par l'alinéa suivant :

«Devant le juge de paix, le bénéfice de l'assistance judiciaire peut être accordé sur simple demande, écrite ou verbale, à laquelle sont jointes les pièces visées à l'article 676 ou 677.».

Art. 10

L'article 677 alinéa 1er, du même Code est remplacé par l'alinéa suivant:

«Art. 677. — Sans préjudice de l'article 508/17 et de la possibilité d'introduire la demande par le biais des autorités compétentes au sens de la directive visée à l'article 508/24, § 1er, le requérant résidant à l'étranger fait parvenir sa demande au bureau ou au juge, à l'aide du formulaire visé à l'article 16 de la directive visée à l'article 508/24, § 1er. Il joint à cette demande les documents justificatifs de ses revenus, tels qu'ils sont exigés par la loi du pays où il réside.».

Art. 11

L'article 678 du même Code est remplacé par ce qui suit:

«of die op regelmatige wijze verblijft in één van de Lidstaten van de Europese Unie».

Art. 8

Artikel 674 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 9 april 1980, wordt opgeheven.

Art. 9

In artikel 675 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt het woord «verzoekschrift» vervangen door de woorden «schriftelijk verzoek»;

2° in het eerste lid worden de woorden «; hij» vervangen door de woorden «. Dit verzoek is aan geen andere formaliteiten onderworpen. De verzoeker»;

3° het tweede, het derde, het vierde en het vijfde lid worden opgeheven;

4° artikel 675 wordt aangevuld met het volgende lid:

«Voor de vrederechter mag rechtsbijstand worden toegestaan op eenvoudig schriftelijk of mondeling verzoek, waarbij de stukken bedoeld in artikel 676 of 677 worden gevoegd.».

Art. 10

Artikel 677, eerste lid, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«Art. 677. — Onverminderd artikel 508/17 en onverminderd de mogelijkheid om het verzoek in te dienen via de bevoegde autoriteiten in de zin van de in artikel 508/24, § 1, genoemde richtlijn, richt de verzoeker die in het buitenland verblijft zijn verzoek aan het bureau of de rechter, aan de hand van het formulier, bedoeld in artikel 16 van de in artikel 508/24, § 1, genoemde richtlijn. Hij voegt hierbij de stukken waaruit de stand van zijn inkomsten blijkt, zoals zij vereist worden door de wet van het land waar hij verblijft.».

Art. 11

Artikel 678 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«Art. 678. Le bureau peut statuer sur pièces. Il peut aussi examiner la demande.

Il peut, pour cet examen, s'adresser au ministère public et lui demander rapport.

Pour cet examen, le bureau peut convoquer le requérant en chambre du conseil. La convocation lui est adressée, sous pli judiciaire, par le greffier.

Le bureau se prononce dans les huit jours de l'introduction de la demande.

Le greffier notifie l'ordonnance au requérant sous pli judiciaire dans les trois jours de la prononciation.

L'examen a lieu en chambre du conseil.».

Art. 12

L'article 679 du même Code est abrogé.

Art. 13

A l'article 680 du même Code, sont apportées les modifications suivantes:

1° dans l'alinéa 1er, le mot «679» est remplacé par le mot «678»;

2° l'alinéa 2 est abrogé.

Art. 14

L'article 681 du même Code est abrogé.

Art. 15

Dans l'article 682, alinéa 1er, du même Code, les mots «et 681» sont remplacés par les mots «. L'examen a lieu en chambre du conseil».

Art. 16

Dans l'article 683, alinéa 2, du même Code, les mots «Les intéressés peuvent» sont remplacés par les mots «La partie requérante peut».

«Art. 678. Het bureau kan uitspraak doen op basis van de stukken. Het kan ook het verzoek onderzoeken.

Voor dit onderzoek, kan het zich tot het openbaar ministerie wenden met een verzoek om verslag.

Het bureau kan voor dit onderzoek de verzoeker in raadkamer oproepen. De oproeping wordt hem door de griffier bij gerechtsbrief gezonden.

Het bureau doet uitspraak binnen acht dagen na de indiening van het verzoek.

Binnen drie dagen na de uitspraak geeft de griffier bij gerechtsbrief kennis van de beschikking aan de verzoeker.

De behandeling geschiedt in raadkamer.».

Art. 12

Artikel 679 van hetzelfde Wetboek wordt opgeheven.

Art. 13

In artikel 680 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt het woord «679» vervangen door het woord «678»;

2° het tweede lid wordt opgeheven.

Art. 14

Artikel 681 van hetzelfde Wetboek wordt opgeheven.

Art. 15

In artikel 682, eerste lid, van hetzelfde Wetboek worden de woorden «en 681» vervangen door de woorden «. De behandeling geschiedt in raadkamer».

Art. 16

In artikel 683, tweede lid, van hetzelfde Wetboek worden de woorden «Belanghebbenden kunnen» vervangen door de woorden «De verzoekende partij kan».

Art. 17

L'article 688, alinéa 1er, du même Code, modifié par la loi du 11 juillet 1994, est remplacé par l'alinéa suivant:

«Les décisions des juges de paix, des tribunaux de police et des bureaux d'assistance judiciaire d'un tribunal de première instance, d'un tribunal du travail ou d'un tribunal de commerce peuvent être frappées d'appel par le requérant.».

Art. 18

L'article 689 du même Code est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 689. — L'appel est formé, à peine de déchéance, dans le mois de la notification de la prononciation, par requête écrite, déposée au greffe de la juridiction d'appel. Cette requête n'est soumise à aucune autre formalité que la mention des motifs, prescrite à peine de nullité.

La procédure prévue à l'article 678 est suivie.».

Art. 19

Dans l'article 690, alinéa 1er, du même Code, les mots «aux parties» sont remplacés par les mots «au requérant».

Art. 20

Dans l'article 691 du même Code, les mots «l'une des parties» sont remplacés par les mots «le requérant».

Art. 21

Dans l'article 692 du même Code, modifié par la loi du 19 février 2001, les alinéas suivants sont insérés entre les alinéas 1er et 2:

«Les frais de déplacement que l'assisté expose lorsque la loi requiert ou le juge ordonne sa présence physique à l'audience sont avancés à la décharge de l'assisté, selon la procédure prévue au règlement général sur les frais de justice en matière répressive.

Art. 17

Artikel 688, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 11 juli 1994, wordt vervangen als volgt:

«Tegen de beslissingen van de vrederechters, van de politierechtbanken en van de bureaus voor rechtsbijstand van een rechtbank van eerste aanleg, van een arbeidsrechtbank of van een rechtbank van koophandel kan hoger beroep worden ingesteld door de verzoeker.».

Art. 18.

Artikel 689 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«Art. 689. — Hoger beroep wordt, op straffe van verval, binnen een maand na de kennisgeving van de uitspraak ingesteld bij een schriftelijk verzoek, dat bij de griffie van het gerecht in hoger beroep wordt ingediend. Dit verzoek is aan geen andere formaliteiten onderworpen dan de vermelding van de redenen, die op straffe van nietigheid is voorgeschreven.

De rechtspleging die is bepaald in artikel 678 wordt gevolgd.».

Art. 19

In artikel 690, eerste lid, van hetzelfde wetboek wordt het woord «partijen» vervangen door de woorden «de verzoeker».

Art. 20

In artikel 691 van hetzelfde wetboek worden de woorden «een van de partijen» vervangen door de woorden «de verzoeker».

Art. 21

In artikel 692 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 19 februari 2001, worden tussen het eerste en het tweede lid de volgende leden ingevoegd:

«De reiskosten gemaakt door hem die rechtsbijstand geniet wanneer zijn fysieke aanwezigheid ter terechtzitting bij de wet of door de rechter geboden is, worden, te zijner ontlasting, voorgeschoten op de wijze bepaald in het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken.

Il en va de même des frais d'interprétation lorsque l'étranger ne comprend pas la langue de la procédure.

Les frais de traduction des documents exigés par la loi ou par le juge saisi du litige sont, de la même manière, avancés à la décharge de l'étranger visé à l'alinéa précédant.».

Art. 22

L'article 764, alinéa 1er, 9°, du même Code est abrogé.

CHAPITRE IV

Disposition finale

Art. 23

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Donné à Bruxelles, le 20 décembre 2005

ALBERT

PAR LE ROI :

La ministre de la Justice,

Laurette ONKELINX

Hetzelfde geldt voor de kosten voor het tolken, indien de vreemdeling de taal van de rechtspleging niet begrijpt.

Op dezelfde wijze zullen de kosten voor het vertalen van de stukken gevraagd door de wet of door de rechter voorgeschoten worden ter ontlasting van de vreemdeling, bedoeld in vorig lid.».

Art. 22

Artikel 764, eerste lid, 9°, van hetzelfde Wetboek wordt opgeheven.

HOOFDSTUK IV

Slotbepaling

Art. 23

Deze wet treedt in werking de dag waarop het in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, 20 december 2005

ALBERT

VAN KONINGSWEGE :

De minister van Justitie

Laurette ONKELINX

ANNEXE

BIJLAGE

TEXTE DE BASE

Art. 508/10. Lorsque le bénéficiaire ne parle pas la langue de la procédure, le bureau lui propose dans la mesure du possible un avocat parlant sa langue ou une autre langue qu'il comprend et, à défaut, un interprète, conformément aux dispositions de l'article 184bis du Code d'instruction criminelle, quelle que soit la nature de la procédure.

Art. 508/14. La demande tendant au bénéfice de la gratuité complète ou partielle est introduite verbalement ou par écrit par le demandeur ou son avocat figurant sur la liste visée à l'article 508/7.

Sauf en cas d'urgence, toutes les pièces justificatives visées à l'article 508/13 sont jointes à la demande

En cas d'urgence, le bénéfice de la gratuite complète ou partielle peut être accordé provisoirement au demandeur par le bureau. Dans ce cas, le bureau fixe le délai dans lequel le demandeur doit produire les pièces justificatives visées à l'article 508/13.

Pour statuer sur la demande de la gratuité complète ou partielle, le bureau se prononce sur pièces. Le demandeur ou, le cas échéant, son avocat, est entendu à sa demande ou lorsque le bureau l'estime nécessaire.

Les demandes manifestement mal fondées sont rejetées.

TEXTE DE BASE ADAPTÉ AU PROJET DE LOI

Art. 508/10. Lorsque le bénéficiaire ne parle pas la langue de la procédure, le bureau lui propose dans la mesure du possible un avocat parlant sa langue ou une autre langue qu'il comprend et, à défaut, un interprète. Les frais d'interprète sont à charge de l'État. Ils sont réglés selon la procédure prévue au règlement général sur les frais de justice en matière répressive.

Art. 508/14. La demande tendant au bénéfice de la gratuité complète ou partielle est introduite verbalement ou par écrit par le demandeur ou son avocat figurant sur la liste visée à l'article 508/7.

Sans préjudice de l'alinéa précédent, la demande peut également être introduite par le biais des autorités compétentes, au sens de la Directive 2003/8/CE du Conseil du 27 janvier 2003 visant à améliorer l'accès à la justice dans les affaires transfrontalières par l'établissement de règles minimales communes relatives à l'aide judiciaire accordée dans le cadre de telles affaires, de l'État membre de l'Union européenne dans lequel le demandeur a sa résidence habituelle ou son domicile.

Sauf en cas d'urgence, toutes les pièces justificatives visées à l'article 508/13 sont jointes à la demande

En cas d'urgence, le bénéfice de la gratuite complète ou partielle peut être accordé provisoirement au demandeur par le bureau. Dans ce cas, le bureau fixe le délai dans lequel le demandeur doit produire les pièces justificatives visées à l'article 508/13.

Pour statuer sur la demande de la gratuité complète ou partielle, le bureau se prononce sur pièces. Le demandeur ou, le cas échéant, son avocat, est entendu à sa demande ou lorsque le bureau l'estime nécessaire.

Les demandes manifestement mal fondées sont rejetées.

Chapitre VIII

Des affaires transfrontalières visées par la Directive 2003/8/CE

Article 508/24. § 1er. Pour ce qui concerne les affaires transfrontalières au sens de la Directive 2003/8/CE du Conseil du 27 janvier 2003 visant à améliorer l'accès à la justice dans les affaires transfrontalières par l'établissement de règles mi-

BASISTEKST

Art. 508/10. Wanneer de begunstigde de taal van de procedure niet spreekt, stelt het bureau hem voor zover mogelijk een advocaat voor die zijn taal spreekt of een andere taal die hij begrijpt en bij ontstentenis hiervan een tolk, overeenkomstig de bepalingen van artikel 184bis van het Wetboek van strafvordering, ongeacht de aard van de procedure.

Art. 508/14. De aanvraag tot gedeeltelijke of volledige kosteloosheid wordt mondeling of schriftelijk gedaan door de aanvrager of zijn advocaat wiens naam voorkomt op de lijst bedoeld in artikel 508/7.

Behalve in spoedeisende gevallen worden alle in artikel 508/13 bedoelde bewijsstukken bij de aanvraag gevoegd.

In spoedeisende gevallen kan door het bureau het voordeel van de gedeeltelijke of volledige kosteloosheid voorlopig worden toegekend aan de aanvrager. In dat geval bepaalt het bureau de termijn voor het indienen van de in artikel 508/13 bedoelde bewijsstukken.

Het bureau oordeelt op stukken bij zijn beslissing over de aanvraag tot gedeeltelijke of volledige kosteloosheid. De aanvrager of, in voorkomend geval, zijn advocaat, wordt gehoord op zijn verzoek of indien het bureau dat nodig acht.

Kennelijk ongegronde aanvragen worden geweigerd.

BASISTEKST AANGEPAST AAN HET ONTWERP

Art. 508/10. Wanneer de begunstigde de taal van de rechtspleging niet spreekt, stelt het bureau hem voor zover mogelijk een advocaat voor die zijn taal spreekt of een andere taal die hij begrijpt en bij ontstentenis hiervan een tolk. De kostenvergoeding voor de tolk komt ten laste van het Rijk. Zij wordt vastgesteld op de wijze bepaald in het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken.

Art. 508/14. De aanvraag tot gedeeltelijke of volledige kosteloosheid wordt mondeling of schriftelijk gedaan door de aanvrager of zijn advocaat wiens naam voorkomt op de lijst bedoeld in artikel 508/7.

Onverminderd het bepaalde in het vorige lid, mag de aanvraag eveneens ingediend worden via de bevoegde autoriteiten, in de zin van richtlijn 2003/8/EG van de Raad van 27 januari 2003 tot verbetering van de toegang tot de rechter bij grensoverschrijdende geschillen, door middel van gemeenschappelijke minimumvoorschriften betreffende rechtsbijstand bij die geschillen, van de Lidstaat van de Europese Unie waar de verzoeker zijn gewone verblijfplaats of zijn woonplaats heeft.

Behalve in spoedeisende gevallen worden alle in artikel 508/13 bedoelde bewijsstukken bij de aanvraag gevoegd.

In spoedeisende gevallen kan door het bureau het voordeel van de gedeeltelijke of volledige kosteloosheid voorlopig worden toegekend aan de aanvrager. In dat geval bepaalt het bureau de termijn voor het indienen van de in artikel 508/13 bedoelde bewijsstukken.

Het bureau oordeelt op stukken bij zijn beslissing over de aanvraag tot gedeeltelijke of volledige kosteloosheid. De aanvrager of, in voorkomend geval, zijn advocaat, wordt gehoord op zijn verzoek of indien het bureau dat nodig acht.

Kennelijk ongegronde aanvragen worden geweigerd.

Hoofdstuk VIII

Grensoverschrijdende geschillen bedoeld in richtlijn 2003/8/EG

Artikel 508/24. § 1. De Federale Overheidsdienst Justitie is de bevoegde autoriteit belast met de verzending en de ontvangst van het verzoek met betrekking tot de grensoverschrijdende geschillen in de zin van richtlijn 2003/8/EG van de Raad van 27 januari 2003 tot verbetering van de toegang tot de

nimales communes relatives à l'aide judiciaire accordée dans le cadre de telles affaires, l'autorité compétente pour l'expédition et la réception de la demande est le Service public fédéral Justice.

§ 2. Le bureau d'aide juridique est également compétent pour recevoir les demandes visant le bénéfice de l'aide juridique ou de l'assistance judiciaire sur le territoire d'un autre État membre de l'Union européenne.

Dans ce cas, il transmet sans délai la demande au Service public fédéral Justice qui, après en avoir assuré la traduction dans la langue reconnue par l'État destinataire, la communique dans les quinze jours à l'autorité compétente dans ce pays.

§ 3. Afin de faciliter la transmission des demandes, les formulaires standards relatifs aux demandes et à la transmission de celles-ci, visés à l'article 16 de la directive visée au §1er, sont utilisés.

§ 4. Lorsque la demande est introduite par l'intermédiaire de l'autorité visée au §1er, les frais de traduction de cette demande et des documents connexes exigés sont à la charge de l'État. Ils sont réglés selon la procédure prévue au règlement général sur les frais de justice en matière répressive.

§ 5. Lorsqu'une personne a obtenu le bénéfice de l'aide juridique dans un État membre de l'Union européenne, dont un juge a rendu la décision, elle bénéficie de l'aide juridique lorsque la décision doit être reconnue, déclarée exécutoire ou exécutée en Belgique.

§ 6. L'autorité visée au §1er refuse de transmettre la demande si celle-ci est manifestement non fondée ou se situe manifestement hors du champ d'application de la directive visée au §1er. En statuant sur le bien-fondé d'une demande, il est tenu compte de l'importance de l'affaire en cause pour le demandeur. La décision de refus est motivée et notifiée par simple lettre au demandeur.

Article 508/25. La personne qui ne bénéficie pas de ressources insuffisantes, au sens de l'article 508/13, peut, néanmoins, bénéficier de l'aide juridique si elle apporte la preuve qu'elle ne peut pas faire face aux frais en raison de la différence du coût de la vie entre l'État membre dans lequel elle a son domicile ou sa résidence habituelle et la Belgique.

rechter bij grensoverschrijdende geschillen, door middel van gemeenschappelijke minimumvoorschriften betreffende rechtsbijstand bij die geschillen.

§ 2. Het bureau voor juridische bijstand is eveneens bevoegd om de verzoeken om juridische bijstand of rechtsbijstand op het grondgebied van een andere Lidstaat van de Europese Unie, in ontvangst te nemen.

In dat geval stuurt het dit verzoek dadelijk door naar de Federale Overheidsdienst Justitie die het, na vertaling in een taal erkend door de Staat van bestemming, binnen de vijftien dagen ter kennis brengt van de bevoegde autoriteit van dat land.

§ 3. Om de verzending van de verzoeken te vergemakkelijken, wordt gebruik gemaakt van de modelformulieren voor de verzoeken en voor de verzending ervan, bedoeld in artikel 16 van de in § 1 genoemde richtlijn.

§ 4. Wanneer het verzoek via de in § 1 bedoelde autoriteit wordt ingediend, komen de kosten voor de vertaling van dat verzoek en van de vereiste begeleidende stukken ten laste van het Rijk. Zij worden vastgesteld op de wijze bepaald in het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken.

§ 5. Ingeval een persoon juridische bijstand heeft genoten in een lidstaat van de Europese Unie, waarvan de rechter de beslissing heeft gewezen, geniet hij juridische bijstand wanneer de beslissing in België moet worden erkend, uitvoerbaar verklaard of ten uitvoer gelegd.

§ 6. De in §1 bedoelde overheid weigert het verzoek te verzenden indien het kennelijk ongegrond is of indien het kennelijk buiten het toepassingsgebied van de in §1 genoemde richtlijn valt. Bij het nemen van een besluit over de gegrondheid wordt het belang van de afzonderlijke zaak voor de verzoeker in overweging genomen. De beslissing tot weigering wordt met redenen omkleed en bij gewone brief ter kennis gebracht van de verzoeker.

Artikel 508/25. De persoon die niet over onvoldoende inkomsten beschikt in de zin van artikel 508/13, kan evenwel juridische bijstand genieten indien hij het bewijs levert dat hij de kosten niet kan dragen als gevolg van de verschillen in de kosten van levensonderhoud tussen de lidstaat waar hij zijn woonplaats of gewone verblijfplaats heeft en België.

Art. 664. L'assistance judiciaire consiste à dispenser, en tout ou en partie, ceux qui ne disposent pas des revenus nécessaires pour faire face aux frais d'une procédure, même extrajudiciaire, de payer les droits de timbre, d'enregistrement, de greffe et d'expédition et les autres dépens qu'elle entraîne. Elle assure aussi aux intéressés la gratuité du ministère des officiers publics et ministériels, dans les conditions ci-après déterminées.

Art. 665. L'assistance judiciaire est applicable:

1° à tous les actes relatifs aux demandes à porter ou pendantes devant un juge de l'ordre judiciaire ou administratif ou devant des arbitres;

2° aux actes relatifs à l'exécution des jugements et arrêts;

3° aux procédures sur requête;

4° aux actes de procédure qui relèvent de la compétence d'un membre de l'ordre judiciaire ou requièrent l'intervention d'un officier public ou ministériel.

5° aux procédures de médiation, volontaires ou judiciaires, menées par un médiateur agréé par la commission visée à l'article 1727.

Art. 666. Lorsque l'actif d'une faillite est présumé insuffisant pour couvrir les premiers frais de liquidation, le juge saisi ordonne, d'office ou à la requête du curateur, la gratuité de la procédure.

La gratuité est également accordée pour les actes et les procédures conservatoires jusqu'à l'expiration du délai de quarante jours à partir du jugement déclaratif de la faillite.

Chapitre Ier. – Définition

Art. 664. L'assistance judiciaire consiste à dispenser, en tout ou en partie, ceux qui ne disposent pas des revenus nécessaires pour faire face aux frais d'une procédure, même extrajudiciaire, de payer les droits de timbre, d'enregistrement, de greffe et d'expédition et les autres dépens qu'elle entraîne. Elle assure aussi aux intéressés la gratuité du ministère des officiers publics et ministériels, dans les conditions ci-après déterminées.

Chapitre II. – Champ d'application

Art. 665. L'assistance judiciaire est applicable:

1° à tous les actes relatifs aux demandes à porter ou pendantes devant un juge de l'ordre judiciaire ou administratif ou devant des arbitres;

2° aux actes relatifs à l'exécution des jugements et arrêts;

3° aux procédures sur requête;

4° aux actes de procédure qui relèvent de la compétence d'un membre de l'ordre judiciaire ou requièrent l'intervention d'un officier public ou ministériel.

5° aux procédures de médiation, volontaires ou judiciaires, menées par un médiateur agréé par la commission visée à l'article 1727.

6° à toutes les procédures extrajudiciaires imposées par la loi ou le juge;

7° pour l'exécution des actes authentiques dans un autre État membre de l'Union européenne dans le cadre de l'article 11 de la Directive 2003/8/CE du Conseil du 27 janvier 2003 visant à améliorer l'accès à la justice dans les affaires transfrontalières par l'établissement de règles minimales communes relatives à l'aide judiciaire accordée dans le cadre de telles affaires, dans les conditions définies par cette directive.

Art. 666. Lorsque l'actif d'une faillite est présumé insuffisant pour couvrir les premiers frais de liquidation, le juge saisi ordonne, d'office ou à la requête du curateur, la gratuité de la procédure.

La gratuité est également accordée pour les actes et les procédures conservatoires jusqu'à l'expiration du délai de quarante jours à partir du jugement déclaratif de la faillite.

Art. 664. Rechtsbijstand bestaat erin degenen die niet over de nodige inkomsten beschikken om de kosten van rechtspleging, zelfs van een buitengerechtelijke rechtspleging, te bestrijden, geheel of ten dele te ontslaan van de betaling van de zegel-, registratie-, griffie- en uitgifte-rechten en van de andere kosten welke deze rechtspleging medebrengt. Hij verschaft aan de betrokkene ook kosteloos de tussenkomst van openbare en ministeriele ambtenaren onder de hierna bepaalde voorwaarden.

Art. 665. Rechtsbijstand kan worden verleend:

- 1° voor alle handelingen betreffende vorderingen die voor een rechter van de rechterlijke orde, een administratieve rechtbank of een scheidsgerecht moeten worden gebracht of er aanhangig zijn;
- 2° voor handelingen betreffende de tenuitvoerlegging van vonnissen en arresten;
- 3° voor rechtsplegingen op verzoekschrift;
- 4° voor de proceshandelingen die behoren tot de bevoegdheid van een lid van de rechterlijke orde of waarbij een openbare of een ministeriele ambtenaar moet optreden.
- 5° voor de procedure van de bemiddeling in familie-zaken.

Art. 666. Wanneer vermoed wordt dat het actief van een faillissement ontoereikend zal zijn om de eerste vereffeningskosten te dekken, beveelt de rechter voor wie de zaak aanhangig is, ambtshalve of op verzoek van de curator de kosteloze rechtspleging.

De kosteloosheid wordt ook verleend voor handelingen en rechtsplegingen tot bewaring van recht, totdat de termijn van veertig dagen, te rekenen van het vonnis van faillietverklaring, is verstreken.

Hoofdstuk I. - Omschrijving

Art. 664. Rechtsbijstand bestaat erin degenen die niet over de nodige inkomsten beschikken om de kosten van rechtspleging, zelfs van een buitengerechtelijke rechtspleging, te bestrijden, geheel of ten dele te ontslaan van de betaling van de zegel-, registratie-, griffie- en uitgifte-rechten en van de andere kosten welke deze rechtspleging medebrengt. Hij verschaft aan de betrokkene ook kosteloos de tussenkomst van openbare en ministeriele ambtenaren onder de hierna bepaalde voorwaarden.

Hoofdstuk II. - Toepassingsgebied

Art. 665. Rechtsbijstand kan worden verleend:

- 1° voor alle handelingen betreffende vorderingen die voor een rechter van de rechterlijke orde, een administratieve rechtbank of een scheidsgerecht moeten worden gebracht of er aanhangig zijn;
- 2° voor handelingen betreffende de tenuitvoerlegging van vonnissen en arresten;
- 3° voor rechtsplegingen op verzoekschrift;
- 4° voor de proceshandelingen die behoren tot de bevoegdheid van een lid van de rechterlijke orde of waarbij een openbare of een ministeriele ambtenaar moet optreden.
- 5° voor de procedure van de bemiddeling in familie-zaken.

6° voor alle buitengerechtelijke procedures die opgelegd zijn bij wet of door de rechter;

7° voor de tenuitvoerlegging van authentieke akten in andere Lidstaten van de Europese Unie in het kader van artikel 11 van richtlijn 2003/8/EG van de Raad van 27 januari 2003 tot verbetering van de toegang tot de rechter bij grensoverschrijdende geschillen, door middel van gemeenschappelijke minimumvoorschriften betreffende rechtsbijstand bij die geschillen, onder de in deze richtlijn bepaalde voorwaarden.

Art. 666. Wanneer vermoed wordt dat het actief van een faillissement ontoereikend zal zijn om de eerste vereffeningskosten te dekken, beveelt de rechter voor wie de zaak aanhangig is, ambtshalve of op verzoek van de curator de kosteloze rechtspleging.

De kosteloosheid wordt ook verleend voor handelingen en rechtsplegingen tot bewaring van recht, totdat de termijn van veertig dagen, te rekenen van het vonnis van faillietverklaring, is verstreken.

Art. 667. Le bénéfice de l'assistance judiciaire est accordé aux personnes de nationalité belge, lorsque leur prétention paraît juste et qu'elles justifient de l'insuffisance de leurs revenus.

Art. 668. Le bénéfice de l'assistance judiciaire peut être accordé dans les mêmes conditions:

- a) aux étrangers, conformément aux traités internationaux;
- b) à tout ressortissant d'un État membre du Conseil de l'Europe;
- c) à tout étranger qui a, d'une manière régulière, sa résidence habituelle en Belgique;

d) à tout étranger dans les procédures prévues par la loi sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers.

Art. 669. Le bénéfice de l'assistance judiciaire accordé au requérant peut, selon l'importance de ses revenus, être subordonné au versement entre les mains du receveur de l'enregistrement d'une somme à déterminer par la décision qui accorde l'assistance.

Art. 670. La demande d'assistance judiciaire est portée devant le bureau du tribunal qui doit être saisi du litige ou, selon le cas, du lieu où l'acte doit être accompli.

Néanmoins, elle est adressée au bureau de la Cour de cassation au bureau de la cour d'appel ou de la cour du travail, au juge de paix ou au tribunal de police, lorsque le litige est de leur compétence ou que l'acte à accomplir relève de leur juridiction.

Art. 671. L'assistance judiciaire n'est accordée que pour les actes de procédure à accomplir et pour les simples copies ou les extraits de pièces à produire devant le juge saisi ou à saisir du litige, y compris la signification de la décision définitive. L'assistance judiciaire couvre également les frais et honoraires du médiateur dans le cadre d'une procédure de médiation judiciaire ou volontaire, menée par un médiateur agréé par la commission visée à l'article 1727.

En cas d'appel ou de pourvoi en cassation, la demande d'assistance est formée devant le bureau du tribunal ou de la cour saisi du recours.

Art. 667. Le bénéfice de l'assistance judiciaire est accordé aux personnes de nationalité belge, lorsque leur prétention paraît juste et qu'elles justifient de l'insuffisance de leurs revenus.

Art. 668. Le bénéfice de l'assistance judiciaire peut être accordé dans les mêmes conditions:

- a) aux étrangers, conformément aux traités internationaux;
- b) à tout ressortissant d'un État membre du Conseil de l'Europe;
- c) à tout étranger qui a, d'une manière régulière, sa résidence habituelle en Belgique **ou qui est en situation régulière de séjour dans l'un des États membres de l'Union européenne;**

d) à tout étranger dans les procédures prévues par la loi sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers.

Chapitre III. – Procédure

Art. 669. Le bénéfice de l'assistance judiciaire accordé au requérant peut, selon l'importance de ses revenus, être subordonné au versement entre les mains du receveur de l'enregistrement d'une somme à déterminer par la décision qui accorde l'assistance.

Art. 670. La demande d'assistance judiciaire est portée devant le bureau du tribunal qui doit être saisi du litige ou, selon le cas, du lieu où l'acte doit être accompli.

Néanmoins, elle est adressée au bureau de la Cour de cassation au bureau de la cour d'appel ou de la cour du travail, au juge de paix ou au tribunal de police, lorsque le litige est de leur compétence ou que l'acte à accomplir relève de leur juridiction.

Art. 671. L'assistance judiciaire n'est accordée que pour les actes de procédure à accomplir et pour les simples copies ou les extraits de pièces à produire devant le juge saisi ou à saisir du litige, y compris la signification de la décision définitive. L'assistance judiciaire couvre également les frais et honoraires du médiateur dans le cadre d'une procédure de médiation judiciaire ou volontaire, menée par un médiateur agréé par la commission visée à l'article 1727.

En cas d'appel ou de pourvoi en cassation, la demande d'assistance est formée devant le bureau du tribunal ou de la cour saisi du recours.

Art. 667. Rechtsbijstand wordt verleend aan de personen van Belgische nationaliteit, indien hun aanspraak rechtmatig lijkt en indien zij aantonen dat hun inkomsten ontoereikend zijn.

Art. 668. Rechtsbijstand kan onder dezelfde voorwaarden worden verleend aan:

- a) vreemdelingen, overeenkomstig de internationale verdragen;
- b) onderdanen van een Lid-Staat van de Raad van Europa;
- c) enig ander vreemdeling die op regelmatige wijze in België zijn gewone verblijfplaats heeft;

d) alle vreemdelingen, in de procedures waarin is voorzien bij de wet betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijft, de vesting en de verwijdering van vreemdelingen.

Art. 669. Wanneer aan de verzoeker rechtsbijstand wordt verleend, kan daaraan, al naar gelang van het bedrag van zijn inkomsten, de voorwaarde worden verbonden dat hij een som, te bepalen in de beslissing die de bijstand verleent, in handen van de ontvanger der registratie zal storten.

Art. 670. Het verzoek om rechtsbijstand wordt gebracht voor het bureau van de rechtbank waarvoor het geschil aanhangig moet worden gemaakt of, naar gelang van het geval, van de plaats waar de handeling moet worden verricht.

Het wordt evenwel ingediend bij het bureau van het Hof van Cassatie, bij het bureau van het hof van beroep of van het arbeidshof, de vrederechter of de politierechtbank, wanneer het geschil tot hun bevoegdheid behoort of de te verrichten handeling aan hun rechtsmacht onderworpen is.

Art. 671. Rechtsbijstand wordt alleen verleend voor de proceshandelingen die moeten worden verricht en voor de gewone afschriften van of de uittreksels uit de stukken die moeten worden voorgebracht vóór de rechter voor wie het geschil aanhangig is of wordt gemaakt, de betekening van de eindbeslissing daaronder begrepen. Rechtsbijstand dekt eveneens de kosten in het kader van de procedure van de bemiddeling in familie-zaken.

In geval van hoger beroep of voorziening in cassatie wordt het verzoek om bijstand gedaan aan het bureau van de rechtbank of van het hof waar het rechtsmiddel wordt ingesteld.

Art. 667. Rechtsbijstand wordt verleend aan de personen van Belgische nationaliteit, indien hun aanspraak rechtmatig lijkt en indien zij aantonen dat hun inkomsten ontoereikend zijn.

Art. 668. Rechtsbijstand kan onder dezelfde voorwaarden worden verleend aan:

- a) vreemdelingen, overeenkomstig de internationale verdragen;
- b) onderdanen van een Lid-Staat van de Raad van Europa;
- c) enig ander vreemdeling die op regelmatige wijze in België zijn gewone verblijfplaats heeft **of die op regelmatige wijze verblijft in één van de Lidstaten van de Europese Unie;**

d) alle vreemdelingen, in de procedures waarin is voorzien bij de wet betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijft, de vesting en de verwijdering van vreemdelingen.

Hoofdstuk III. - Rechtspleging

Art. 669. Wanneer aan de verzoeker rechtsbijstand wordt verleend, kan daaraan, al naar gelang van het bedrag van zijn inkomsten, de voorwaarde worden verbonden dat hij een som, te bepalen in de beslissing die de bijstand verleent, in handen van de ontvanger der registratie zal storten.

Art. 670. Het verzoek om rechtsbijstand wordt gebracht voor het bureau van de rechtbank waarvoor het geschil aanhangig moet worden gemaakt of, naar gelang van het geval, van de plaats waar de handeling moet worden verricht.

Het wordt evenwel ingediend bij het bureau van het Hof van Cassatie, bij het bureau van het hof van beroep of van het arbeidshof, de vrederechter of de politierechtbank, wanneer het geschil tot hun bevoegdheid behoort of de te verrichten handeling aan hun rechtsmacht onderworpen is.

Art. 671. Rechtsbijstand wordt alleen verleend voor de proceshandelingen die moeten worden verricht en voor de gewone afschriften van of de uittreksels uit de stukken die moeten worden voorgebracht vóór de rechter voor wie het geschil aanhangig is of wordt gemaakt, de betekening van de eindbeslissing daaronder begrepen. Rechtsbijstand dekt eveneens de kosten in het kader van de procedure van de bemiddeling in familie-zaken.

In geval van hoger beroep of voorziening in cassatie wordt het verzoek om bijstand gedaan aan het bureau van de rechtbank of van het hof waar het rechtsmiddel wordt ingesteld.

Art. 672. La partie civile et la partie civilement responsable peuvent demander le bénéfice de l'assistance judiciaire en s'adressant par requête, même verbale, au juge saisi de la poursuite.

Art. 672*bis*. Si la demande visée aux articles 671 et 672 est faite conjointement avec la demande visée à l'article 674*bis*, elle est adressée au juge compétent, suivant la procédure définie à cet article.

Art. 673. Dans les cas urgents et en toutes matières, le président du tribunal ou de la cour et, durant l'instance, le juge saisi de la cause, peuvent, sur requête, même verbale, accorder le bénéfice de l'assistance pour les actes qu'ils déterminent.

Art. 674. Si, devant le bureau, la partie adverse justifie de l'insuffisance de ses revenus, elle peut être admise au bénéfice de l'assistance judiciaire pour sa défense et ses demandes reconventionnelles.

Si l'assistance judiciaire est demandée par le défendeur après l'intentement du procès, il est statué par le juge saisi, qui peut au préalable, demander rapport au bureau.

Art. 674*bis*. § 1er. En matière pénale, l'inculpé, la partie civilement responsable, la partie civile, et toute personne qui, sur base du dossier, pourrait faire état d'un préjudice, peuvent demander l'assistance judiciaire en vue d'obtenir copie de pièces du dossier.

§ 2. La demande est adressée par requête:

1° au président de la chambre du conseil ou de la chambre des mises en accusation lorsque le procureur du Roi ou le procureur général, le cas échéant, prend des réquisitions en vue du règlement de la procédure;

2° au tribunal de police ou au président de la chambre du tribunal correctionnel, lorsque l'inculpé est cité ou a été convoqué par procès-verbal tel que prévu par l'article 216*quater* du Code de procédure pénale;

3° au président de la chambre de la cour d'appel;

4° au président de la cour d'assises.

5° au président de la chambre du tribunal correctionnel ou au président de la chambre de la cour d'appel qui connaît de l'appel de l'action publique.

Art. 672. La partie civile et la partie civilement responsable peuvent demander le bénéfice de l'assistance judiciaire en s'adressant par requête, même verbale, au juge saisi de la poursuite.

Art. 672*bis*. Si la demande visée aux articles 671 et 672 est faite conjointement avec la demande visée à l'article 674*bis*, elle est adressée au juge compétent, suivant la procédure définie à cet article.

Art. 673. Dans les cas urgents et en toutes matières, le président du tribunal ou de la cour et, durant l'instance, le juge saisi de la cause, peuvent, sur requête, même verbale, accorder le bénéfice de l'assistance pour les actes qu'ils déterminent.

Art. 674*bis*. § 1er. En matière pénale, l'inculpé, la partie civilement responsable, la partie civile, et toute personne qui, sur base du dossier, pourrait faire état d'un préjudice, peuvent demander l'assistance judiciaire en vue d'obtenir copie de pièces du dossier.

§ 2. La demande est adressée par requête:

1° au président de la chambre du conseil ou de la chambre des mises en accusation lorsque le procureur du Roi ou le procureur général, le cas échéant, prend des réquisitions en vue du règlement de la procédure;

2° au tribunal de police ou au président de la chambre du tribunal correctionnel, lorsque l'inculpé est cité ou a été convoqué par procès-verbal tel que prévu par l'article 216*quater* du Code de procédure pénale;

3° au président de la chambre de la cour d'appel;

4° au président de la cour d'assises.

5° au président de la chambre du tribunal correctionnel ou au président de la chambre de la cour d'appel qui connaît de l'appel de l'action publique.

Art. 672. De burgerlijke partij en de burgerrechtelijk aansprakelijke partij kunnen rechtsbijstand aanvragen bij een, zelfs mondeling gedaan, verzoek aan de rechter voor wie de vervolging aanhangig is.

Art. 672*bis*. Ingeval de vraag bedoeld in de artikelen 671 en 672 wordt gedaan samen met het verzoek bedoeld in artikel 674*bis*, wordt die vraag gebracht voor de bevoegde rechter en volgens de rechtspleging van dit laatste artikel.

Art. 673. In spoedeisende gevallen en in alle zaken kan de voorzitter van de rechtbank of van het hof en, gedurende het geding, de rechter voor wie de zaak aanhangig is, op een zelfs mondeling gedaan verzoek rechtsbijstand verlenen voor de handelingen die zij bepalen.

Art. 674. Indien de tegenpartij vóór het bureau de ontoereikendheid van haar inkomsten aantoon, kan zij voor haar verdediging en haar tegenvordering rechtsbijstand ontvangen.

Indien de verweerder om rechtsbijstand verzoekt nadat het geding is ingesteld, beslist de rechter voor wie de zaak aanhangig is; deze kan tevoren aan het bureau verslag vragen.

Art. 674*bis*. § 1. In strafzaken kunnen de verdachte, de burgerrechtelijk aansprakelijke partij, de burgerlijke partij en ieder die zich op grond van het dossier zou kunnen beroepen op een nadeel, om rechtsbijstand verzoeken met het oog op het verkrijgen van afschriften van stukken uit het dossier.

§ 2. Het verzoek wordt door middel van een verzoekschrift gebracht:

1° voor de voorzitter van de raadkamer of de kamer van inbeschuldigingstelling wanneer de procureur des Konings of de procureur-generaal, in voorkomend geval, de regeling van de rechtspleging vordert;

2° voor de politierechtbank of voor de voorzitter van de kamer van de correctionele rechtbank, wanneer de verdachte is gedagvaard of is opgeroepen bij proces-verbaal zoals voorzien bij artikel 216*quater* van het Wetboek van Strafvordering;

3° voor de voorzitter van de kamer van het hof van beroep;

4° voor de voorzitter van het hof van assisen.

5° voor de voorzitter van de kamer van de correctionele rechtbank of de voorzitter van de kamer van het hof van beroep die in hoger beroep kennis neemt van de strafvordering.

Art. 672. De burgerlijke partij en de burgerrechtelijk aansprakelijke partij kunnen rechtsbijstand aanvragen bij een, zelfs mondeling gedaan, verzoek aan de rechter voor wie de vervolging aanhangig is.

Art. 672*bis*. Ingeval de vraag bedoeld in de artikelen 671 en 672 wordt gedaan samen met het verzoek bedoeld in artikel 674*bis*, wordt die vraag gebracht voor de bevoegde rechter en volgens de rechtspleging van dit laatste artikel.

Art. 673. In spoedeisende gevallen en in alle zaken kan de voorzitter van de rechtbank of van het hof en, gedurende het geding, de rechter voor wie de zaak aanhangig is, op een zelfs mondeling gedaan verzoek rechtsbijstand verlenen voor de handelingen die zij bepalen.

Art. 674*bis*. § 1. In strafzaken kunnen de verdachte, de burgerrechtelijk aansprakelijke partij, de burgerlijke partij en ieder die zich op grond van het dossier zou kunnen beroepen op een nadeel, om rechtsbijstand verzoeken met het oog op het verkrijgen van afschriften van stukken uit het dossier.

§ 2. Het verzoek wordt door middel van een verzoekschrift gebracht:

1° voor de voorzitter van de raadkamer of de kamer van inbeschuldigingstelling wanneer de procureur des Konings of de procureur-generaal, in voorkomend geval, de regeling van de rechtspleging vordert;

2° voor de politierechtbank of voor de voorzitter van de kamer van de correctionele rechtbank, wanneer de verdachte is gedagvaard of is opgeroepen bij proces-verbaal zoals voorzien bij artikel 216*quater* van het Wetboek van Strafvordering;

3° voor de voorzitter van de kamer van het hof van beroep;

4° voor de voorzitter van het hof van assisen.

5° voor de voorzitter van de kamer van de correctionele rechtbank of de voorzitter van de kamer van het hof van beroep die in hoger beroep kennis neemt van de strafvordering.

§ 3. Lorsque le procureur du Roi ou le procureur général, le cas échéant, a pris des réquisitions en vue du règlement de la procédure, la demande d'assistance judiciaire relative à la délivrance de copies de pièces du dossier est introduite, à peine de déchéance, en ce qui concerne les parties appelées, au plus tard à la première audience.

§ 4. Lorsque l'affaire a été portée sans ordonnance de renvoi devant le tribunal de police ou le tribunal correctionnel, ou devant la cour d'appel, en cas d'application des articles 479 et suivants du Code d'instruction criminelle, le demande d'assistance judiciaire en vue d'obtenir la délivrance de copies de pièces du dossier doit être introduite, à peine de déchéance, dans les huit jours à dater de la citation ou de la convocation.

Le texte de l'alinéa 1er de ce paragraphe est reproduit dans la citation ou la convocation.

Lorsque l'action publique est portée en appel devant le tribunal correctionnel ou la cour d'appel, la demande d'assistance judiciaire en vue d'obtenir la délivrance de copies de pièces du dossier est introduite, à peine de déchéance, dans les huit jours à dater de la déclaration d'appel. S'il est interjeté appel par le ministère public ou par la partie civile, sans que le prévenu ait interjeté appel, la demande d'assistance judiciaire est introduite, à peine de déchéance, dans les huit jours à dater de la citation.

Le texte de l'alinéa 3 de ce paragraphe est reproduit dans la citation en appel.

§ 5. Sauf si elle peut établir qu'elle n'a pas été informée en temps utile, toute personne qui, sur base du dossier, pourrait faire état d'un préjudice doit introduire sa requête, à peine de déchéance, au plus tard le cinquième jour avant la première audience à laquelle la juridiction de jugement connaît de l'action publique.

§ 6. La requête écrite est signée par le requérant ou son avocat. Elle est déposée, selon le cas, à l'audience ou au greffe, ou bien envoyée au greffe par lettre recommandée à la poste. La date figurant sur le récépissé délivré par les services postaux fait office de date de dépôt. La requête verbale est formulée à l'audience, et il en est fait mention sur la feuille d'audience; elle peut aussi être faite sous forme de déclaration au greffe. La déclaration enregistrée par le greffier est versée au dossier.

Le requérant indique les pièces dont il demande la copie lorsqu'il aura eu l'occasion de consulter le dossier.

§ 3. Lorsque le procureur du Roi ou le procureur général, le cas échéant, a pris des réquisitions en vue du règlement de la procédure, la demande d'assistance judiciaire relative à la délivrance de copies de pièces du dossier est introduite, à peine de déchéance, en ce qui concerne les parties appelées, au plus tard à la première audience.

§ 4. Lorsque l'affaire a été portée sans ordonnance de renvoi devant le tribunal de police ou le tribunal correctionnel, ou devant la cour d'appel, en cas d'application des articles 479 et suivants du Code d'instruction criminelle, le demande d'assistance judiciaire en vue d'obtenir la délivrance de copies de pièces du dossier doit être introduite, à peine de déchéance, dans les huit jours à dater de la citation ou de la convocation.

Le texte de l'alinéa 1er de ce paragraphe est reproduit dans la citation ou la convocation.

Lorsque l'action publique est portée en appel devant le tribunal correctionnel ou la cour d'appel, la demande d'assistance judiciaire en vue d'obtenir la délivrance de copies de pièces du dossier est introduite, à peine de déchéance, dans les huit jours à dater de la déclaration d'appel. S'il est interjeté appel par le ministère public ou par la partie civile, sans que le prévenu ait interjeté appel, la demande d'assistance judiciaire est introduite, à peine de déchéance, dans les huit jours à dater de la citation.

Le texte de l'alinéa 3 de ce paragraphe est reproduit dans la citation en appel.

§ 5. Sauf si elle peut établir qu'elle n'a pas été informée en temps utile, toute personne qui, sur base du dossier, pourrait faire état d'un préjudice doit introduire sa requête, à peine de déchéance, au plus tard le cinquième jour avant la première audience à laquelle la juridiction de jugement connaît de l'action publique.

§ 6. La requête écrite est signée par le requérant ou son avocat. Elle est déposée, selon le cas, à l'audience ou au greffe, ou bien envoyée au greffe par lettre recommandée à la poste. La date figurant sur le récépissé délivré par les services postaux fait office de date de dépôt. La requête verbale est formulée à l'audience, et il en est fait mention sur la feuille d'audience; elle peut aussi être faite sous forme de déclaration au greffe. La déclaration enregistrée par le greffier est versée au dossier.

Le requérant indique les pièces dont il demande la copie lorsqu'il aura eu l'occasion de consulter le dossier.

§ 3. Wanneer de regeling van de rechtspleging is gevorderd door de procureur des Konings of de procureur-generaal, in voorkomend geval, wordt het verzoek om rechtsbijstand voor de afgifte van afschriften uit het dossier, op straffe van verval, wat betreft de opgeroepen partijen, uiterlijk op de eerste zitting ingediend.

§ 4. Wanneer de zaak zonder verwijzingsbeschikking voor de politierechtbank of de correctionele rechtbank, dan wel, in geval van toepassing van artikel 479 en volgende van het Wetboek van Strafvordering, voor het hof van beroep wordt gebracht, wordt het verzoek om rechtsbijstand voor de afgifte van afschriften van stukken uit het dossier, op straffe van verval, binnen acht dagen na de dagvaarding of de oproeping ingediend.

De tekst van het eerste lid van deze paragraaf wordt in de dagvaarding of de oproeping vermeld.

Wanneer de strafvordering in hoger beroep aanhangig wordt gemaakt voor de correctionele rechtbank of het hof van beroep wordt het verzoek om rechtsbijstand voor de afgifte van afschriften van stukken uit het dossier, op straffe van verval, binnen acht dagen na de verklaring van hoger beroep ingediend. Indien hoger beroep wordt ingesteld door het openbaar ministerie of door de burgerlijke partij, zonder dat de beklaagde hoger beroep heeft ingesteld, wordt het verzoek om rechtsbijstand op straffe van verval binnen acht dagen na de dagvaarding ingediend.

De tekst van het derde lid van deze paragraaf wordt in de dagvaarding in hoger beroep vermeld.

§ 5. Behoudens indien hij kan aantonen dat hij niet tijdig in kennis is gesteld, moet ieder die zich op grond van het dossier zou kunnen beroepen op een nadeel, op straffe van verval zijn verzoekschrift indienen, uiterlijk de vijfde dag vóór de eerste zitting waarop het vonnis-gerecht kennis neemt van de strafvordering.

§ 6. Het verzoekschrift wordt ondertekend door de verzoeker of zijn advocaat. Het wordt, al naar gelang van het geval, ter zitting of ter griffie neergelegd, dan wel bij ter post aangetekende brief aan de griffie toege-stuurd. De datum vermeld op het bewijs van afgifte van het verzoekschrift aan de postdienst geldt als datum van neerlegging. Het mondelinge verzoek wordt ter zitting gedaan en daarvan wordt melding gemaakt op het zittingsblad; het kan ook bij verklaring ter griffie ingediend worden. De door de griffier opgenomen verklaring wordt bij het dossier gevoegd.

De verzoeker duidt de stukken aan waarvan hij een afschrift wenst zo hij de gelegenheid heeft gehad het dossier te raadplegen.

§ 3. Wanneer de regeling van de rechtspleging is gevorderd door de procureur des Konings of de procureur-generaal, in voorkomend geval, wordt het verzoek om rechtsbijstand voor de afgifte van afschriften uit het dossier, op straffe van verval, wat betreft de opgeroepen partijen, uiterlijk op de eerste zitting ingediend.

§ 4. Wanneer de zaak zonder verwijzingsbeschikking voor de politierechtbank of de correctionele rechtbank, dan wel, in geval van toepassing van artikel 479 en volgende van het Wetboek van Strafvordering, voor het hof van beroep wordt gebracht, wordt het verzoek om rechtsbijstand voor de afgifte van afschriften van stukken uit het dossier, op straffe van verval, binnen acht dagen na de dagvaarding of de oproeping ingediend.

De tekst van het eerste lid van deze paragraaf wordt in de dagvaarding of de oproeping vermeld.

Wanneer de strafvordering in hoger beroep aanhangig wordt gemaakt voor de correctionele rechtbank of het hof van beroep wordt het verzoek om rechtsbijstand voor de afgifte van afschriften van stukken uit het dossier, op straffe van verval, binnen acht dagen na de verklaring van hoger beroep ingediend. Indien hoger beroep wordt ingesteld door het openbaar ministerie of door de burgerlijke partij, zonder dat de beklaagde hoger beroep heeft ingesteld, wordt het verzoek om rechtsbijstand op straffe van verval binnen acht dagen na de dagvaarding ingediend.

De tekst van het derde lid van deze paragraaf wordt in de dagvaarding in hoger beroep vermeld.

§ 5. Behoudens indien hij kan aantonen dat hij niet tijdig in kennis is gesteld, moet ieder die zich op grond van het dossier zou kunnen beroepen op een nadeel, op straffe van verval zijn verzoekschrift indienen, uiterlijk de vijfde dag vóór de eerste zitting waarop het vonnis-gerecht kennis neemt van de strafvordering.

§ 6. Het verzoekschrift wordt ondertekend door de verzoeker of zijn advocaat. Het wordt, al naar gelang van het geval, ter zitting of ter griffie neergelegd, dan wel bij ter post aangetekende brief aan de griffie toege-stuurd. De datum vermeld op het bewijs van afgifte van het verzoekschrift aan de postdienst geldt als datum van neerlegging. Het mondelinge verzoek wordt ter zitting gedaan en daarvan wordt melding gemaakt op het zittingsblad; het kan ook bij verklaring ter griffie ingediend worden. De door de griffier opgenomen verklaring wordt bij het dossier gevoegd.

De verzoeker duidt de stukken aan waarvan hij een afschrift wenst zo hij de gelegenheid heeft gehad het dossier te raadplegen.

Seule peut être sollicitée la copie de pièces figurant dans le dossier au moment du dépôt de la requête. Les documents mentionnés à l'article 676 sont joints à la requête.

§ 7. L'examen de la demande d'assistance judiciaire visant à la délivrance de copies se déroule à huis clos. Il a lieu à une audience ultérieure lorsque la requête est déposée ou faite au greffe. Il a lieu à l'audience à laquelle le juge connaît de l'action publique lorsque la requête a été formulée verbalement.

Le président ou le juge statue après que le requérant ou son avocat ainsi que le ministère public ont été entendus ou ont eu l'opportunité de l'être.

Le président ou le juge peut rejeter la demande ou y faire droit en tout ou en partie. Dans sa décision, le président ou le juge indique les pièces pour lesquelles il autorise la délivrance de copies au titre de l'assistance judiciaire.

§ 8. Toute personne dont la requête a été acceptée en tout ou en partie peut introduire une nouvelle requête relative aux pièces versées ultérieurement au dossier.

La requête est introduite, à peine de déchéance, au plus tard le cinquième jour avant l'audience de la juridiction de jugement.

Lorsqu'à l'issue du délai visé à l'alinéa 2, de nouvelles pièces sont versées ultérieurement au dossier, le greffier délivre gratuitement une copie desdites pièces aux parties qui ont déjà bénéficié antérieurement de l'assistance judiciaire pour la délivrance de copies.

§ 9. La décision du juge relative à l'assistance judiciaire pour la délivrance de copies de pièces du dossier n'est pas susceptible d'opposition.

L'appel peut être introduit par le requérant ou par le ministère public dans un délai de vingt-quatre heures, lequel commence à courir à partir du prononcé du jugement.

L'appel est interjeté, selon les règles applicables en matière pénale, auprès du greffe de la juridiction qui a rendu la décision.

Il doit être examiné dans les quinze jours de son introduction :

1° par la chambre du conseil en cas d'appel de la décision du tribunal de police;

2° par la chambre des mises en accusation en cas d'appel de la décision de la chambre du conseil ou du tribunal correctionnel.

Seule peut être sollicitée la copie de pièces figurant dans le dossier au moment du dépôt de la requête. Les documents mentionnés à l'article 676 sont joints à la requête.

§ 7. L'examen de la demande d'assistance judiciaire visant à la délivrance de copies se déroule à huis clos. Il a lieu à une audience ultérieure lorsque la requête est déposée ou faite au greffe. Il a lieu à l'audience à laquelle le juge connaît de l'action publique lorsque la requête a été formulée verbalement.

Le président ou le juge statue après que le requérant ou son avocat ainsi que le ministère public ont été entendus ou ont eu l'opportunité de l'être.

Le président ou le juge peut rejeter la demande ou y faire droit en tout ou en partie. Dans sa décision, le président ou le juge indique les pièces pour lesquelles il autorise la délivrance de copies au titre de l'assistance judiciaire.

§ 8. Toute personne dont la requête a été acceptée en tout ou en partie peut introduire une nouvelle requête relative aux pièces versées ultérieurement au dossier.

La requête est introduite, à peine de déchéance, au plus tard le cinquième jour avant l'audience de la juridiction de jugement.

Lorsqu'à l'issue du délai visé à l'alinéa 2, de nouvelles pièces sont versées ultérieurement au dossier, le greffier délivre gratuitement une copie desdites pièces aux parties qui ont déjà bénéficié antérieurement de l'assistance judiciaire pour la délivrance de copies.

§ 9. La décision du juge relative à l'assistance judiciaire pour la délivrance de copies de pièces du dossier n'est pas susceptible d'opposition.

L'appel peut être introduit par le requérant ou par le ministère public dans un délai de vingt-quatre heures, lequel commence à courir à partir du prononcé du jugement.

L'appel est interjeté, selon les règles applicables en matière pénale, auprès du greffe de la juridiction qui a rendu la décision.

Il doit être examiné dans les quinze jours de son introduction :

1° par la chambre du conseil en cas d'appel de la décision du tribunal de police;

2° par la chambre des mises en accusation en cas d'appel de la décision de la chambre du conseil ou du tribunal correctionnel.

Alleen van stukken die voorkomen in het dossier op het tijdstip waarop het verzoek wordt ingediend, kan een afschrift worden gevraagd. Bij het verzoek worden de stukken gevoegd die in artikel 676 worden vermeld.

§ 7. De behandeling van het verzoek om rechtsbijstand voor de afgifte van afschriften geschiedt met gesloten deuren. Dit geschiedt op een latere zitting wanneer het verzoek is neergelegd of gedaan ter griffie. Wanneer het verzoek mondeling ter zitting wordt gedaan, geschiedt dit op de zitting waarop de rechter kennis neemt van de strafvordering.

De voorzitter of de rechter beslist nadat de verzoeker of zijn advocaat en het openbaar ministerie zijn gehoord of daartoe de gelegenheid hebben gekregen.

De voorzitter of de rechter kan het verzoek verwerpen of er gedeeltelijk dan wel geheel uitspraak over doen. In zijn beslissing wijst de voorzitter of de rechter de stukken aan waarvoor hij rechtsbijstand voor de afgifte van afschriften toestaat.

§ 8. Degene wiens verzoek geheel of gedeeltelijk is ingewilligd, kan een nieuw verzoek indienen betreffende de stukken die later bij het dossier zijn gevoegd.

Het verzoek wordt, op straffe van verval, ingediend uiterlijk de vijfde dag vóór de zitting van het vonnis-gerecht.

Worden na afloop van de termijn bedoeld in het tweede lid nieuwe stukken later bij het dossier gevoegd, dan geeft de griffier kosteloos een afschrift van deze stukken af aan de partijen aan wie voorheen reeds rechtsbijstand voor het verkrijgen van afschriften is verleend.

§ 9. De beslissing van de rechter inzake rechtsbijstand voor de afgifte van afschriften van stukken uit het dossier is niet vatbaar voor verzet. Hoger beroep kan door de verzoeker of het openbaar ministerie worden ingesteld binnen een termijn van vierentwintig uren die begint te lopen vanaf de uitspraak.

Hoger beroep wordt bij de griffie van het gerecht dat de beslissing heeft gewezen, ingesteld overeenkomstig de regels die in strafzaken van toepassing zijn.

Het wordt binnen vijftien dagen na het instellen ervan behandeld :

1° door de raadkamer in geval van hoger beroep tegen de beslissing van de politierechtbank;

2° door de kamer van inbeschuldigingstelling in geval van hoger beroep tegen de beslissing van de raadkamer of de correctionele rechtbank.

Alleen van stukken die voorkomen in het dossier op het tijdstip waarop het verzoek wordt ingediend, kan een afschrift worden gevraagd. Bij het verzoek worden de stukken gevoegd die in artikel 676 worden vermeld.

§ 7. De behandeling van het verzoek om rechtsbijstand voor de afgifte van afschriften geschiedt met gesloten deuren. Dit geschiedt op een latere zitting wanneer het verzoek is neergelegd of gedaan ter griffie. Wanneer het verzoek mondeling ter zitting wordt gedaan, geschiedt dit op de zitting waarop de rechter kennis neemt van de strafvordering.

De voorzitter of de rechter beslist nadat de verzoeker of zijn advocaat en het openbaar ministerie zijn gehoord of daartoe de gelegenheid hebben gekregen.

De voorzitter of de rechter kan het verzoek verwerpen of er gedeeltelijk dan wel geheel uitspraak over doen. In zijn beslissing wijst de voorzitter of de rechter de stukken aan waarvoor hij rechtsbijstand voor de afgifte van afschriften toestaat.

§ 8. Degene wiens verzoek geheel of gedeeltelijk is ingewilligd, kan een nieuw verzoek indienen betreffende de stukken die later bij het dossier zijn gevoegd.

Het verzoek wordt, op straffe van verval, ingediend uiterlijk de vijfde dag vóór de zitting van het vonnis-gerecht.

Worden na afloop van de termijn bedoeld in het tweede lid nieuwe stukken later bij het dossier gevoegd, dan geeft de griffier kosteloos een afschrift van deze stukken af aan de partijen aan wie voorheen reeds rechtsbijstand voor het verkrijgen van afschriften is verleend.

§ 9. De beslissing van de rechter inzake rechtsbijstand voor de afgifte van afschriften van stukken uit het dossier is niet vatbaar voor verzet. Hoger beroep kan door de verzoeker of het openbaar ministerie worden ingesteld binnen een termijn van vierentwintig uren die begint te lopen vanaf de uitspraak.

Hoger beroep wordt bij de griffie van het gerecht dat de beslissing heeft gewezen, ingesteld overeenkomstig de regels die in strafzaken van toepassing zijn.

Het wordt binnen vijftien dagen na het instellen ervan behandeld :

1° door de raadkamer in geval van hoger beroep tegen de beslissing van de politierechtbank;

2° door de kamer van inbeschuldigingstelling in geval van hoger beroep tegen de beslissing van de raadkamer of de correctionele rechtbank.

§ 10. Les décisions relatives à l'assistance judiciaire pour la délivrance de copies de pièces du dossier ne peuvent faire l'objet d'un pourvoi en cassation.

§ 11. La procédure relative à l'assistance judiciaire pour la délivrance de copies de pièces du dossier en matière pénale ne peut retarder le cours normal de l'action publique.

Art. 675. Devant le tribunal de première instance, le tribunal du travail et le tribunal de commerce, le requérant adresse au bureau une requête établie en double et signée par lui ou son avocat; il peut aussi s'adresser verbalement au bureau; en ce cas, le greffier rédige une note sommaire exposant l'objet de la requête. Dans l'un et l'autre cas, le requérant joint à sa demande les pièces prévues à l'article 676 ou, le cas échéant, à l'article 677.

Le bureau fixe, par ordonnance au bas de chaque exemplaire de la requête ou de la note rédigée par le greffier, le jour ou le requérant est tenu de se présenter.

La partie adverse est invitée à comparaître.

Les parties comparaissent ainsi qu'il est dit à l'article 728.

La convocation est adressée, sous pli judiciaire, par le greffier qui y joint un double de la demande ou de la note rédigée lors de la comparution.

Art. 676. Le Roi fixe par arrêté délibéré en Conseil des ministres les pièces justificatives à produire pour l'application de ce livre.

Pour l'exécution de cette disposition, les agents de l'Administration des Finances peuvent être déliés du secret professionnel qui leur est imposé par les lois relatives aux impôts sur les revenus.

Art. 677. Le requérant résidant à l'étranger fait parvenir sa requête en double au bureau ou au juge, en joignant les documents justificatifs de l'état de ses revenus, tels qu'ils sont exigés par la loi du pays où il réside.

§ 10. Les décisions relatives à l'assistance judiciaire pour la délivrance de copies de pièces du dossier ne peuvent faire l'objet d'un pourvoi en cassation.

§ 11. La procédure relative à l'assistance judiciaire pour la délivrance de copies de pièces du dossier en matière pénale ne peut retarder le cours normal de l'action publique.

Art. 675. Devant le tribunal de première instance, le tribunal du travail et le tribunal de commerce, le requérant adresse au bureau une **requête écrite** établie en double et signée par lui ou son avocat. **Cette requête n'est soumise à aucune autre formalité. Le requérant** peut aussi s'adresser verbalement au bureau; en ce cas, le greffier rédige une note sommaire exposant l'objet de la requête. Dans l'un et l'autre cas, le requérant joint à sa demande les pièces prévues à l'article 676 ou, le cas échéant, à l'article 677.

Devant le juge de paix, le bénéfice de l'assistance judiciaire peut être accordé sur simple demande, écrite ou verbale, à laquelle sont jointes les pièces visées à l'article 676 ou 677.

Art. 676. Le Roi fixe par arrêté délibéré en Conseil des ministres les pièces justificatives à produire pour l'application de ce livre.

Pour l'exécution de cette disposition, les agents de l'Administration des Finances peuvent être déliés du secret professionnel qui leur est imposé par les lois relatives aux impôts sur les revenus.

Art. 677. Sans préjudice de l'article 508/17 et de la possibilité d'introduire la demande auprès les autorités compétentes au sens de la directive visée à l'article 508/24, §1er, le requérant résidant à l'étranger fait parvenir sa demande au bureau ou au juge à l'aide du formulaire visé à l'article 16 de la directive visée à l'article 508/24, §1er. Il joint à cette demande les documents justificatifs de ses revenus, tels qu'ils sont exigés par la loi du pays où il réside.

§ 10. Tegen de beslissingen betreffende de rechtsbijstand voor de afgifte van afschriften van stukken uit het dossier kan geen cassatieberoep worden ingesteld.

§ 11. De rechtspleging betreffende de rechtsbijstand voor de afgifte van afschriften van stukken uit het dossier in strafzaken mag de normale berechting van de strafvordering niet vertragen.

Art. 675. Voor de rechtbank van eerste aanleg, de arbeidsrechtbank of de rechtbank van koophandel richt de verzoeker aan het bureau een verzoekschrift in tweevoud, ondertekend door hem of door zijn advocaat; hij kan ook mondeling aan het bureau zijn verzoek doen; in dat geval stelt de griffier een beknopte nota op waarin het onderwerp van het verzoek wordt uiteengezet. In beide gevallen voegt de verzoeker bij zijn aanvraag de stukken, voorgeschreven in artikel 676 of, in voorkomend geval, in artikel 677.

Het bureau bepaalt, bij beschikking onderaan op elk exemplaar van het verzoekschrift of van de nota die de griffier opstelt, op welke dag de verzoeker zich moet aanmelden.

De tegenpartij wordt verzocht te verschijnen.

De partijen verschijnen zoals in artikel 728 is bepaald.

De oproeping wordt bij gerechtsbrief toegezonden door de griffier, die daarbij een dubbel voegt van het verzoek of van de nota ter gelegenheid van de verschijning opgesteld.

Art. 676. De Koning bepaalt bij een in Ministerraad overlegd besluit welke bewijsstukken moeten worden overgelegd voor de toepassing van dit boek.

Voor de toepassing van deze bepaling kunnen de ambtenaren van het bestuur van financiën ontslagen worden van de geheimhouding die hun opgelegd is bij de gecoördineerde wetten op de inkomstenbelastingen.

Art. 677. De verzoeker die in het buitenland verblijft, richt zijn verzoekschrift in tweevoud aan het bureau of aan de rechter, samen met de stukken waaruit de stand van zijn inkomsten blijkt, zoals zij vereist worden door de wet van het land waarin hij verblijft.

§ 10. Tegen de beslissingen betreffende de rechtsbijstand voor de afgifte van afschriften van stukken uit het dossier kan geen cassatieberoep worden ingesteld.

§ 11. De rechtspleging betreffende de rechtsbijstand voor de afgifte van afschriften van stukken uit het dossier in strafzaken mag de normale berechting van de strafvordering niet vertragen.

Art. 675. Voor de rechtbank van eerste aanleg, de arbeidsrechtbank of de rechtbank van koophandel richt de verzoeker aan het bureau een **schriftelijk verzoek** in tweevoud, ondertekend door hem of door zijn advocaat. **Dit verzoek is aan geen andere formaliteiten onderworpen. De verzoeker** kan ook mondeling aan het bureau zijn verzoek doen; in dat geval stelt de griffier een beknopte nota op waarin het onderwerp van het verzoek wordt uiteengezet. In beide gevallen voegt de verzoeker bij zijn aanvraag de stukken, voorgeschreven in artikel 676 of, in voorkomend geval, in artikel 677.

Voor de vrederechter mag rechtsbijstand worden toegestaan op eenvoudig schriftelijk of mondeling verzoek, waarbij de stukken bedoeld in artikel 676 of 677 worden gevoegd.

Art. 676. De Koning bepaalt bij een in Ministerraad overlegd besluit welke bewijsstukken moeten worden overgelegd voor de toepassing van dit boek.

Voor de toepassing van deze bepaling kunnen de ambtenaren van het bestuur van financiën ontslagen worden van de geheimhouding die hun opgelegd is bij de gecoördineerde wetten op de inkomstenbelastingen.

Art. 677. Onverminderd artikel 508/17 en onverminderd de mogelijkheid om het verzoek in te dienen via de bevoegde autoriteiten in de zin van de in artikel 508/24, § 1, genoemde richtlijn, richt de verzoeker die in het buitenland verblijft zijn verzoek aan het bureau of de rechter, aan de hand van het formulier, bedoeld in artikel 16 van de in artikel 508/24, § 1, genoemde richtlijn. Hij voegt hierbij de stukken waaruit de stand van zijn inkomsten blijkt, zoals zij vereist worden door de wet van het land waar hij verblijft.

Si dans ce pays aucune loi ne règle la matière, ou s'il n'est pas possible de se conformer à la loi qui y est en vigueur, il joint à sa demande une déclaration affirmée devant l'agent consulaire belge du lieu de sa résidence; cette déclaration contient l'indication de la résidence du requérant et l'énumération détaillée de ses moyens d'existence et de ses charges.

Art. 678. Après avoir entendu les parties, le bureau tente de les concilier et procède, le cas échéant, comme il est dit à l'article 733.

En cas de non-conciliation, le bureau statue immédiatement ou renvoie l'affaire à une autre audience pour information.

Il peut, pour cette information, s'adresser au ministère public et lui demander rapport.

Au jour fixé, le bureau statue après avoir entendu à nouveau le ministère public et les parties.

Art. 679. Si une affaire de pension alimentaire est portée devant le bureau, et qu'après vérification de l'état des revenus du requérant, le bureau concilie les parties, il dresse procès-verbal de l'accord ainsi qu'il est dit à l'article 733.

Lorsque les débiteurs de la pension restent en défaut de l'acquitter, l'exécution se poursuit avec le bénéfice de l'assistance en vertu du procès-verbal rendu exécutoire comme il est dit à l'article 733.

Art. 680. La procédure prévue aux articles 675 à 679 est suivie devant le bureau de la cour d'appel et de la cour du travail.

Devant le juge de paix le bénéfice de l'assistance judiciaire peut être accordé sur requête écrite ou verbale.

Art. 681. A chaque degré de juridiction les décisions sont rendues, parties entendues ou appelées.

L'instruction se fait à huis clos.

Art. 682. Devant le bureau de la Cour de cassation la procédure est suivie conformément aux articles 675 à 677 et 681.

Toutefois le bénéfice de l'assistance n'est accordé pour la procédure devant la Cour de cassation en matière civile qu'après avis demandé par le bureau à un avocat à la Cour de cassation désigné par le bâtonnier de son Ordre.

Si dans ce pays aucune loi ne règle la matière, ou s'il n'est pas possible de se conformer à la loi qui y est en vigueur, il joint à sa demande une déclaration affirmée devant l'agent consulaire belge du lieu de sa résidence; cette déclaration contient l'indication de la résidence du requérant et l'énumération détaillée de ses moyens d'existence et de ses charges.

Art. 678. Le bureau peut statuer sur pièces. Il peut aussi examiner la demande.

Il peut, pour cet examen, s'adresser au ministère public et lui demander rapport.

Pour cet examen, le bureau peut convoquer le requérant en chambre du conseil. La convocation lui est adressée, sous pli judiciaire, par le greffier.

Le bureau se prononce dans les huit jours de l'introduction de la demande.

Le greffier notifie l'ordonnance au requérant sous pli judiciaire dans les trois jours de la prononciation.

L'examen a lieu en chambre du conseil.

Art. 680. La procédure prévue aux articles 675 à **678** est suivie devant le bureau de la cour d'appel et de la cour du travail.

Art. 682. Devant le bureau de la Cour de cassation la procédure est suivie conformément aux articles 675 à 677. **L'examen a lieu en chambre du conseil.**

Toutefois le bénéfice de l'assistance n'est accordé pour la procédure devant la Cour de cassation en matière civile qu'après avis demandé par le bureau à un avocat à la Cour de cassation désigné par le bâtonnier de son Ordre.

Indien de aangelegenheid in dat land niet bij de wet is geregeld of indien het niet mogelijk is zich naar de aldaar geldende wet te gedragen, voegt hij bij zijn aanvraag een verklaring, afgelegd vóór de Belgische consulaire ambtenaar van zijn verblijfplaats, waarin zijn verblijfplaats wordt vermeld en zijn bestaansmiddelen en lasten omstandig worden opgegeven.

Art. 678. Na de partijen te hebben gehoord, tracht het bureau hen te verzoenen en handelt het in voorkomend geval zoals bepaald is in artikel 733.

Komt het niet tot een verzoening, dan doet het bureau onmiddellijk uitspraak of verwijst het de zaak voor nader onderzoek naar een latere zitting.

Voor dit onderzoek, kan het zich tot het openbaar ministerie wenden met een verzoek om verslag.

Op de bepaalde dag doet het bureau uitspraak, na het openbaar ministerie en de partijen opnieuw te hebben gehoord.

Art. 679. Indien een zaak betreffende een uitkering tot onderhoud vóór het bureau wordt gebracht en het bureau, na onderzoek van de stand van verzoekers inkomsten, de partijen verzoent, maakt het van de overeenkomst proces-verbaal op zoals bepaald is in artikel 733.

Wanneer de onderhoudsplichtigen hun verplichting niet nakomen, wordt de tenuitvoerlegging onder verlening van rechtsbijstand voortgezet krachtens het proces-verbaal dat uitvoerbaar is verklaard, overeenkomstig de bepalingen van artikel 733.

Art. 680. Voor het bureau van het hof van beroep en van het arbeidshof wordt de rechtspleging gevolgd die bepaald is in de artikelen 675 tot 679.

Voor de vrederechter mag rechtsbijstand worden toegestaan op schriftelijk of mondeling verzoek.

Art. 681. In elke aanleg worden de beslissingen getroffen nadat de partijen gehoord zijn of opgeroepen.

De behandeling geschiedt met gesloten deuren.

Art. 682. Voor het bureau van het Hof van Cassatie wordt de rechtspleging gevolgd die bepaald is in de artikelen 675 tot 677 en 681.

Voor de rechtspleging in burgerlijke zaken voor het Hof van Cassatie wordt evenwel de rechtsbijstand eerst verleend, nadat het bureau het advies heeft bekomen van een advocaat bij dit hof, aangewezen door de stafhouder van zijn orde.

Indien de aangelegenheid in dat land niet bij de wet is geregeld of indien het niet mogelijk is zich naar de aldaar geldende wet te gedragen, voegt hij bij zijn aanvraag een verklaring, afgelegd vóór de Belgische consulaire ambtenaar van zijn verblijfplaats, waarin zijn verblijfplaats wordt vermeld en zijn bestaansmiddelen en lasten omstandig worden opgegeven.

Art. 678. Het bureau kan uitspraak doen op basis van de stukken. Het kan ook het verzoek onderzoeken.

Voor dit onderzoek, kan het zich tot het openbaar ministerie wenden met een verzoek om verslag.

Het bureau kan voor dit onderzoek de verzoeker in raadkamer oproepen. De oproeping wordt hem door de griffier bij gerechtsbrief gezonden.

Het bureau doet uitspraak binnen acht dagen na de indiening van het verzoek.

Binnen drie dagen na de uitspraak geeft de griffier bij gerechtsbrief kennis van de beschikking aan de verzoeker.

De behandeling geschiedt in raadkamer.

Art. 680. Voor het bureau van het hof van beroep en van het arbeidshof wordt de rechtspleging gevolgd die bepaald is in de artikelen 675 tot **678**.

Art. 682. Voor het bureau van het Hof van Cassatie wordt de rechtspleging gevolgd die bepaald is in de artikelen 675 tot 677. **De behandeling geschiedt in raadkamer.**

Voor de rechtspleging in burgerlijke zaken voor het Hof van Cassatie wordt evenwel de rechtsbijstand eerst verleend, nadat het bureau het advies heeft bekomen van een advocaat bij dit hof, aangewezen door de stafhouder van zijn orde.

Art. 683. Les décisions sont exécutoires de plein droit et sur minute nonobstant tout recours.

Les intéressés peuvent en obtenir gratuitement l'expédition.

Art. 684. La décision accordant l'assistance sous la réserve exprimée à l'article 669 est notifiée par le greffier au bureau du receveur de l'enregistrement qui, à son tour, prévient le greffier dès que la consignation est faite.

Cette consignation est mentionnée par le greffier en marge de la minute de la décision.

Art. 685. Toute décision qui accorde l'assistance désigne les officiers publics ou ministériels qui auront à prêter leur ministère.

Art. 686. Au début de chaque année judiciaire, les chambres de discipline des notaires et des huissiers de justice du ressort dressent une liste pour régler la répartition des affaires entre les notaires et les huissiers et la transmettent aux bureaux de première instance et d'appel.

Art. 687. Les dossiers relatifs aux demandes d'assistance judiciaire peuvent être soumis, suivant le cas, à l'examen d'un délégué de la chambre des huissiers de justice ou d'un délégué de la chambre des notaires. Ces chambres ont la faculté de joindre une note au dossier. Toutefois, il ne peut résulter de cette communication aucun retard dans l'examen des affaires.

Art. 688. Les décisions des juges de paix, des tribunaux de police et des bureaux d'assistance judiciaire ne sont pas susceptibles d'opposition; elles peuvent être frappées d'appel par le requérant et le procureur du Roi lorsqu'il s'agit d'une décision de paix et du tribunal de police, par le requérant et le procureur général lorsqu'il s'agit d'une décision rendue au premier degré de juridiction par un bureau d'assistance judiciaire d'un tribunal de première instance, d'un tribunal de travail ou d'un tribunal de commerce.

Le procureur général près la cour d'appel peut déférer à la Cour de cassation uniquement pour contravention à la loi, les décisions du bureau d'appel.

Art. 689. L'appel est formé, à peine de déchéance, dans le mois de la prononciation, par requête motivée, déposée au greffe de la juridiction d'appel et notifiée par le greffier, sous pli judiciaire, au plus tard le premier

Art. 683. Les décisions sont exécutoires de plein droit et sur minute nonobstant tout recours.

La partie requérante peut en obtenir gratuitement l'expédition.

Art. 684. La décision accordant l'assistance sous la réserve exprimée à l'article 669 est notifiée par le greffier au bureau du receveur de l'enregistrement qui, à son tour, prévient le greffier dès que la consignation est faite.

Cette consignation est mentionnée par le greffier en marge de la minute de la décision.

Art. 685. Toute décision qui accorde l'assistance désigne les officiers publics ou ministériels qui auront à prêter leur ministère.

Art. 686. Au début de chaque année judiciaire, les chambres de discipline des notaires et des huissiers de justice du ressort dressent une liste pour régler la répartition des affaires entre les notaires et les huissiers et la transmettent aux bureaux de première instance et d'appel.

Art. 687. Les dossiers relatifs aux demandes d'assistance judiciaire peuvent être soumis, suivant le cas, à l'examen d'un délégué de la chambre des huissiers de justice ou d'un délégué de la chambre des notaires. Ces chambres ont la faculté de joindre une note au dossier. Toutefois, il ne peut résulter de cette communication aucun retard dans l'examen des affaires.

Chapitre IV. – Des recours

Art. 688. **Les décisions des juges de paix, des tribunaux de police et des bureaux d'assistance judiciaire d'un tribunal de première instance, d'un tribunal du travail ou d'un tribunal de commerce peuvent être frappées d'appel par le requérant.**

Le procureur général près la cour d'appel peut déférer à la Cour de cassation uniquement pour contravention à la loi, les décisions du bureau d'appel.

Art. 689. **L'appel est formé, à peine de déchéance, dans le mois de la notification de la prononciation, par requête écrite, déposée au greffe de la juridiction d'appel. Cette requête n'est soumise à aucune**

Art. 683. De beslissingen zijn uitvoerbaar van rechtswege en op de minuut, niettegenstaande voorziening. Belanghebbenden kunnen kosteloos de uitgifte ervan verkrijgen.

Art. 684. Van de beslissing waarbij rechtsbijstand wordt verleend onder het in artikel 669 gemaakt voorbehoud, geeft de griffier kennis aan het kantoor van de ontvanger der registratie, die op zijn beurt de griffier verwittigt zodra de consignatie heeft plaatsgehad.

Van deze consignatie maakt de griffier melding op de kant van de minuut van de beslissing.

Art. 685. Elke beslissing waarbij rechtsbijstand wordt verleend, wijst de openbare of ministeriële ambtenaren aan die hun dienst moeten verlenen.

Art. 686. Bij de aanvang van ieder gerechtelijk jaar maken de tuchtkamers van notarissen en van gerechtsdeurwaarders van het rechtsgebied een lijst op om de verdeling van de zaken onder de notarissen en de deurwaarders te regelen en zij zenden deze lijst aan de bureaus van eerste aanleg en van hoger beroep.

Art. 687. De dossiers betreffende de aanvragen om rechtsbijstand kunnen, naar gelang van het geval, aan een gemachtigde van de kamer van gerechtsdeurwaarders of aan een gemachtigde van de kamer van notarissen voor onderzoek worden voorgelegd, welke kamers een nota bij het dossier kunnen voegen. Die mededeling mag echter geen oorzaak zijn van vertraging in de behandeling van de zaken.

Art. 688. De beslissingen van de vrederechters, van de politierechtbanken en van de bureaus voor rechtsbijstand zijn niet vatbaar voor verzet; er kan hoger beroep tegen worden ingesteld door de verzoeker en de procureur des Konings wanneer het gaat om een beslissing van de vrederechter of van de politierechtbank, door de verzoeker en de procureur-generaal wanneer het gaat om een beslissing in eerste aanleg gewezen door een bureau voor rechtsbijstand van een rechtbank van eerste aanleg, van een arbeidsrechtbank of van een rechtbank van koophandel.

De procureur-generaal bij het hof van beroep kan de beslissingen van het bureau in hoger beroep naar het Hof van Cassatie verwijzen, doch uitsluitend wegens overtreding van de wet.

Art. 689. Hoger beroep wordt, op straffe van verval, binnen een maand na de uitspraak ingesteld bij een met redenen omkleed verzoekschrift, dat bij de griffie van het gerecht in hoger beroep wordt ingediend en waar-

Art. 683. De beslissingen zijn uitvoerbaar van rechtswege en op de minuut, niettegenstaande voorziening.

De verzoekende partij kan kosteloos de uitgifte ervan verkrijgen.

Art. 684. Van de beslissing waarbij rechtsbijstand wordt verleend onder het in artikel 669 gemaakt voorbehoud, geeft de griffier kennis aan het kantoor van de ontvanger der registratie, die op zijn beurt de griffier verwittigt zodra de consignatie heeft plaatsgehad.

Van deze consignatie maakt de griffier melding op de kant van de minuut van de beslissing.

Art. 685. Elke beslissing waarbij rechtsbijstand wordt verleend, wijst de openbare of ministeriële ambtenaren aan die hun dienst moeten verlenen.

Art. 686. Bij de aanvang van ieder gerechtelijk jaar maken de tuchtkamers van notarissen en van gerechtsdeurwaarders van het rechtsgebied een lijst op om de verdeling van de zaken onder de notarissen en de deurwaarders te regelen en zij zenden deze lijst aan de bureaus van eerste aanleg en van hoger beroep.

Art. 687. De dossiers betreffende de aanvragen om rechtsbijstand kunnen, naar gelang van het geval, aan een gemachtigde van de kamer van gerechtsdeurwaarders of aan een gemachtigde van de kamer van notarissen voor onderzoek worden voorgelegd, welke kamers een nota bij het dossier kunnen voegen. Die mededeling mag echter geen oorzaak zijn van vertraging in de behandeling van de zaken.

Hoofdstuk IV. – Hoger Beroep

Art. 688. **Tegen de beslissingen van de vrederechters, van de politierechtbanken en van de bureaus voor rechtsbijstand van een rechtbank van eerste aanleg, van een arbeidsrechtbank of van een rechtbank van koophandel kan hoger beroep worden ingesteld door de verzoeker.**

De procureur-generaal bij het hof van beroep kan de beslissingen van het bureau in hoger beroep naar het Hof van Cassatie verwijzen, doch uitsluitend wegens overtreding van de wet.

Art. 689. **Hoger beroep wordt, op straffe van verval, binnen een maand na de kennisgeving van de uitspraak ingesteld bij een schriftelijk verzoek, dat bij de griffie van het gerecht in hoger beroep wordt**

jour ouvrable qui suit le dépôt, à la partie adverse et, selon le cas, au procureur général ou au procureur du Roi s'ils ne sont pas appelants.

Art. 690. Le pourvoi en cassation est formé par déclaration reçue au greffe de la Cour de cassation dans les dix jours du prononcé, motivé et signifié aux parties dans les dix jours de sa date, le tout à peine de nullité.

La signification est faite avec citation à comparaître à jour fixe devant la Cour de cassation.

Il est procédé suivant les règles énoncées en matière répressive.

Art. 691. Si l'une des parties ne comprend pas la langue dont il est fait usage devant le bureau de première instance ou d'appel, l'intervention d'un interprète est obligatoire dans toutes les parties du pays. Les frais d'interprète sont à charge de l'État.

Art. 692. Les frais de transport et de séjour des magistrats, officiers publics ou ministériels, les frais et honoraires des experts, les taxes des témoins, conformément aux règles énoncées aux chapitres des expertises et des enquêtes, (les frais et honoraires du médiateur dans le cadre d'une procédure de médiation judiciaire ou volontaire, menée par un médiateur agréé par la commission visée à l'article 1727) le coût des insertions dans les journaux lorsqu'elles sont prescrites par la loi ou autorisées par justice, les décaissements et le quart des salaires des huissiers de justice, ainsi que les décaissements des autres officiers publics ou ministériels sont avancés à la décharge de l'assisté, selon la procédure prévue au règlement général sur les frais de justice en matière répressive.

autre formalité que la mention des motifs, prescrite à peine de nullité.

La procédure prévue à l'article 678 est suivie.

Art. 690. Le pourvoi en cassation est formé par déclaration reçue au greffe de la Cour de cassation dans les dix jours du prononcé, motivé et signifié **au requérant** dans les dix jours de sa date, le tout à peine de nullité.

La signification est faite avec citation à comparaître à jour fixe devant la Cour de cassation.

Il est procédé suivant les règles énoncées en matière répressive.

Chapitre V. – Des frais

Art. 691. Si le requérant ne comprend pas la langue dont il est fait usage devant le bureau de première instance ou d'appel, l'intervention d'un interprète est obligatoire dans toutes les parties du pays. Les frais d'interprète sont à charge de l'État.

Art. 692. Les frais de transport et de séjour des magistrats, officiers publics ou ministériels, les frais et honoraires des experts, les taxes des témoins, conformément aux règles énoncées aux chapitres des expertises et des enquêtes, (les frais et honoraires du médiateur dans le cadre d'une procédure de médiation judiciaire ou volontaire, menée par un médiateur agréé par la commission visée à l'article 1727) le coût des insertions dans les journaux lorsqu'elles sont prescrites par la loi ou autorisées par justice, les décaissements et le quart des salaires des huissiers de justice, ainsi que les décaissements des autres officiers publics ou ministériels sont avancés à la décharge de l'assisté, selon la procédure prévue au règlement général sur les frais de justice en matière répressive.

Les frais de déplacement que l'assisté expose lorsque la loi requiert ou le juge ordonne sa présence physique à l'audience sont avancés à la décharge de l'assisté, selon la procédure prévue au règlement général sur les frais de justice en matière répressive.

Il en va de même des frais d'interprétation lorsque l'étranger ne comprend pas la langue de la procédure.

van de griffier, uiterlijk de eerste werkdag na de indiening, bij gerechtsbrief kennis geeft aan de tegenpartij en, naar gelang van het geval, aan de procureur-generaal of aan de procureur des Konings indien zij niet in hoger beroep zijn gegaan.

Art. 690. Voorziening in cassatie wordt ingesteld bij een verklaring, die binnen tien dagen na de uitspraak ter griffie van het Hof van Cassatie wordt afgelegd, met redenen omkleed moet zijn en binnen tien dagen na de dagtekening ervan aan partijen moet worden betekend, alles op straffe van nietigheid.

De betekening geschiedt met dagvaarding om op de bepaalde dag te verschijnen vóór het Hof van Cassatie.

De regels in strafzaken moeten worden in acht genomen.

Art. 691. Indien een van de partijen de taal niet verstaat, die wordt gebruikt voor het bureau in eerste aanleg of in hoger beroep, is in alle delen van het land de tussenkomst van een tolk verplicht. Deze kosten komen ten laste van het Rijk.

Art. 692. De reis- en verblijfkosten van de magistraten, openbare of ministeriële ambtenaren, de kosten en het ereloon van de deskundigen, het getuigengeld, overeenkomstig de regels in de hoofdstukken betreffende het deskundigenonderzoek en het getuigenverhoor gesteld (, de kosten en het ereloon van de bemiddelaar in familiezaken aangewezen krachtens artikel 734bis), de kosten van opneming in de nieuwsbladen, wanneer de wet zulks voorschrijft of de rechter daartoe verlof geeft, de uitgaven en een vierde van het loon van de gerechtsdeurwaarders, alsmede de uitgaven van de andere openbare of ministeriële ambtenaren worden, ter ontlasting van hem die bijstand geniet, voorgeschooten op de wijze bepaald in het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken.

ingediend. Dit verzoek is aan geen andere formaliteiten onderworpen dan de vermelding van de redenen, die op straffe van nietigheid is voorgeschreven.

De rechtspleging die is bepaald in artikel 678 wordt gevolgd.

Art. 690. Voorziening in cassatie wordt ingesteld bij een verklaring, die binnen tien dagen na de uitspraak ter griffie van het Hof van Cassatie wordt afgelegd, met redenen omkleed moet zijn en binnen tien dagen na de dagtekening ervan aan **de verzoeker** moet worden betekend, alles op straffe van nietigheid.

De betekening geschiedt met dagvaarding om op de bepaalde dag te verschijnen vóór het Hof van Cassatie.

De regels in strafzaken moeten worden in acht genomen.

Hoofdstuk V – Kosten

Art. 691. Indien de verzoeker de taal niet verstaat, die wordt gebruikt voor het bureau in eerste aanleg of in hoger beroep, is in alle delen van het land de tussenkomst van een tolk verplicht. Deze kosten komen ten laste van het Rijk.

Art. 692. De reis- en verblijfkosten van de magistraten, openbare of ministeriële ambtenaren, de kosten en het ereloon van de deskundigen, het getuigengeld, overeenkomstig de regels in de hoofdstukken betreffende het deskundigenonderzoek en het getuigenverhoor gesteld (, de kosten en het ereloon van de bemiddelaar in familiezaken aangewezen krachtens artikel 734bis), de kosten van opneming in de nieuwsbladen, wanneer de wet zulks voorschrijft of de rechter daartoe verlof geeft, de uitgaven en een vierde van het loon van de gerechtsdeurwaarders, alsmede de uitgaven van de andere openbare of ministeriële ambtenaren worden, ter ontlasting van hem die bijstand geniet, voorgeschooten op de wijze bepaald in het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken.

De reiskosten gemaakt door hem die rechtsbijstand geniet wanneer zijn fysieke aanwezigheid ter terechtzitting bij de wet of door de rechter geboden is, worden, te zijner ontlasting, voorgeschooten op de wijze bepaald in het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken.

Hetzelfde geldt voor de kosten voor het tolken, indien de vreemdeling de taal van de rechtspleging niet begrijpt.

Le Roi détermine, s'il échet, les modalités d'exécution du présent article.

Art. 693. Le recouvrement des émoluments et honoraires des officiers publics et ministériels, à l'exception du quart des salaires des huissiers de justice, le recouvrement des droits et amendes liquidés en debet et des avances faites par l'administration de l'enregistrement et des domaines, peuvent être poursuivis dans tous les cas contre l'assisté, s'il est établi qu'une modification de son patrimoine, de ses revenus ou de ses charges est intervenue depuis la décision lui accordant le bénéfice de l'assistance judiciaire et qu'il est dès lors en état de payer.

Ce recouvrement peut en outre être poursuivi, solidairement à charge de la partie adverse, si celle-ci a été condamnée aux dépens ou si une transaction est intervenue au cours du procès.

Art. 694. Si l'adversaire de l'assisté est condamné aux dépens, le greffier transmet, dans le mois, un extrait du jugement au receveur de l'enregistrement.

En cas de transaction, les parties sont tenues d'informer l'administration de l'enregistrement et des domaines, par lettre recommandée à la poste, qu'il a été mis fin au litige. Cette information doit être donnée dans les soixante jours de l'accord intervenu, faute de quoi il est encouru par chacune des parties une amende administrative de 100 francs au minimum et qui peut être portée au double des frais de justice avancés par l'administration.

Art. 695. Le recouvrement de la créance de l'administration est poursuivi par elle, conformément aux dispositions sur le recouvrement des droits d'enregistrement.

La signification de la contrainte au défendeur condamné emporte, au profit de l'assisté, les effets de la signification du jugement par défaut prévue à l'article 806.

Lorsqu'il s'agit d'une faillite dont l'actif est insuffisant pour couvrir les frais résultant de la procédure, les frais et droits sont remboursés dans l'ordre suivant:

1° les avances faites par l'État;

Les frais de traduction des documents exigés par la loi ou par le juge saisi du litige sont, de la même manière, avancés à la décharge de l'étranger visé à l'alinéa précédent.

Le Roi détermine, s'il échet, les modalités d'exécution du présent article.

Chapitre VI. – Du recouvrement par l'État

Art. 693. Le recouvrement des émoluments et honoraires des officiers publics et ministériels, à l'exception du quart des salaires des huissiers de justice, le recouvrement des droits et amendes liquidés en debet et des avances faites par l'administration de l'enregistrement et des domaines, peuvent être poursuivis dans tous les cas contre l'assisté, s'il est établi qu'une modification de son patrimoine, de ses revenus ou de ses charges est intervenue depuis la décision lui accordant le bénéfice de l'assistance judiciaire et qu'il est dès lors en état de payer.

Ce recouvrement peut en outre être poursuivi, solidairement à charge de la partie adverse, si celle-ci a été condamnée aux dépens ou si une transaction est intervenue au cours du procès.

Art. 694. Si l'adversaire de l'assisté est condamné aux dépens, le greffier transmet, dans le mois, un extrait du jugement au receveur de l'enregistrement.

En cas de transaction, les parties sont tenues d'informer l'administration de l'enregistrement et des domaines, par lettre recommandée à la poste, qu'il a été mis fin au litige. Cette information doit être donnée dans les soixante jours de l'accord intervenu, faute de quoi il est encouru par chacune des parties une amende administrative de 100 francs au minimum et qui peut être portée au double des frais de justice avancés par l'administration.

Art. 695. Le recouvrement de la créance de l'administration est poursuivi par elle, conformément aux dispositions sur le recouvrement des droits d'enregistrement.

La signification de la contrainte au défendeur condamné emporte, au profit de l'assisté, les effets de la signification du jugement par défaut prévue à l'article 806.

Lorsqu'il s'agit d'une faillite dont l'actif est insuffisant pour couvrir les frais résultant de la procédure, les frais et droits sont remboursés dans l'ordre suivant:

1° les avances faites par l'État;

De Koning stelt zo nodig regels omtrent de toepassing van dit artikel.

Art. 693. De emolumenten en het ereloon van de openbare en ministeriële ambtenaren, met uitzondering van een vierde van het loon van de gerechtsdeurwaarders, de in debet vereffende rechten en geldboeten en de door het bestuur van registratie en domeinen gedane voorschotten kunnen in alle gevallen worden verhaald op hem die rechtsbijstand heeft genoten, indien uitgemaakt wordt dat zich in zijn vermogen, inkomsten of lasten een wijziging heeft voorgedaan sedert de beslissing waarbij hem rechtsbijstand is verleend, en hij derhalve in staat is te betalen.

Dat verhaal kan bovendien hoofdelijk op de tegenpartij worden uitgeoefend, indien deze in de kosten veroordeeld is of indien in de loop van het geding een dading is aangegaan.

Art. 694. Indien de tegenpartij van hem die rechtsbijstand geniet, in de kosten wordt veroordeeld, doet de griffier binnen een maand aan de ontvanger der registratie een uittreksel uit het vonnis toekomen.

In geval van dading zijn de partijen ertoe gehouden bij een ter post aangetekende brief aan het bestuur der registratie en der domeinen mee te delen dat het geschil beëindigd is. Deze mededeling moet geschieden binnen zestig dagen nadat de overeenkomst getroffen is. Bij gebreke daarvan wordt aan elke partij een administratieve geldboete van ten minste honderd frank opgelegd, welke kan worden gebracht op het dubbele van de gerechtskosten, door het bestuur voorgeschoten.

Art. 695. Het bestuur verhaalt de eraan verschuldigde gelden overeenkomstig de bepalingen betreffende de inning van de registratierechten.

Betekening van het dwangbevel aan de veroordeelde verweerder heeft ten voordele van hem die rechtsbijstand geniet, dezelfde gevolgen als de betekening van het verstekvonnis, die in artikel 806 is voorgeschreven.

Wanneer het gaat om een faillissement waarvan het actief onvoldoende is om de kosten van de rechtspleging te dekken, dan worden de kosten en rechten in de volgende orde terugbetaald:

1° de voorschotten van de Staat;

Op dezelfde wijze zullen de kosten voor het vertalen van de stukken gevraagd door de wet of door de rechter voorgeschoten worden ter ontlasting van de vreemdeling, bedoeld in vorig lid.

De Koning stelt zo nodig regels omtrent de toepassing van dit artikel.

Hoofdstuk VI – Verhaal door de Staat

Art. 693. De emolumenten en het ereloon van de openbare en ministeriële ambtenaren, met uitzondering van een vierde van het loon van de gerechtsdeurwaarders, de in debet vereffende rechten en geldboeten en de door het bestuur van registratie en domeinen gedane voorschotten kunnen in alle gevallen worden verhaald op hem die rechtsbijstand heeft genoten, indien uitgemaakt wordt dat zich in zijn vermogen, inkomsten of lasten een wijziging heeft voorgedaan sedert de beslissing waarbij hem rechtsbijstand is verleend, en hij derhalve in staat is te betalen.

Dat verhaal kan bovendien hoofdelijk op de tegenpartij worden uitgeoefend, indien deze in de kosten veroordeeld is of indien in de loop van het geding een dading is aangegaan.

Art. 694. Indien de tegenpartij van hem die rechtsbijstand geniet, in de kosten wordt veroordeeld, doet de griffier binnen een maand aan de ontvanger der registratie een uittreksel uit het vonnis toekomen.

In geval van dading zijn de partijen ertoe gehouden bij een ter post aangetekende brief aan het bestuur der registratie en der domeinen mee te delen dat het geschil beëindigd is. Deze mededeling moet geschieden binnen zestig dagen nadat de overeenkomst getroffen is. Bij gebreke daarvan wordt aan elke partij een administratieve geldboete van ten minste honderd frank opgelegd, welke kan worden gebracht op het dubbele van de gerechtskosten, door het bestuur voorgeschoten.

Art. 695. Het bestuur verhaalt de eraan verschuldigde gelden overeenkomstig de bepalingen betreffende de inning van de registratierechten.

Betekening van het dwangbevel aan de veroordeelde verweerder heeft ten voordele van hem die rechtsbijstand geniet, dezelfde gevolgen als de betekening van het verstekvonnis, die in artikel 806 is voorgeschreven.

Wanneer het gaat om een faillissement waarvan het actief onvoldoende is om de kosten van de rechtspleging te dekken, dan worden de kosten en rechten in de volgende orde terugbetaald:

1° de voorschotten van de Staat;

- 2° les honoraires des curateurs et des officiers publics ou ministériels;
- 3° les droits dus à l'État.

Art. 696. La provision versée par l'assisté conformément à l'article 669 est affectée au paiement des frais et honoraires dus aux huissiers de justice, notaires, experts, aux médiateurs agréés par la commission visée à l'article 1727 et témoins, suivant l'ordre de date des diverses prestations. Si, à la fin du procès, la provision n'est pas épuisée, le solde est restitué à l'assisté après paiement de tous les droits revenant au trésor, sur justification de la fin du litige.

Art. 697. L'action en recouvrement des sommes dues au trésor se prescrit par trente ans, à compter du jour de l'enregistrement s'il s'agit de droits liquidés en débet, et à partir du jour où l'administration de l'enregistrement a effectué le paiement, s'il s'agit d'avances faites par elle.

Art. 698. Tant que l'affaire n'est pas terminée, l'assistance peut être retirée, si elle n'a été obtenue que sur la foi de déclarations inexactes ou si les fins de l'acte introductif sont autres que celles de la requête en obtention du bénéfice de l'assistance.

La demande en retrait peut être faite pour toute partie en cause et par le ministère public. Elle est formée par requête motivée et signifiée avec citation à comparaître devant le tribunal saisi du litige, au jour qui aura été fixé par appointement. Les parties ne sont tenues de comparaître en personne que si le juge l'ordonne.

Celui-ci peut, s'il estime convenable, envoyer la demande pour information au bureau qui a accordé l'assistance. Il ordonne telles mesures d'instruction que de conseil et statue souverainement sur la demande de retrait.

Les frais avancés par l'État, les droits tenus en suspens, les émoluments et honoraires des officiers publics et ministériels, autres que la portion payée des salaires des huissiers de justice, sont immédiatement exigibles à charge de la partie déchue du bénéfice de l'assistance.

- 2° les honoraires des curateurs et des officiers publics ou ministériels;
- 3° les droits dus à l'État.

Art. 696. La provision versée par l'assisté conformément à l'article 669 est affectée au paiement des frais et honoraires dus aux huissiers de justice, notaires, experts, aux médiateurs agréés par la commission visée à l'article 1727 et témoins, suivant l'ordre de date des diverses prestations. Si, à la fin du procès, la provision n'est pas épuisée, le solde est restitué à l'assisté après paiement de tous les droits revenant au trésor, sur justification de la fin du litige.

Art. 697. L'action en recouvrement des sommes dues au trésor se prescrit par trente ans, à compter du jour de l'enregistrement s'il s'agit de droits liquidés en débet, et à partir du jour où l'administration de l'enregistrement a effectué le paiement, s'il s'agit d'avances faites par elle.

Chapitre VII. – Du retrait

Art. 698. Tant que l'affaire n'est pas terminée, l'assistance peut être retirée, si elle n'a été obtenue que sur la foi de déclarations inexactes ou si les fins de l'acte introductif sont autres que celles de la requête en obtention du bénéfice de l'assistance.

La demande en retrait peut être faite pour toute partie en cause et par le ministère public. Elle est formée par requête motivée et signifiée avec citation à comparaître devant le tribunal saisi du litige, au jour qui aura été fixé par appointement. Les parties ne sont tenues de comparaître en personne que si le juge l'ordonne.

Celui-ci peut, s'il estime convenable, envoyer la demande pour information au bureau qui a accordé l'assistance. Il ordonne telles mesures d'instruction que de conseil et statue souverainement sur la demande de retrait.

Les frais avancés par l'État, les droits tenus en suspens, les émoluments et honoraires des officiers publics et ministériels, autres que la portion payée des salaires des huissiers de justice, sont immédiatement exigibles à charge de la partie déchue du bénéfice de l'assistance.

- 2° de erelonen van de bewindvoerders en de openbare of ministeriële ambtenaren;
- 3° de aan de Staat verschuldigde rechten.

Art. 696. Het voorschot, overeenkomstig artikel 669 gestort door hem die rechtsbijstand geniet, wordt gebruikt voor de betaling van de kosten en erelonen verschuldigd aan de gerechtsdeurwaarders, notarissen, deskundigen, de bemiddelaar in familiezaken aangewezen krachtens artikel 734bis en getuigen, naar de tijdsorde van de onderscheiden werkzaamheden. Blijft er van het voorschot bij afloop van het geding nog een deel over, dan wordt dit, na betaling van alle aan de schatkist toekomende rechten, teruggegeven aan hem die de bijstand heeft genoten, op overlegging van het bewijs dat het geding ten einde is.

Art. 697. De rechtsvordering tot verhaal van de aan de schatkist verschuldigde sommen verjaart door verloop van dertig jaren, te rekenen van de dag der registratie wanneer het in debet vereffende rechten betreft, en te rekenen van de dag waarop het bestuur der registratie de betaling heeft gedaan, wanneer het voorschotten van dit bestuur betreft.

Art. 698. Zolang de zaak niet ten einde is, kan de rechtsbijstand worden ingetrokken, indien hij alleen verkregen is op grond van onjuiste verklaringen of indien het gevorderde bij de akte van rechtsingang verschilt van wat in het verzoekschrift om rechtsbijstand is gevraagd.

De vordering tot intrekking kan uitgaan van elke partij in het geding en van het openbaar ministerie. Zij wordt ingesteld bij een met redenen omkleed verzoekschrift en betekend met dagvaarding om op een bij beschikking te bepalen dag te verschijnen voor de rechtbank waarvoor het geschil aanhangig is. De partijen dienen in persoon te verschijnen indien de rechter het beveelt.

Deze kan, indien hij het geraden acht, de vordering voor nadere inlichtingen zenden aan het bureau dat de bijstand heeft verleend. Hij gelast zodanige onderzoeksmaatregelen als hij dienstig oordeelt, en doet in laatste aanleg uitspraak over de vordering tot intrekking.

De door de Staat voorgeschooten kosten, de voorlopig niet-geïnde rechten, de emolumenten en het ereloon van de openbare en ministeriële ambtenaren, behalve het reeds betaalde deel van het gerechtsdeurwaardersloon, kunnen onmiddellijk worden geëist van de partij aan wie de rechtsbijstand ontnomen is.

- 2° de erelonen van de bewindvoerders en de openbare of ministeriële ambtenaren;
- 3° de aan de Staat verschuldigde rechten.

Art. 696. Het voorschot, overeenkomstig artikel 669 gestort door hem die rechtsbijstand geniet, wordt gebruikt voor de betaling van de kosten en erelonen verschuldigd aan de gerechtsdeurwaarders, notarissen, deskundigen, de bemiddelaar in familiezaken aangewezen krachtens artikel 734bis en getuigen, naar de tijdsorde van de onderscheiden werkzaamheden. Blijft er van het voorschot bij afloop van het geding nog een deel over, dan wordt dit, na betaling van alle aan de schatkist toekomende rechten, teruggegeven aan hem die de bijstand heeft genoten, op overlegging van het bewijs dat het geding ten einde is.

Art. 697. De rechtsvordering tot verhaal van de aan de schatkist verschuldigde sommen verjaart door verloop van dertig jaren, te rekenen van de dag der registratie wanneer het in debet vereffende rechten betreft, en te rekenen van de dag waarop het bestuur der registratie de betaling heeft gedaan, wanneer het voorschotten van dit bestuur betreft.

Hoofdstuk VII – Intrekking

Art. 698. Zolang de zaak niet ten einde is, kan de rechtsbijstand worden ingetrokken, indien hij alleen verkregen is op grond van onjuiste verklaringen of indien het gevorderde bij de akte van rechtsingang verschilt van wat in het verzoekschrift om rechtsbijstand is gevraagd.

De vordering tot intrekking kan uitgaan van elke partij in het geding en van het openbaar ministerie. Zij wordt ingesteld bij een met redenen omkleed verzoekschrift en betekend met dagvaarding om op een bij beschikking te bepalen dag te verschijnen voor de rechtbank waarvoor het geschil aanhangig is. De partijen dienen in persoon te verschijnen indien de rechter het beveelt.

Deze kan, indien hij het geraden acht, de vordering voor nadere inlichtingen zenden aan het bureau dat de bijstand heeft verleend. Hij gelast zodanige onderzoeksmaatregelen als hij dienstig oordeelt, en doet in laatste aanleg uitspraak over de vordering tot intrekking.

De door de Staat voorgeschooten kosten, de voorlopig niet-geïnde rechten, de emolumenten en het ereloon van de openbare en ministeriële ambtenaren, behalve het reeds betaalde deel van het gerechtsdeurwaardersloon, kunnen onmiddellijk worden geëist van de partij aan wie de rechtsbijstand ontnomen is.

Art. 699. Celui qui, par des déclarations sciemment inexactes ou par d'autres moyens frauduleux, aura obtenu ou tenté d'obtenir le bénéfice de l'assistance sans y avoir droit, est puni d'un emprisonnement de huit jours à un an et d'une amende de 100 à 5 000 euros, ou de l'une de ces peines seulement.

Toutes les dispositions du livre Ier du Code pénal, y compris le chapitre VII et l'article 85 sont applicables à ces infractions.

Art. 699. Celui qui, par des déclarations sciemment inexactes ou par d'autres moyens frauduleux, aura obtenu ou tenté d'obtenir le bénéfice de l'assistance sans y avoir droit, est puni d'un emprisonnement de huit jours à un an et d'une amende de 100 à 5 000 euros, ou de l'une de ces peines seulement.

Toutes les dispositions du livre Ier du Code pénal, y compris le chapitre VII et l'article 85 sont applicables à ces infractions.

Chapitre VIII. – Des affaires transfrontalières visées par la Directive 2002/8/CE

Article 699bis. Pour ce qui concerne les affaires transfrontalières, au sens de la Directive 2003/8/CE du Conseil du 27 janvier 2003 visant à améliorer l'accès à la justice dans les affaires transfrontalières par l'établissement de règles minimales communes relatives à l'aide judiciaire accordée dans le cadre de telles affaires, l'article 508/24 est applicable par analogie.

Article 699ter. La personne qui ne bénéficie pas de revenus insuffisants, au sens de l'article 667, peut, néanmoins, bénéficier de l'assistance judiciaire si elle apporte la preuve qu'elle ne peut pas faire face aux frais en raison de la différence du coût de la vie entre l'État membre dans lequel elle a son domicile ou sa résidence habituelle et la Belgique.

Art. 764. Sauf devant le juge de paix, le juge des référés et le juge des saisies, sont, à peine de nullité, communiquées au ministère public:

1° les demandes relatives à l'état des personnes, lorsque des mineurs ou des incapables sont en cause;

2° les demandes relatives à l'envoi en possession des biens d'un absent; à la tutelle d'un mineur ou d'un interdit; à l'administration des biens d'une personne qui fait l'objet d'une mesure de protection prise en application de la loi du 26 juin 1990 relative à la protection de la personne des malades mentaux;

3° les demandes relatives aux actes de l'état civil;

4° les demandes en matière civile, mues en raison d'un délit de presse;

5° les demandes d'inscription en faux civil;

6° les demandes en requête civile;

7° les demandes de récusation;

Art. 764. Sauf devant le juge de paix, le juge des référés et le juge des saisies, sont, à peine de nullité, communiquées au ministère public:

1° les demandes relatives à l'état des personnes, lorsque des mineurs ou des incapables sont en cause;

2° les demandes relatives à l'envoi en possession des biens d'un absent; à la tutelle d'un mineur ou d'un interdit; à l'administration des biens d'une personne qui fait l'objet d'une mesure de protection prise en application de la loi du 26 juin 1990 relative à la protection de la personne des malades mentaux;

3° les demandes relatives aux actes de l'état civil;

4° les demandes en matière civile, mues en raison d'un délit de presse;

5° les demandes d'inscription en faux civil;

6° les demandes en requête civile;

7° les demandes de récusation;

Art. 699. Hij die door bewust onjuiste verklaringen of door andere bedrieglijke middelen rechtsbijstand verkrijgt of tracht te verkrijgen zonder recht erop te hebben, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar en met geldboete van 100 euro tot 5 000 euro, of met een van die straffen alleen.

Alle bepalingen van boek I van het Strafwetboek, met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 85, zijn van toepassing op deze misdrijven.

Art. 764. Uitgenomen voor de vrederechter, voor de rechter zitting houdend in kort geding en voor de beslagrechter, worden op straffe van nietigheid aan het openbaar ministerie meegedeeld :

1° de vorderingen betreffende de staat van personen wanneer minderjarigen of onbekwamen bij het geding betrokken zijn;

2° de vorderingen betreffende de inbezitstelling van de goederen van een afwezige, de voogdij over een minderjarige of een onbekwaamverklarde, het beheer over de goederen van een persoon ten aanzien van wie een beschermingsmaatregel is genomen met toepassing van de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke;

3° de vorderingen betreffende de akten van de burgerlijke stand;

4° de vorderingen die burgerrechtelijk ingesteld zijn wegens een drukpersmisdrijf;

5° de vorderingen tot betichting van valsheid in burgerlijke zaken;

6° de vorderingen tot herroeping van het gewijsde;

7° de vorderingen tot wraking;

Art. 699. Hij die door bewust onjuiste verklaringen of door andere bedrieglijke middelen rechtsbijstand verkrijgt of tracht te verkrijgen zonder recht erop te hebben, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar en met geldboete van 100 euro tot 5 000 euro, of met een van die straffen alleen.

Alle bepalingen van boek I van het Strafwetboek, met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 85, zijn van toepassing op deze misdrijven.

Hoofdstuk VIII. – Grensoverschrijdende geschillen bedoeld in richtlijn 2003/8/EG

Artikel 699bis. Artikel 508/24 is van overeenkomstige toepassing op de grensoverschrijdende geschillen in de zin van richtlijn 2003/8/EG van de Raad van 27 januari 2003 tot verbetering van de toegang tot de rechter bij grensoverschrijdende geschillen, door middel van gemeenschappelijke minimumvoorschriften betreffende rechtsbijstand bij die geschillen.

Artikel 699ter. De persoon die niet over ontoereikende inkomsten beschikt in de zin van artikel 667, kan evenwel rechtsbijstand genieten indien hij het bewijs levert dat hij de kosten niet kan dragen als gevolg van de verschillen in de kosten van levensonderhoud tussen de lidstaat waar hij zijn woonplaats of gewone verblijfplaats heeft en België.

Art. 764. Uitgenomen voor de vrederechter, voor de rechter zitting houdend in kort geding en voor de beslagrechter, worden op straffe van nietigheid aan het openbaar ministerie meegedeeld :

1° de vorderingen betreffende de staat van personen wanneer minderjarigen of onbekwamen bij het geding betrokken zijn;

2° de vorderingen betreffende de inbezitstelling van de goederen van een afwezige, de voogdij over een minderjarige of een onbekwaamverklarde, het beheer over de goederen van een persoon ten aanzien van wie een beschermingsmaatregel is genomen met toepassing van de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke;

3° de vorderingen betreffende de akten van de burgerlijke stand;

4° de vorderingen die burgerrechtelijk ingesteld zijn wegens een drukpersmisdrijf;

5° de vorderingen tot betichting van valsheid in burgerlijke zaken;

6° de vorderingen tot herroeping van het gewijsde;

7° de vorderingen tot wraking;

8° les demandes en concordat, en déclaration de faillite, en report de la date de cessation de paiement ainsi que les procédures en révocation du sursis de paiement et en clôture de la faillite;

9° les demandes d'assistance judiciaire;

10° les demandes prévues aux articles 578, 11° et 12°, 580, 581, 582, 1°, 2° et 6° et 583;

11° toutes les demandes dont la communication au ministère public est prévue par les lois spéciales.

Le ministère public reçoit communication de toutes les autres causes et y siège lorsqu'il le juge convenable; le tribunal ou la cour peut aussi l'ordonner d'office.

8° les demandes en concordat, en déclaration de faillite, en report de la date de cessation de paiement ainsi que les procédures en révocation du sursis de paiement et en clôture de la faillite;

10° les demandes prévues aux articles 578, 11° et 12°, 580, 581, 582, 1°, 2° et 6° et 583;

11° toutes les demandes dont la communication au ministère public est prévue par les lois spéciales.

Le ministère public reçoit communication de toutes les autres causes et y siège lorsqu'il le juge convenable; le tribunal ou la cour peut aussi l'ordonner d'office.

8° de akkoordaanvragen, vorderingen tot faillietverklaring, tot verdaging van de datum van staking van betaling, alsook de rechtsplegingen tot herroeping van de opschorting van betaling en tot sluiting van het faillissement;

9° de vorderingen inzake rechtsbijstand;

10° de vorderingen bedoeld in de artikelen 578, 11° en 12°, 580, 581, 582, 1°, 2° en 6° en 583;

11° alle vorderingen waarvan de mededelingen aan het openbaar ministerie is voorgeschreven bij de bijzondere wetten.

Het openbaar ministerie krijgt mededeling van alle andere zaken en houdt daarin zitting wanneer het zulks dienstig acht; de rechtbank of het hof kan de mededeling ook ambtshalve bevelen.

8° de akkoordaanvragen, vorderingen tot faillietverklaring, tot verdaging van de datum van staking van betaling, alsook de rechtsplegingen tot herroeping van de opschorting van betaling en tot sluiting van het faillissement;

10° de vorderingen bedoeld in de artikelen 578, 11° en 12°, 580, 581, 582, 1°, 2° en 6° en 583;

11° alle vorderingen waarvan de mededelingen aan het openbaar ministerie is voorgeschreven bij de bijzondere wetten.

Het openbaar ministerie krijgt mededeling van alle andere zaken en houdt daarin zitting wanneer het zulks dienstig acht; de rechtbank of het hof kan de mededeling ook ambtshalve bevelen.

ANNEXE: TABLE DE CONCORDANCE

<u>PROJET DE LOI</u>	<u>DIRECTIVE 2003/8/CE</u>
Article 2	Article 7, a)
Article 3	Article 13, alinéa 1er
Article 4	Article 5, alinéa 4 Article 6, alinéa 3 Article 8, b) Article 9, alinéa 2 Article 13 Article 14, alinéa 1er Article 15, alinéa 2 Article 16
Article 5	Article 5, alinéa 4
Article 6	Article 10 Article 11
Article 7	Article 4
Article 10	Article 13 Article 16
Article 21	Article 7

BIJLAGE : CONCORDANTIETABEL

<u>ONTWERP VAN WET</u>	<u>RICHTLIJN 2003/8/EG</u>
Artikel 2	Artikel 7, a)
Artikel 3	Artikel 13, eerste lid
Artikel 4	Artikel 5, vierde lid Artikel 6, derde lid Artikel 8, b) Artikel 9, tweede lid Artikel 13 Artikel 14, eerste lid Artikel 15, tweede lid Artikel 16
Artikel 5	Artikel 5, vierde lid
Artikel 6	Artikel 10 Artikel 11
Artikel 7	Artikel 4
Artikel 10	Artikel 13 Artikel 16
Artikel 21	Artikel 7